

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerinim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodo" v Govcu pri Gorenji Trebuli, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojškim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v razširjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040/7796600

GORICA - Drevored 24 maggio 1 - Tel. 0481/533382

CEDAD - Ul. Restori 28 - Tel. 0432/731190

1500 LIR POSTNINA PLACANA V GOTOVINI
SPED. IN ABB. POST. GR. 1/50%

CISALPINA GESTION S.p.A.
investicijski skladi
pri
BCIKB BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

TOREK, 12. SEPTEMBRA 1995

Tržaški klic rimski vladi

BOJAN BREZIGAR

Srečanje o gospodarskem sodelovanju med Trstom in Slovenijo, povezano z obiskom ljubljanskega župana in slovenskega zunanjega ministra, bi se pred letom dni v Trstu pričakala vsaj manjša skupina običajnih nacionalistov, ki bi s transparenti proti dvojznanosti, o italijanstvu Trsta in o italijanskih zahtevah po Istri dokazala, da del tržaške javnosti še vedno pojmuje sosednjo državo predvsem kot nasprotnika, nikakor pa ne kot partnerja, s katerim bi se bilo vredno in celo koristno pogajati.

Nobene take manifestacije ni Trst doživel včeraj, ko so se v mestnem središču pod okriljem županov Trsta in Ljubljane zbrali predvsem gospodarstveniki z obeh strani meje z namenom, da poživijo medsebojno sodelovanje in da poiščejo priložnosti, da bi italijanski gospodarski dejavniki lahko učinkoviteje posegali na slovensko tržišče.

Zasedanje samo je pač eno izmed mnogih priložnosti, na katerih Slovenija kot država v tranziciji seznanja potencialne partnerje s svojo gospodarsko stvarnostjo. Pomembnejša od zasedanja samega so torej nekatera druga dejstva: na primer, da je do tega srečanja prišlo v Trstu prav sedaj.

Izbira kraja ni samo posledica dogovora županov Trsta in Ljubljane, da začneta poglobljati možnosti medsebojnega sodelovanja. Dejstvo je namreč, da Trst prav v zadnjih časih čuti potrebo po sodelovanju s svojim naravnim zaledjem, ki ga sestavlja Slovenija oziroma za dosego katerega je potreben prehod čez slovensko ozemlje. Za mesto, ki se počasi, a vztrajno vtaplja v gospodarski krizi, je to odpiranje proti zaledju edina možnost, da preživi.

Prav tako ni naključna izbira trenutka. Zelo visoko raven udeležencev je namreč mogoče razumeti samo kot znak Rimu, naj vendar preneha s politiko odlašanja v zvezi z vstopanjem Slovenije v EU ter naj pri odločitvah o tem sicer zelo pomembnem vprašanju misli predvsem na interese Trsta in celotne severovzhodne Italije, ne pa na načela, v katera verjetno tudi sam ne verjame. Čas bi bil, da bi Agnellijska prisluhnila tudi tem dejavnikom.

Za las preprečeno trčenje letal je razburilo javnost

RIM - Minister za prevoze Caravale se je včeraj sestal s sindikalnimi predstavniki nadzornikov poletov, da bi vsaj okvirno razčistil nedeljski incident, ko je le priselnost pilota potniškega letala MD80 za las preprečila trčenje z drugim Alitalinim potniškim letalom. Nadzorniki zavračajo vsako odgovornost in trdijo,

da je do zapleta prišlo zaradi preu-trujenosti in ne izključujejo, da je vsaj eden od pilotov obeh potniških letal skriv. Za las preprečena tragedija je seveda razburila javnost in politike, ki so zahtevali takojšnje ukrepe in celo omejitev pravice do stavke in drugih oblik boja v javnem prevozu.

Na 2. strani

Štiri smrtne žrtve v nesreči športnega letala v Brkinih

KOPER - V športnem letalu, ki je nedeljo proti večeru strmoglavilo pri vasi Javorje v Brkinih, naj bi po neuradnih podatkih poleg pilota izgubile življenje še tri potnice, 20-letna Katica Traba, 41-letna Lejla Sila in njena 18-letna hči Tanja Ficur, vse iz piranske občine. Stirisedežno enomotorno letalo francoske izdelave,

last družbe Kondor Air iz Porto-roža, je brzkone vodil pilot Adrije Airways Vlado Voglar. Glede na pričevanje treh očividcev je do nesreče najverjetneje prišlo zaradi prenizkega letenja in manevra hitrega vzpona. Letalo je bilo namreč novo in je malo možnosti, da je slo za tehnično okvaro.

TRST / POSVET O PRILOŽNOSTIH ZA GOSPODARSKO SODELOVANJE S SLOVENIJO

Zastoj v pridruževanju Slovenije k Evropski uniji ovira gospodarsko sodelovanje na meji

Župan Illy gostil ljubljanskega kolega Rupla, komisarja EU Montija in predsednika GZS Čuka

Američani izstrelili kar 13 manevrskih raket Tomahawk na bosanske Srbe

SARAJEVO, BRUSSELJ (Reuter, dpa) - Američani so dokončno spoznali, da jim s klasičnimi letalskimi napadi vojske bosanskih Srbov ne bo uspelo prisiliti k umiku iz okolice Sarajeva. Zato so včeraj na srbska oporišča protiletalske obrambe izstrelili kar trinajst več kot milijon dolarjev vrednih manevrskih raket vrste Tomahawk. Kmalu naj bi nad Bosno poletela tudi »nevidna« letala F-117A, ki se že pripravljajo na vzlet iz svojega oporišča v New Mexico.

Stopnjevanju napadov pa se močno upirajo v Rusiji, ki je na sedež zveze Nato v Bruselj poslala veleposlanika Vitalija Curkina. Ta je svet Nata opozoril, da bi utegnila letalska operacija popolnoma ustaviti mirovni proces. Svoje trditve je podkrepil z vztrajnostjo bosanskih Srbov, ki se vedno niso umaknili težkega orožja iz okolice Sarajeva. Mladičevi borci so včeraj celo znova obstreljevali civiliste v bosanski prestolnici.

Na 18 strani

TRST - S posegi tržskega župana Riccarda Illyja, njegovega gosta, ljubljanskega župana Dimitrija Rupla, evropskega komisarja Maria Montija in predsednika Gospodarske zbornice Slovenije Jozka Čuka se je včeraj popoldne v Trstu začel dvodnevni posvet o priložnostih za gospodarsko sodelovanje s Slovenijo. Danes se bo srečanje nadaljevalo ves dan z bolj izrazito gospodarskimi temami, prva poročevalca pa bosta dopoldne minister za ekonomske od-

nose RS Janko Deželak in guverner Banke Slovenije France Arhar.

Tržaški župan je včeraj opozoril na nujnost rešitve problemov, ki ovirajo dokončno pridruženje Slovenije k EU, saj ta korak ni pomemben samo za sosednjo državo, ampak tudi za Furlanijo-Julijsko krajino in Trst, po besedah njegovega ljubljanskega kolega pa lahko prav ta dva veliko prispevata v to smer. Evropski komisar Monti je splošneje razgrnil problematiko pri-

drugevalne strategije Bruslja in vloge bodočega centra off shore, predsednik GZS pa je opisal aktualne ekonomske razmere in možnosti za tuje partnerje v Sloveniji.

Zvečer je Illy priredil slavnostno večerjo, katere gost je bil tudi slovenski zunanji minister Zoran Thaler, ki se je popoldne sestal s predsednico deželne vlade Guerovo in imel na slovenskem konzulatu novinarsko konferenco.

Na 3. strani

POČITNIC JE ZA LETOS KONEC

Nižje srednje šole spet oživele Težave na treh naših zavodih

S problemi se srečujejo v Gorici, Rojanu in na Proseku

TRST - Dijak »novega« oddeljenega oddelka nižje srednje šole na Proseku je včeraj sramezljivo pogledal iznad zajetnega solskega nahrbtnika (foto Balbi/KROMA). Zanj in za ostale nižjesolce na Tržaskem in Goriskem se je včeraj zacelo novo solsko leto.

Zacetek je bil ponekod manj slovesen kot ponavadi: goriska sola Ivana Trinka bivakira od včeraj v »novih«, za solo povsem neumestnih prostorih, na Proseku in v Rojanu sta soli letos ostali brez ravnateljev in avtonomnih tajništov zaradi »racionalizacije«. Postali sta »oddeljena oddelka« sol na Opcinah in pri Sv. Jakobu. »Osamljeni smo in zapuščeni...« je potožila namestnica ravnateljca na rojanski soli Lucka Peterlin.

Na 6. in 11. strani

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Vlom v redakcijo Il Giornale

Rimsko redakcijo dnevnika, pobudnika afere o privilegiranih najemnikih, so obiskali tatovi, ki so odnesli predvsem diskete in trakove z zaupnimi podatki.

Stran 2

Z lokom grozil policiji

Policija je nekemu tržaskemu mladeniču, ki se je odločil za usodni korak, hotela rešiti življenje, pričakal pa jo je z uperjenim lokom.

Stran 6

Nov niz glasbenih popoldnevov

V cerkvi na Tabru se je z nastopom flavtista Gianija Lazzarija, s katerim sta igrali Dina Slama in Irena Pahor, začel letošnji niz koncertov, ki jih že tradicionalno prireja skupina Gallus Consort.

Stran 13

Proces zaradi eksplozivnih pisem

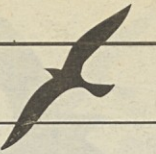
Na Dunaju se je začel proces proti neonacistoma Binderju in Radlu, ki ju obtožujejo, da sta kriva za eksplozivna pisma, ki so v Avstriji ranila štiri osebe.

Stran 15

Danes tekme pokala UEFA

Danes bodo na sporedu tekme 32-ine finala pokala UEFA. Od slovenskih ekip bosta nastopila SCT Olimpija in Maribor Branik, od italijanskih pa Milan, Inter, Roma in Lazio.

Stran 24

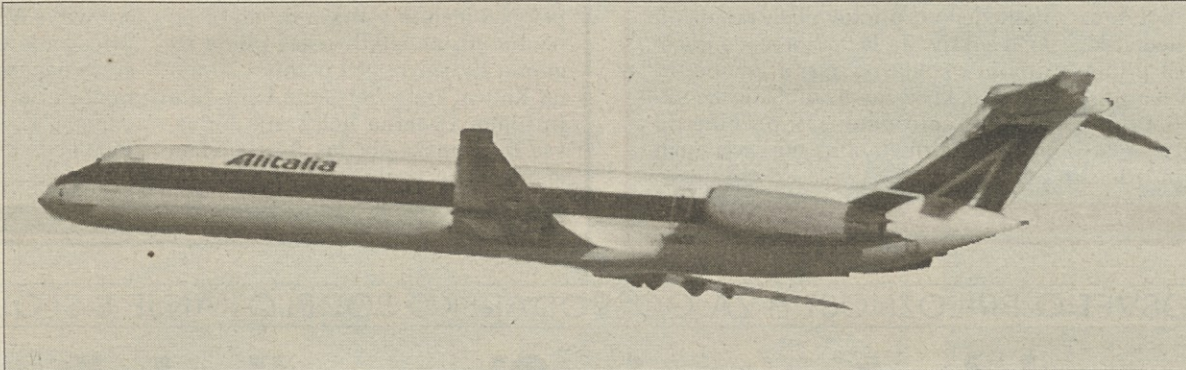
KAOS V LETALSKEM PROMETU / ZA LAS NI PRIŠLO DO TRČENJA DVEH POTNIŠKIH LETAL

Nadzorniki poletov so se znašli na zatožni klopi

Obtožbe zavračajo in trdijo, da so njihove zahteve upravičene

RIM - Potem ko je pri-sebnost pilota potniškega letala McDonnell Douglas MD80 v nedeljo zvečer za las preprečila trčenje z drugim Alitalinim potniškim letalom 36 kilometrov severno od Parme, se je včeraj minister za prevoze Giovanni Caravale včeraj sestel s sindikalnimi zastopniki nadzornikov poletov in kasneje tudi s predsednikom vlade Dinijem. Položaj na italijanskem nebu je zaradi bele stavke in drugih oblik sindikalnega boja nadzornikov poletov postal namrec dobesečno dramatičen. Nadzorniki seveda zavračajo vsako odgovornost in trdijo, da je do zapleta prislo zaradi preutrujenosti in ne izključujejo, da je vsaj eden od pilotov obeh potniških letal sokriv. To bo seveda morala razčistiti preiskava. Za sedaj je znano, da je MD80 vzletel z milanskega letališča Linate s skoraj peturno zamudo. Deset minut po vzletu, ko so si potniki že odpli varnostne pasove, je kapitan Maurizio De Martini v drobcu sekunde opazil, da se proti letalu približuje drugo letalo in v trenutku je nagnil MD80, tako da je kot bombnik znižal višino in spremenil smer. Za 163 potnikov so bili to najdaljši trenutki njihovega življenja. 46-letni De Martini pa je bil deset let pilot italijanskega vojnega letalstva in prav temu se je treba bržkone zahvaliti, da je tako hitro reagiral.

Za las preprečena tragedija je seveda razburila

vse, ki se za premike poslužujejo letal, politiki pa so na ves glas zahtevali takojšnje ukrepe. Reformist Taradash je celo zahteval omejitev pravice do stavke in drugih oblik boja v javnem prevozu. Drugi zahtevajo pojasnila in se sprašujejo, ali so resnične govorice, da letali ni-

sta imeli radarja, ki preprečuje take zaplete. Nadzorniki poletov so se tako znašli na zatožni klopi in so se z vsemi sredstvi trudili, da bi dokazali, kako je kaosa krivo nezadostno število nadzornikov, ki dežurne kontrolorje sili v prekomerno delo. Ministra Caravaleja so obtožili, da je

vlada po podpisu okvirnega sindikalnega sporazuma spremenila mnenje in hoče sedaj službo nadzornikov poletov spremeniti v delniško družbo in s tem se poslabšala položaj.

Sindikalni spor pa kot vedno občutijo potniki. Včerajšnji položaj na rimskem letališču je bil

dobesedno kaotičen. Bela stavka nadzornikov poletov (niso opravljali nadurnega dela) pa je negativno vplivala na ves italijanski letalski promet. Včeraj so na Fiumicinu zajamčili 24 poletov za otoke, drugih 51 poletov so morali crtati, vsi ostali pa so imeli od 30 do 50 minut zamude.

NARKOMANIJE / ZAČASNA PREPOVED MINISTRSTVA

Polemike o postopku Urod

RIM - Ministrstvo za zdravstvo je včeraj odredilo, naj tudi v turinski bolnišnici Maria Vittoria prenehajo z zdravljenjem abstinenčnih sindromov pri narkomanih po novem postopku Urod. Gre za farmakološki pristop do abstinenčne krize, ki povzroča največ težav zasvojenecem, ko prenehajo z uživanjem mamil. Pred dnevi je okrog postopka Urod nastala prava afera, ko je ministrstvo prepovedalo delovanje zasebni kliniki San Raffaele pri Milanu. Takoj zatem pa je prišlo na dan, da so na isti način že dalj časa in v breme javnega zdravstvenega sistema zdravili narkomane tudi v turinski bolnišnici. Med drugim so v tej bolnišnici suspendirali zdravnico, ki je vodila zdravljenje narkomanov po siste-

mu Urod, ker je več zasvojenecv zdravila zasebno in brez dovoljenja uprave.

Postopku Urod, ki so ga prvi poiskovali zdravniki v Izraelu, so že nadeli ime »Dash« po istoimenskem pralnem prašku: »Narkomanu izperejo kri in ga prenovojo v času, ki zadošča za namakanje perila...«, je bil ironični komentar nekaterih izvedencev. Med kritiki je tudi don Ciotti, znani organizator centrov za pomoč zasvojenecem: »Ni mogoče odpraviti mamila iz zasvojenčevega življenja samo s farmakološkim postopkom in se to proti placilu. Treba ga je predvsem motivirati. Abstinenčni sindrom je manjši problem, pravi problem je psihološka zasvojenost, in te ne more odpraviti nobeno zdravi-

lo...«, je bil Ciottijev komentar.

S tem pristopom se sicer strinjajo tudi sami zdravniki, ki so doslej delovali po postopku izraelskih kolegov, vendar pripominjajo, da je zasvojenec lažje, če mu prihranijo večdnevne muke, ki ga pešijo prve čase potem, ko preneha uživati heroin. Vsekakor je psihološka pomoč potrebna še dolgo časa potem, ko so zasvojenec med spanjem s kemičnimi sredstvi izčistili kri in organizem.

Na vsak način bo morala posebna komisija ministrstva za zdravstvo preučiti postopek in samo če bo privolila, bodo lahko nadaljevali z zdravljenjem narkomanov z novo terapijo. Medtem so družine mladih, ki so morali prekiniti zdravljenje, ostro protestirale.

PREMIER JE OPTIMIST

Lamberto Dini: Kmalu dogovor o »par condicio«

Po odobritvi tega dekreta bo politično preverjanje

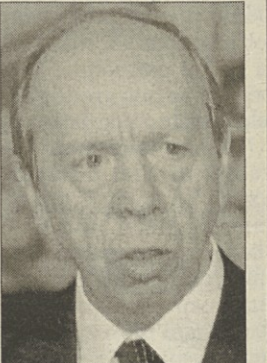
RIM - Ministrski predsednik Lamberto Dini (na sliki) je prepričan, da bodo politične sile v parlamentu kmalu dosegle sporazum o zakonu (tako imenovani »par condicio«) o enakih možnostih v javnih obciilih med volilno propagando. Premier je na včerajšnji predstavitvi novih Fiatovih avtomobilov povedal, da je odlok o »par condicio« zadnja obveza sedanje vlade in da bo odobritvi odloka sledilo politično preverjanje. Dini ni pojasnil, če bo zatem odstopil in če bo preverjanje zadevalo le stranke (levo sredino in Severno ligo), ki podpirajo vladni kabinet.

Dini v kratkem pogovoru z novinarji ni hotel komentirati zadnjih javnomnenjskih raziskav, po katerih se njegova priljubljenost med ljudmi iz dneva v dan krepi, tako da mu, kot znano, že dalj časa vneto »dvorita« tako leva kot desna sredina. To kar danes ponosno leti, jutri lahko nenadoma pade, je te sondaze pikro komentiral ministrski predsednik, ki mu je očitno prva in najvažnejša skrb vladni program. Sedaj ga zanima, da bo parlament cime prej odobril »par condicio«, o drugih zadevah pa bo, kot kaže, odločal potem.

Politično soocenje med strankami, če ga lahko sploh imenujemo, pa se še dalje dolgočasno vrti okrog datusa morebitnih

predcasnih volitev ter o raznovrstnih vladnih in strankarskih kombinacijah. Na tem področju so se dalje najbolj aktivni voditelji CCD-Krscanske demokratskega centra, ki se krčevito upirajo volitvam in se v resnici prizadevajo za ožvitev Krscanske demokracije, čeprav pod krinko nove velike sredinske stranke. Pierferdinando Casini in somisljeniki izkoristijo vsako najmanjšo priložnost za napade na Prodijsa in na Berlusconijsa, njihov »idealni« kandidat za ministrskega predsednika pa je Dini.

Med odločnimi nasprotniki predcasnih volitev je tudi Umberto Bossi. Njega seveda zanima predvsem federa-

lizem, medtem ko je v zadnjih dneh nekoliko omilil polemiko o ljudskem referendumu za odcepitev severnih dežel. »Senatur« je tudi včeraj ostro napadel zagovornike neposredne izvolitve predsednika republike in vlade in rekel, da je federalizem popolna antiteza takozvane predsedniške republike.

NOVICE

Muccioli v bolnišnici

RIMINI - Včeraj popoldne se je zdravstveno stanje Vincenza Mucciolija, ustanovitelja skupnosti San Patrignano, nekako ustalilo, potem ko je ponoči prebolel krizo. Mucciolija so namreč predvčerajšnjim odpeljali v bolnišnico, saj se je njegovo zdravstveno stanje močno poslabšalo. Najprej so namreč menili, da ima pljučnico, kasneje so zdravniki dejali, da ga je morda prizadel edem pljuč.

Kronisti proti omejitvam v milanski sodni palači

MILAN - Milanski sodni kronisti so včeraj izdali ostro sporočilo, s katerim so označili kot »absurdno in nerazumljivo« odločitev, da ne smejo na enega od hodnikov, kjer so uradi državnega pravdnistva: gre za hodnik, kjer dela javni tožilec Piercamillo Davigo, ki naj bi bil tudi izdal ukrep. Kronisti se namreč pritožujejo, da so jim tako preprečili dostop se do drugih številnih namestnikov državnega pravdnika. Gre za diskriminacijo, pravijo, ker so drugi uradi ostali povsem dostopni, a ukrep sledi tistemu, s katerim so jim z verigami in karabinersko stražo zaprli pot do uradov, v katerih delajo inspektorji pravosodnega ministrstva.

Elia in ustavne reforme

GROSSETO - Leopoldo Elia, bivši predsednik ustavnega sodišča in sedaj parlamentarec Ljudske stranke, nasprotuje celotni reviziji drugega dela ustave, za kar se zavzema »Pol svobosčin«. Elia meni, da bi bila taka revizija nevarna: lahko smo federalisti, trdi ugledni izvedenec, vendar proti predsedniškemu sistemu in obratno.

RIM / NOČNI VLOM

Iz redakcije dnevnika Il Giornale so tatovi odnesli zaupne podatke

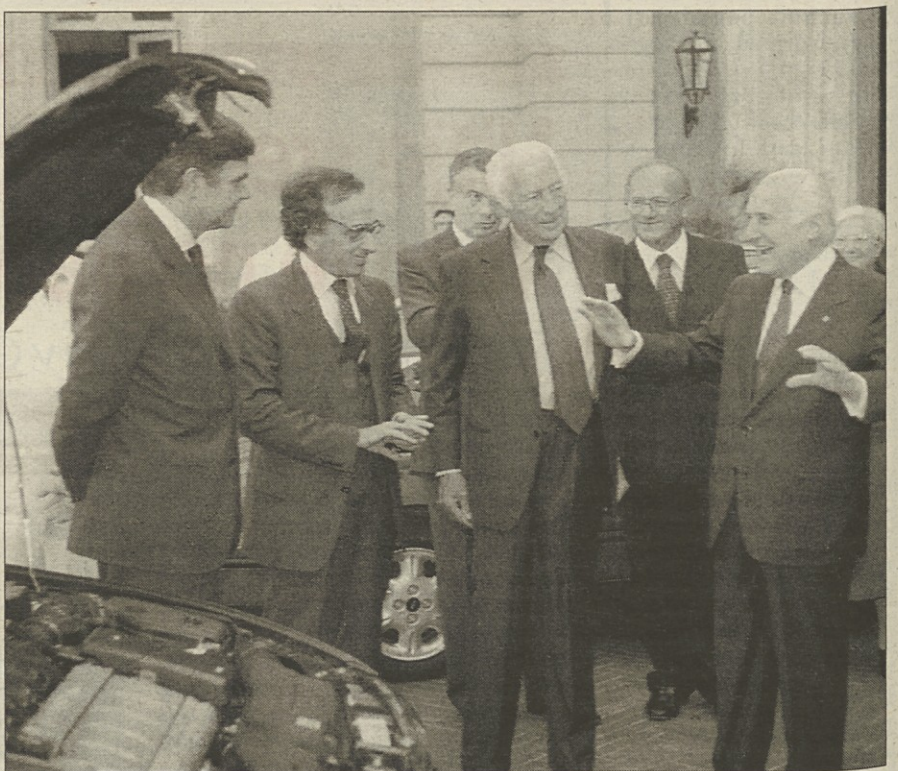
Privilegirani najemniki: na trakovih in disketah naj bi bili zbrani novi dokazi

RIM - »Nočni obiskovalci« niso bili običajni tatovi, temveč so se zeleli polastiti informacij casopisa o privilegirancih, ki so za malo denarja dobili v najem stanovanja javnih ustanov. Namestnik odgovornega za rimsko redakcijo milanskega casopisa Il Giornale Federico Guiglia po prvi za prepačenosti nad nočnim vlomom v stanovanje, kjer je namesčena rimska redakcija dnevnika, nima več dvomov. Natancnejši pregled razmetanih prostorov, predvsem pa oropane blagajne, naj bi odgovorne za casopis utrdil v prepričanju, da je bil napad uperjen proti pobudi casopisa o razkrivanju privilegiranih najemnikov.

Afera, ki jo vztrajno vodi Il Giornale in ki je zadobila velik obseg, je nam-

reč pozela že veliko uglednih zrtcev, dokazno gradivo o novih pa naj bi bilo shranjeno prav v blagajni, ki so jo tatovi zlahka odprli (ključ je bil v predalu odgovornega za rimsko redakcijo Puccija in predal ni bil zaklenjen) in iz katere naj bi odnesli tudi dva milijona lir. Odgovorni za casopis niso povedali, kaj je bilo na disketah in na trakovih, ki so bili, očitno ne preveč varno spravljene v blagajni in v predalih pisalnih miz nekaterih novinarjev. Vendar pa dnevnik nikakor ne misli odstopiti od namena, da bi nadaljeval z objavo imen privilegiranih najemnikov, nočni vlom bo kvečjemu za kakšen dan zakasnil navedbo nekaterih dobljenih podatkov, je se dejal Guiglia.

Dini navdušen

RIM - Ministrski predsednik Lamberto Dini je bil navdušen nad novim modelom Fiatove hiše, »bravo« in »brava«. Gianni Agnelli mu je namreč včeraj razkazal zadnje proizvode turinske tovarne in poudaril, da povpraševanje na splošno upada, vendar se Fiat drži in mu gre bolje kot ostalim. Agnelli je omenil strateski pomen teh modelov, ki sta si jih ogledala se predsednik senata Scognamiglio in predsednica poslanske zbornice Pivettijeva, tudi glede na evropsko tržišče.

Na slikah:
pod naslovom župana Illy in Rupel na
včerajšnjem zasedanju;
spodaj minister Thaler med pogovorom z novinarji;
spodaj desno Alessandra Guerra.
Foto Davorin Krizmančič/KROMA

Thaler: Zaščitite manjšine ne smemo podrežati izvajanju rimskega sporazuma

TRST - »Samo predstavljajte si, kje bi bili danes, če bi bili Francija in Nemčija tedaj iz političnih, ideoloških ali nacionalističnih razlogov vztrajali, da morata, preden se vključita v proces evropske integracije, najprej poravnati vse račune, ki so se nabrali med njima v preteklih stoletjih in desetletjih!« S tem stavkom je slovenski zunanji minister Zoran Thaler nazdravil udeležencem dvodnevnega seminarja o možnostih gospodarskega sodelovanja s Slovenijo. Ta stavek je bil pravzaprav tudi odgovor na osnovno vprašanje, ki so ga Thalerju postavili številni novinarji - njegova razpoložljivost, da se na kratko sreča z novinarji, se je spremenila v zelo živahno tiskovno konferenco - in ki je osrednja tema odnosov med Slovenijo in Italijo: Kaj se pravzaprav dogaja v meddržavnih odnosih?

Ti odnosi, je dejal Thaler, so težki in mestoma mučni. »Na tehnični ravni čaka Slovenija odgovor na poslano predlogo. Do srečanja pooblaščenec naj bi prišlo že 5. septembra, vendar Italija tega datuma ni sprejela. Mi čakamo, kdaj bo italijanski pooblaščenec prisel v Ljubljano,« je dejal Thaler. Ker pa vprašanje ni tehnično, ampak politično, je slovenski minister pojasnil, da pogajanja pooblaščenec ne bodo mogla trajati v nedogled. »Ta etapa se izteka in nikakor si ni mogoče predstavljati, da bi dvanajstim sestankom sledilo še drugih dvanajst,« je dejal. In kaj potem? »Treba bo poiskati nekaj novega; v mednarodnih odnosih obstajajo tudi arbitraže,« je Thaler bežno nakazal možnosti, ki bi lahko pripomogle k premostitvi sedanjih zapletov.

Kaj pa medtem? »Upamo, da bodo ostale vse oblike sodelovanja na sedanji ravni in da nanj ne bo vplival spor, ki je umeten, namišljen in nepotreben.«

Vendar pa se pogovori nadaljujejo in zadnji predlog Slovenije, ki ga je Thaler pred dnevi v Strunjanu obrazložil manjšini, je vsekakor

novost. Gre za predlog, da bi v nadaljnjih pogajanjih locili vprašanje nepremičnin od vprašanja zaščite manjšin. »Prišlo je do določenih nesporazumov, ki jih želim pojasniti,« je dejal minister in dodal: »Mi menimo, da vprašanja nepremičnin optantov in zaščite manjšin med seboj nista primerljivi. Verjetno ne bi bilo dobro, da bi bil status manjšine odvisen od izvajanja rimskega sporazuma na tak ali drugačen način. Sto ali

200 nepremičnin namreč ne more biti na drugi strani tehtnice pravice manjšin in v tem je bila napaka osnutka dokumenta izpred leta dni, ki je obe vprašanji povezoval. Gre seveda za tehnično locitev, časovno pa morata biti vprašanja reševani ali vzporedno, ali pa imajo problemi manjšin, ki so tudi akutnega značaja, vsekakor prednost.« je poudaril slovenski zunanji minister. Italija, je pojasnil Thaler, na predlog o locitvi teh dveh vprašanj še ni odgovorila, do srečanja z Agnellijevo pa včeraj ni prišlo in Thaler je pripomnil, da se ji Trst morda ne zdi primerno mesto za tako srečanje.

In se vprašanje o oglejski listini. »Kaj bi rešil iz te listine,« je hotela vedeti novinarka italijanske tiskovne agencije. »Tisto pglavje je bilo zaključeno že lani jeseni in stvari je pripeljalo v slepo ulico, iz katere ne moremo. Upam, da nam bo uspelo prestopiti lastno senco in se izvleči iz teh težav,« je Thaler končal tiskovno konferenco z noto optimizma.

B.Br.

Priložnosti za gospodarsko sodelovanje med Italijo in Slovenijo bo brez rešitve političnih vprašanj le težko (ali nemogoče) izkoristiti

TRST - Z uvodom generalnega direktorja rimskega zavoda Business International Elida Fazija in direktorice centra za usposabljanje menedžerjev na Brdu pri Kranju (International Executive Development Centre) Danice Purg, ki sta opisala dejavnost svojih institucij, se je včeraj v Trstu začel

Riccardo Illy, o katerem je Danica Purg dejala, da se je kot sposoben podjetnik takoj vključil med kliente centra na Brdu, je v svojem pozdravnem nagovoru navedel dva temeljna namena, ki so si ju zastavili organizatorji okrogle mize. Po eni strani naj bi služil za spodbujanje italijanskih podjetij za blagovno izmenjavo in vla-

vrste zamasek. Prvic v psihološkem smislu, ker se zdi Slovenija italijanskim podjetjem se vedno zelo oddaljena, drugič pa v carinskem, saj je pretok blaga južno od Alp veliko bolj zapleten in počasen kot na severni strani, kjer Avstrija meji na že pridruženo članico Evropske unije Madžarsko.

Ljubljanski župan Dimitrij Rupel je udeleženec posveta podrobneje seznanil z novejšo zgodovino Slovenije in z njenimi prizadevanji za »pot v Evropo«, posebno pozornost pa je posvetil odnosom z Italijo in podal tri možnosti za rešitev medsebojnih problemov. Ena bi bila sporazum o dodatku k Rimski pogodbi, ki bi zajel še nekaj dodatnih nepremičnih nekdanjih optantov; druga možnost bi bila nekakšna uravnovešena pogodba med državama, ki bi druga drugi ugodili pri nekaterih glavnih zahtevah (vrnitev nepremičnin na obeh straneh meje, zascitni zakon za slovensko manjšino v Italiji, privolitev Italije v pogodbo o pridružitvi itd.); tretja možnost bi bila internacionalizacija spora, pri čemer pa ne gre spregledati, da je za mednarodno arbitražo potreben pristanek obeh stran k sporu. Zadnji del svojega izvajanja je Rupel posvetil Ljubljani, ki se je kot najmlajša prestolnica v Evropi znasla v središču gospodarskih sprememb. K bolj kvalitetnemu življenju v Ljubljani in drugod mora prispevati predvsem povečana dejavnost zasebnih podjetij, je opozoril, javni denar pa bo sel za kulturne, izobraževalne, sportske in druge dejavnosti, za kakovost zraka in vode, za ureditev prometa

itd. V mnogih primerih se bo mesto vedlo kot podjetje in se pojavljalo kot investitor, je zaključil Rupel, ki je h gospodarski dejavnosti v Ljubljani - tudi takšni, ki je izrazito mestna, prometna in ekološka - povabil tuje vlagatelje.

Evropske komisarja Maria Montija je župan Illy povabil v Trst predvsem zato, da bi spregovoril o finančnem centru off shore iz bruseljske perspektive, vendar je posvetil nekaj misli tudi približevanju srednje in vzhodno evropskih držav k Evropski uniji. Decembra lani je Evropska unija v Essnu sprejela svojo strategijo za predvključevanje novih članic in nato izdelala posebno belo knjigo, v katero je kot eno glavnih diskriminant za približevanje držav k EU vpisala pripravo (beri demokratizacijo in ureditev) notranjega trga. Ze kak mesec pa se je s kandidatkami za vstop začel tim.

strukturni dialog, ki odpira tudi vprašanje trga kapitalov. Za Evropsko komisijo - je zagotovil Monti - ima Trst optimalne pogoje za prispevanje h gospodarski rasti Slovenije in v tem okviru je zanj posebnost zanimivo čezmejno gospodarsko sodelovanje, v katero se vključujejo tudi evropski projekti in sam center off shore. Usoda oziroma vrednost tega centra pa bo po besedah evropskega komisarja v veliki meri odvisna prav od same Italije oziroma od mesta, ki si ga bo ta uspela zagotoviti v novi, zahtevnejši fazi evropskega združevanja, ki jo je bil dolocil sporazum iz Maastrichta.

Posvet v tržaškem hotelu Savoia Excelsior se bo nadaljeval danes ob 9. uri s poročilom ministra za gospodarske odnose RS Janka Dezelaka o blagovni menjavi in industrijski kooperaciji Slovenije z Italijo.

Vlasta Bernard

dvodnevní posvet oziroma okrogla miza o priložnostih za gospodarsko sodelovanje s Slovenijo. Pobudo za njeno realizacijo je dal tržaški župan Riccardo Illy, ki je bil gostitelj prvega dne zasedanja, na katerega je povabil svojega ljubljanskega kolego Dimitrija Rupla in člana Evropske komisije v Bruslju, ekonomista Maria Montija. Danes bo posvet prešel v živo z eminentno ekonomskimi temami, včeraj pa jih je že uvedel predsednik Gospodarske zbornice Slovenije Jozko Čuk, ki je podal prvo okvirno podobo aktualnega gospodarskega položaja Slovenije.

ganja v državah srednjevzhodne Evrope in v prvi vrsti v Sloveniji, kjer ta se vedno zastajajo, po drugi pa naj bi služil za promocijo priložnosti, ki jih v ta namen daje Trst s svojimi znenstveno-tehnološkimi dejavnostmi in geopolitično lego. Illy, ki je poudaril, da je Slovenija lani dosegla 5-odstotno stopnjo gospodarske rasti, je posebej opozoril na potrebo po čimprejšnjem podpisu sporazuma o pridružitvi sednje države k Evropski uniji. To namreč ni samo v interesu Slovenije, ampak tudi Italije in območja ob njeni vzhodni meji, ki je se vedno neke

Thaler sprejel Alessandra Guerro

TRST - Slovenski zunanji minister Zoran Thaler se je včeraj popoldne na slovenskem konzulatu srečal s predsednico deželne vlade Furlanije - Julijske krajine Alessandro Guerro. Govorila sta predvsem o sodelovanju med deželo in Slovenijo, predvsem na področju infrastrukture, Guerrova, ki bo imela na današnjem zasedanju o gospodarstvu sklepni poseg, pa je izrazila tudi željo po nadaljnji okrepitvi gospodarskega sodelovanja. Govor je bil tudi o italijansko-slovenskih odnosih in o približevanju Slovenije Evropski zvezi, vendar Guerrova o tem ni hotela povedati ničesar. »To so vprašanja države, jas sem samo predsednica ene izmed dežel,« je dejala.

GOJMIR DEMŠAR

Glasbena matica skozi desetletja (24)

Šola GM je bila vsa ta leta zelo aktivna na področju mladinskega zborovskega petja

Prvi pomemben vrh mladinskega petja v soli Glasbene matice predstavlja mladinska pevška zbor Opcine-Trst od leta 1967 dalje s pevovodkinjo Nado Zerjal in kasneje s pevovodjo Jankom Banom ter v istem obdobju Mladinski pevski zbor Kraski slavček v Nabrezini, ki sta ga vodila Erminij Ambroset in Sergej Radović. Otroški pevski zbor Kraski slavček (na sliki) pa je nekaj let vodila Rosanda Kralj. V obeh zborih so sodelovali številni gojenci. Tako je Kraski slavček običajno stel do 100 pevcev. Zbora sta se lepo uveljavljala na revijah pevskih zborov v Zagorju in na Celjskem mladinskem festivalu.

Drugi vrh delovanja sole na področju mladinskega petja predstavlja Mladinski pevski zbor sole Glasbene matice pod vodstvom Stojana Kureta. Ta je z njim dosegel vrhunske rezultate tudi na evropski ravni. Zbor se je leta 1982 na festivalu v Belgiji uvrstil na prvo mesto. Uveljavil se

je tudi s samostojnimi koncerti, tako v Cankarjevem domu v Ljubljani, v dvorani Krozka za kulturo in umetnost v Trstu in v okviru abonmajskih koncertov Glasbene matice. Ta mladinski pevski zbor je deloval dobro desetletje, nato nekaj let v sestavi dekliskega pevškega zbora. Ko so se temu leta 1992 pridružili moski glasovi iz drugih trzaskih slovenskih zborov, je začel delovati kot mesani pevski zbor Jacobus Gallus, s čemer se je navezal na nekdanji istoimenski pevski zbor, ki ga je vodil Ubald Vrabec. Če se ozremo na leta, ko se je sola Glasbene matice ponasala z izvrstnimi otroškimi in mladinskimi pevskimi zbori, ugotovljamo, da je danes to področje precej zanemarjeno. To nas čudi, saj obiskuje solo Glasbene matice samo na Trzaskem preko 300 gojencev in med profesorji ne manjka sposobnih pevovodij. Vodstvu sole svetujemo, da bi čimprej to pomembno dejavnost za glasbeno vzgojo zopet ozivilo.

Prikaz delovanja Glasbene matice ne bi bil popoln, če ne bi omenili kvalitetnih glasbenih ansamblov, ki se kot njeni člani uveljavljajo s koncerti v javnosti. Poleg pevškega zbora Jacobus Gallus, ki ga vodi Janko Ban, se v okviru Glasbene matice udeležujejo Godalni kvartet z umetniškimi vodjo Žarkom Hrvaticem, Trzaski oktet z umetniškimi vodjo Danilom Cadezem in harmonikarski ansambel Synthesis 4, ki ga vodi Claudio Furlan. Koncerti teh ansamblov ter gostovanja v matični domovini in v inozemstvu predstavljajo prestižno afirmacijo slovenske glasbene poudarjalnosti v Italiji.

Nekako od šestdesetih let dalje se je dokaj ozko srčno gledanje odločujočih političnih in kulturnih institucij v matični domovini na delovanje trzasko Glasbene matice začelo spreminjati v pozitivnem smislu. Okrepile so se vezi med Glasbeno matico ter glasbenimi in kulturno prosvetnimi ustanovami ter posameznimi glasbenimi osebnostmi v Sloveniji.

Kvaliteten vzpon sole Glasbene matice v zadnjih tridesetih letih, ki je razvit den zlasti iz programov koncertnih nastopov ob zaključku solskega leta, je postopoma vplival na boljše odnose z italijanskimi glasbenimi ustanovami. Glasbena matica danes vzdržuje prijateljske stike s trzaskim konservatorijem in z onim v Vidmu ter z mestno glasbeno solo v Gorici, kakor tudi z italijanskimi glasbenimi ustanovami, ki delujejo na področju organizacije javnih koncertnih prireditev.

Pregled 85-letnega delovanja Glasbene matice zagotovo ni izčrpen, a bo morda vzpodbudil k razmisljanju o njenem tehtnem prispevku za slovensko kulturno dogajanje v Italiji.

Ob njenem nedavnem jubileju želimo tej naši nepogrešljivi slovenski ustanovi, da bi tudi naprej uspešno nadaljevala s svojim kulturnim poslanstvom, tako v glasbeni soli, ki ima danes priznano raven konservatorija, kakor tudi pri organizaciji koncertov.

KONEC

V KOPRU SO SE ZBRALI NEKDANJI SOBORCI

Srečanje prekomorcev ob 50. obletnici zmage

Govorniki opozorili predvsem na pojav desničarskih napač na narodnoosvobodilni boj - Kučanova brzjavka

KOPER - Gostinski prostori hotela Triglav v Kopru so bili v soboto pretesni, da bi lahko sprejeli množico bivših borcev prekomorskih brigad in povratnikov "slovanskih čet" iz 7. ameriške armade, ki so se zbrali za počastitev petdesetletnice zmage nad nacifasizmom in osvoboditve. Njihovi domicilni odbori so bili prisotni tudi s prapori.

Po "Zdravljici", ki jo je zapel oktet "Bori" iz Postojne, je bivše borce prekomorcev pozdravil najprej koprski zupan Aurelio Juri in izrazil zadovoljstvo, da so si prekomorci ponovno izbrali Koper za kraj svojega tradicionalnega srečanja, saj je prav koprška občina ena tistih, ki se vedno goji svetle postulate narodnoosvobodilnega boja: mir, enakopravnost in sožitje dveh narodov. Zupan je govoril v slovenscini in italijanscini. V odsotnosti obolelega častnega predsednika Osrednjega odbora prekomorcev-borcev NOB Staneta Bobnarja, je zbrane nagovoril podpredsednik odbora Stojan Troha in obudil spomin na posamezne prekomorske enote in na njihovo bojno pot. Alojz Stegu, predsednik domicilnega odbora političnih pregnancev na Sardiniji, je ozvil njihova prizadevanja pri zaveznikih, da

bi si izbojevali vključitev v vrste NOVJ, član izvršnega odbora RO ZZB in udeležencev NOB Slovenije, Emil Skerl, pa se je v daljšem posegu zadržal predvsem pri političnih in družbenih razmerah v Sloveniji in napadih desničarjev na narodnoosvobodilni boj. Pri tem je omenil, da so nasprotniki narodnoosvobodilnega boja v Sloveniji, samo v zadnjih dveh letih porusili ali drugače oskrunili 199 spomenikov in obeležij NOB.

Udeležencem srečanja je poslal pozdravno brzojavko tudi predsednik republike Slovenije Milan Kučan in izrekel borcem-prekomorcem priznanje za težko in junasko

prehojeno borbena pot pri osvobajanju domovine in jim zazele dobrega počutja.

Iz zamejstva so zbrane udeležence pozdravili: Joze Koren v imenu Združenja aktivistov NOB na Trzaskem in Zveze vojnih invalidov NOB, ki se je spomnil tudi 65-letnice mučeniske smrti bazovskih junakov in zborovanja bivših borcev IX. korpusa na Lokvah; tajnik pokrajinskega odbora ANPI iz Trsta Dusan Kosuta, ki se je dotaknil tudi razmer v Italiji, in pa Oskar Kjuder v imenu trzasko partizanskega pevskega zbora "Pinko Tomazič".

Kulturni spored so izvedli: oktet Bori iz Postojne s petjem partizan-

skih in narodnih pesmi. Stane Rastresen in Andrej Jelacin s podajanjem partizanskih besedil in še Oskar Kjuder s svojo "fajtonarco".

Med gosti so bili tudi narodni heroj Vida Tomšič, podpredsednik RO ZZB Slovenije Lado Pohar, član predsedstva RO ZZB Tone Poljsak, udeleženci pa so s ploskanjem toplo pozdravili neumornega organizatorja, pisca mnogih knjig in pobudnika široko razvejane dejavnosti bivših prekomorcev, Alberta Kluna.

Srečanje se je zaključilo s skupnim kosilom in tovariško družabnostjo, saj je to bilo srečanje starih soborcev in priložnost za obujanje spominov. j.k.

PISMO UREDNIŠTVU

»Načela zal ne dajejo kruha«

Pod tem naslovom (PD, sobota 9. septembra 1995) g. Vlasta Bernard razvija svoje misli ob srečanju predstavnikov slovenske manjšine v Italiji, »ali bolje rečeno organizacij in političnih formacij, v katerih so njeni predstavniki zastopani«, z ministrom za zunanje zadeve Republike Slovenije g. Zoranom Thalerjem. V sestavku lepo prikaže kako se slovenska diplomacija suka kot maček okoli vreče kaše v začaranem krogu optantskih nepremičnin in zaščitne ravni slovenske manjšine v Italiji. Znotraj tega kroga se nahaja »ključ za bruseljska vrata, do katerega ima Slovenija (sicer) sveto pravico, a ji ga Italija nagajivo skriva«.

Novinarka ugotavlja da: »Resiti problem nepremičnin in vzporedno doseči dvostranski sporazum o manjšinah bi bila rešitev dveh pomembnih ciljev:«

1. »Meja, ki nas loči od matice bi se z umikom italijanskega veta(...) krepko stajala.«

2. »Nase pravice pa bi dobile zanesljivo perspektivo nadaljnjega razvoja.«

K tem ugotovitvam le dve pripombi.

Ali ni meja med Italijo-Evropo že sedaj (in tudi prej) najbolj odprta meja v Evropi?

In se, raven zaščite, ki jo uživa italijanska manjšina v Sloveniji občutno presega evropske tozadevne standarde. Posledično bi se morala slovenska manjšina še nadalje boriti za doseg standardov, ki ne dosega tistih, ki jih uživa italijanska manjšina v Sloveniji. Mogoče je taka perspektiva zanesljiva, a vse prej kot ugodna

za slovensko manjšino!

»Ce se komu zdi to premalo« - pravi g. Vlasta Bernard - »kot se je izkazalo pri včerajšnjem srečanju v Strunjanu, naj mi oprostite«

Oprostim, oprostim gospa Vlasta.

A jutri, ko se bova srečala (?) na Bazoviški gmajni, bi Vas rad spomnil, da prav ta gmajna in vsa narodno osvobodilna epopeja pričata o resničnosti Vasega zaključka: Nacela so se (?) vedno zelo pohvalna stvar, a zal ne dajejo kruha.« Res je, bili so časi ko so nacela terjala mlada življenja! Vendar se vselej najdejo ljudje, ki se opredelijo za načela, drugi pa za kruh.

Pino Pečenko

Pripis avtorice inkriminiranega »razmišljanja«:

Hvala g. Pečenku za pozornost, ki mi jo je namenil, vendar bi ga za naprej prosila, naj bo pri branju bolj natančen. Moja opredelitev delegacije, ki se srečala z ministrom Thalerjem, ni bila ravno taka, kot jo Vi navajate, glede zaprtega kroga pa nisem zapisala, da se v njem nahaja slovenska diplomacija, pač pa reševanje odprtih vprašanj med Italijo in Slovenijo. Kar zadeva najbolj odprto mejo v Evropi to slovensko-italijanska meja nikoli ni bila in zal ni niti danes, g. Pečenko pa se najbrž nanaša na staro opredelitev, ki je pomenila »najbolj odprto mejo med vzhodnim in zahodnim delom celine«. Glede moje zaključka imajo seveda bralci sveto pravico, da se niti približno ne strinjajo z njim. Sama ob tem menim, da k sreči ne živimo več v času krvave revolucije in da je probleme mogoče reševati z razumom in s spoštovanjem stalisc sogovornika, kajti objektivna resnica ni nikoli na eni sami strani. (vb)

Od društva Edinost prejemamo in objavljamo naslednji zapis, ki ga je Edinost poslalo predsedniku vlade R Slovenije dr. Drnovsku.

Vase izjave v Alpbachu so nas utrdile v prepričanju, da ste na strani civilizacije, katere osnove so opredeljene v nacelih Organizacije Združenih narodov. Vest v trzaskem dnevniku Il Piccolo, da se bo Republika Slovenija najprej pogajala o nepremičninah optantov in sele nato o varstvu slovenske manjšine pa je za nas zaskrbljujoč znak, da ste pripravljene popustiti barbarstvu, ki ga Vi označujete ideološko izkrivljeno kot Balkan, je pa močno prisotno v miselnosti pre mnogih rimskih politikov in diplomatov, in seveda, kot ste povsem pravilno ugotovili, se marsikje na demokratičnem Zahodu. Mi smo prepričani, da vodi pot, ki jo je po pisanju Maura Manzina izbrala Vasa vlada, v permanentno konfliktualnost, ki ne bo v korist skupnemu blagru slovenske in italijanske države.

Nasa zavedna pripadnost slovenskemu narodu in italijanski državi nas sili, da si prizadevamo za vzpostavitev razmer, ki bodo na temelju osnovnega civilizacijskega načela Pacta sunt servanda, ki je tako drago našemu predsedniku Oscarju Luigiju Scalfaru, zagotovile trajen mir ob polnem spoštovanju temeljnih zakonov obeh držav.

Odločitev, ki jo navaja Mauro Manzin v dnevniku Il Piccolo, pa kaže na zadržanje, ki je nasprotno določilom Ustave Republike Slovenije, in izredno ustreza največjih sovrnikom Ustave Italijanske republike in zlasti temeljnega ustavnega načela o varstvu jezikovnih manjšin.

Zato smo prepričani, da je neobhodno potrebno, da najprej italijanska republika dokaze voljo in sposobnost, da korektno izpolnjuje že sprejete pogodbenne obveznosti in sele potem bo možno na resnično civilizirani osnovi zaceti pogajanja o drugih vprašanjih.

Z odličnim spoštovanjem

za d.p.d. Edinost
Lucijan Malalan

Primorski dnevnik

Lastnik: ZTT d.d. Založništvo trzasko tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - PRAE d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, DFM, Slovenska 54, tel. 061-1313121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročninska služba

Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958

Ekonomika propaganda: Publist SRL

Trst, Ul. Valdirivo 36 / L. nad. poštni predal 568

tel. 040-361888, fax 040-768697

Slovenija: ATELIER IM - Ljubljana

tel. 061-1262044, fax 061-224943

Cene oglasov

Italija: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 28 mm) 100.000 LIT,
financi in legalni 150.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi
1000 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.500 LIT - 55 SIT

Naročnina za Italijo 430.000 LIT

Postni t.r. PRAE DZP st. 11943347

za Slovenijo: mesečna 1.710 SIT, plačljiva preko DISTRIEST,
Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373

Registriran na sodišču v Trstu st. 14 z dne 6. 12. 1948

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

DANES SPET SEJA PO POLETNEM PREMORU

V deželni skupščini novi politični »premiki«

Nova svetovalska skupina se sklicuje na federalizem

TRST - Po poletnem premoru se bo danes znova sestel deželni svet, ki ima na dnevnem redu predvsem odgovore predsednice odbora Alessandro Guerre in odbornikov na interpelacije in vprašanja svetovalcev. Seja pa najbrž ne bo rutinskega značaja, saj smo bili avgusta priča marsikateri politični polemiki, začeni s afero Autovie Venete, ki se zdalec ni razciscena. Koalicija, ki temelji na krhkem sporazumu med Severno ligo in Ljudsko stranko, je torej tudi avgusta imela precej težko življenje.

Predsednik deželnega sveta Giancarlo Cruder (na sliki) je medtem uradno vzel na znanje ustanovitev nove svetov-

valske skupine, ki se sklicuje na federalizem. Politični režiser te skupine (vanjo je doslej, kot kaže, pristopilo 13 svetovalcev) je nekdanji

socialist Ferruccio Sarò, ki se je, vsaj tako pravijo, v zadnjem času zelo približal Berlusconi-jevi stranki. Gre vsekakor za zelo pisano

družino, v kateri najdemo bivše ligase, Furlansko avtonomistično ligo LAF, bivšega demokristjana Angela Compagnona in celo melonarja Gianfranca Gambassinija. Nova svetovalska skupina bo skušala za vsako ceno vstopiti v deželno vlado, za sedaj pa bo gotovo podprla koalicijo predsednice Guerre, ki je zaradi številnih afer in notranjih nesoglasij iz dneva v dan vse bolj sibka.

Ustanovitev nove »federalistične skupine« je včeraj pozdravil bivši načelnik Severne lige Sergio Cecotti, ki pravi, da bodo morali Sarò in somisljeniki v kratkem dokazati, da so federalisti v pravem imenu besede.

REFORME / TA ČETRTEK V PASSARIANU

Predsedniki dežel o federalizmu

Predsednik avtonomne pokrajine Bocen Durnwalder že najavi vrsto predlogov

TRST - Ta četrtek se bodo v vili Manin pri Passarianu v videmski pokrajini sestali predsedniki vseh italijanskih dežel, da bi razpravljali o federalistični preureditvi države. Vrh je sklicala predsednica Dezele Furlanije-Juljske krajine Alessandra Guerra, ki v tem semestru predseduje konferenci avtonomnih dežel in pokrajin.

Kot bomo v tiskovnem poročilu, ki ga je včeraj objavila deželna uprava FJK, naj bi na sestanku izdelali politične smernice za institucionalne reforme v federalističnem smislu. Na osnovi teh smernic naj bi potem izdelali tudi zakonski osnutek, ki bi ga sama Guerrova predstavila oktobra vladi in parlamentu na vsedržavnem posvetu, ki bo v Rimu.

Medtem je predsednik Avtonomne pokrajine Bocen Luis Durnwalder že najavi stalnice, ki ga bo zagovarjal na četrtkovem srečanju v Passarianu. Predlagal bo federalistično reformo, in sicer v tem smislu, da bi natančno določili pristojnosti, ki bi jih imela država, medtem ko bi vse ostale prepustili deželam oziroma se nižjim upravnim enotam. V tem

smislu naj bi spremenili člen 70 republiške ustave.

Durnwalder je med drugim napovedal tudi, da bo predlagal, naj avtonomni pokrajini Bocen in Trident postaneta avtonomni deželi. To stalnice je že osvojila stranka Südtiroler Volkspartei, kateri Durnwalder pripada, po vsej verjetnosti pa ga bosta zagovarjali tudi DSL in LS, s katerimi SVP tvori upravno večino v pokrajini Bocen.

Po mnenju Durnwalderja oziroma SVP bi morali tudi prenesti sedanje pristojnosti deželnih vladnih komisarjev na predsednike deželnih uprav. Deželni zakoni naj bi nadalje stopili v veljavo takoj po njihovem sprejetju v deželnih svetih, se pravi brez predhodne odobritve rimske vlade. Slednja naj bi pa imela možnost vložiti priziv proti spornim deželnim zakonom na ustavno sodišče. Senat naj bi postal zbornica dežel, deželne uprave pa naj bi imele tudi besedo pri sestavi ustavnega sodišča. Nova ustava bi po mnenju Durnwalderja oziroma SVP morala urediti tudi možnost čezmejne sodelovanja.

KATOLIŠKI GLAS IN NOVI LIST

Združitev tednikov

Novi urednik KG je Andrej Bratuz

GORICA - V kratkem - najbrž se pred koncem leta - bo prislo do združitve med Katoliškim glasom in Novim listom. To nam je včeraj potrdil novi odgovorni urednik katoliškega tednika Andrej Bratuz, ki je s septembrsko številko lista prevzel mesto dose- danjega urednika Dusa- na Jakomina. Novi urednik je v predstavitvenem uvodniku povedal, da bo ostal na kr- milu Katoliškega glasa le za krajše prehodno obdobje. Do sprememb pri vodenju katoliškega tednika - je napisal Bratuz - je prislo zaradi objektivnih razlogov, ki zahtevajo, da se omogoči nadaljnje izhajanje lista. V pogovoru nam je Bratuz pojasnil, da je bil objektivni razlog, ki ga omenja v uvodniku, v prvi vrsti Jakominov odstop.

»V tem času so v polnem teku pospešeni razgovori za združitve Katoliškega glasa in Novega lista, za kar sta zadrugi, ki izdajata glasili se soglasno dali pol- voljno mnenje. Menim, da je združitev le stvar casa, sam pa v resnici ne vem, ali bo snovanje novega lista trajalo nekaj tednov ali pa celo nekaj mesecev. Do združitve bosta seveda lista izhajala ločeno in do takrat bom odgovor- ni urednik Katoliškega glasa. Zato časovna prehodnost oziroma omejenost mojega urednikovanja«, nam je nadalje pojasnil Bratuz. Glede Jakominovega odstopa pa čisto diplo- matska pripomba, da je očitno slo za objektivne razloge, za katerimi se- veda stojijo tudi njego- va osebna gledanja na vso zadevo, morda tudi

na sam nacrt za napo- vedano in že odobreno združitev listov.

Na vprašanje, kako bo potekala združitev med listoma, ki imata za sabo tako različno zgodovino, tradicijo in nenazadnje svetovno- nazorsko usmeritev, je Bratuz odgovoril, da so se v zadnjih letih sploš- ne vsebinske, in torej tudi politične razlike med listoma zelo zmanjšale. Te razlike so bile po njegovem zelo izrazite predvsem v petdesetih in v šestde- setih letih, s časom pa so se, kot rečeno, mo- čno zmanjšale, »tako da bo združitev danes za oba časopisa v mar- sicem neboleca, kot sta ugotovili tudi založ- niški zadrugi, ki aktiv- no sodelujeta pri sno- vanju novega tednika«.

Bratuz, ki je po pok- licu solnik, je novinar publicist in s Kato- liškim glasom sodeluje že celo vrsto let. Nekaj let je bil tudi deželni tajnik stranke Slove- nske skupnosti in odgo- vorni urednik goriskega strankinega pokrajinskega glasila Nasa pot.

Novi odgovorni urednik je uradno pod- pisal številko Kato- liškega glasa, ki je izšla v četrtek, 7.septembra. Jakomin, ki nam ni ho- tel pojasniti razlogov zamenjave urednika, pa je svoje delo formal- no končal s številko tednika, ki je izšla 31.avgusta. Tudi v po- slovlnem članku, ki nosi naslov »Slovo od bralcev« vsekakor ni omenil razlogov svoje- ga odstopa, pač pa se je izrečno zahvalil vsem, »ki so tedniku od ja- nuarja 1993 dajali nov obraz, ga odpirali v si- rino in ga skušali poso- dabljati«.

ŠOLSKI ZVONEC JE SPET ZABRNEL

Scalfarov pozdrav šolarjem

RIM - Osem milijonov dijakov se počasi vrača za solske klopi, neka- teri so prestopili solske duri že 7., za najsrečnejše pa se bo solsko leto začelo sele 21. septembra. Tudi le- tos je predsednik republike Oscar Luigi Scalfaro zaželel učencem, dijakom in učnemu osebju uspeš- no solsko leto, tokrat pa je svoj pozdrav posredoval direktno preko radija in televizijskih zaslo- nov.

Predsednik je najprej nagovoril mlade in sicer dobre dijake in tudi tiste, ki ponavljajo solsko leto ter jih spodbudil k iskanju cloveskih vrednot v studiju. Pri tem je pou- daril pomen omenjenih vrednot in orisal zgled ljudi, ki so te vrednote scitili in za katere so celo zrtvovali svoje življenje. Predsednik je opo-

zoril mlade, naj za trenutek pomi- slijo na vrstnike, katerim je one- mogocen studij in trpijo vsak dan vsakovrstne grozote. Vošcil je do- bro delo tudi solnikom, katere bre- menijo številni problemi in imajo včasih velike težave pri izvajanju svojih dolžnosti. Se naprej naj jih zene ljubezen do njihovega pokli- ca, ki bo omogočila premostitev številnih težav, kljub nezadostne- mu zanimanju in pomoci s strani pristojnih organov. Scalfaro je tra- dicionalni pozdrav zaključil z me- taforo belih listov: »Profesorji z be- sedo in z zgledi pišete na bele li- ste, na vase dijake, vendar boste včasih srečali že popisane, zmečkane liste, s katerih lahko s požrtvovalnostjo in z ljubeznijo zbrisete sledove pokvarjenosti.«

ZANIMIVA POBUDA PANATHLON KLUBA

Ali bomo leta 2005 gostili Sredozemske igre v severovzhodnem Jadranu?

Jutri posvet o Sredozemskih športnih igrah pri nas - K projektu že pristopili župani Benetk, Trsta, Reke in Kopra

Ob praznovanju 70. obletni- ce ustanovitve društva Canot- tieri Pullino, ki je bilo usta- novljeno leta 1925 v Izoli, ze 27 let pa ima sedež v Miljah, namerava Panathlon Club iz Trsta organizirati posvet o možnosti gostovanja Sredo- zemskih sportnih iger leta 2005 v severovzhodnem Ja- dranu. Srečanje, kateremu bo predsedoval miljski župan Sergio Milo, bo na sporedu ju- tri, 13. t.m. ob 17.30 v miljski kongresni dvorani na Trgu Re- publike, 4. O možnosti reali- zacije Sredozemskih sportnih iger v naših krajih so se zain- teresirani, to so trzasko sport- ne organizacije (med njimi ita- lijanski olimpijski odbor CO- NI) in sogovornice iz Slove- nije, ze pogovarjali. Na prvem srečanju so pripravili seznam vseh sportnih obratov, s kate- rimi razpolagamo na tem siršem območju ob seve-

rovzhodnem Jadranu. Tovrst- na sportna prireditve bi seve- da od Italije, Slovenije in Hr- vasko terjala veliko finančno in organizacijsko zmogljivost, veliko objektov bi bilo namreč treba dograditi, toda dobiček in daljnosežne ekonomske po- sledice bi pripomogle k pre- mostitvi začetnih problemov. Sredozemske sportne igre vključujejo 22 držav za sku- pno 5000 tekmovalcev v 23 različnih disciplinah.

K ambicioznemu podvigu so ze pristopili župani Benetk, Kopra, Reke in Trsta. Zaradi svojih izkušenj pa so bili na posvet povabljeni tudi tajnik organizacijskega odbora za zimske Olimpijske igre na Tr- bizu, Piergiorgio Baldassini in Michele Barbone, predsednik deženega odbora Coni v Bari, kjer bodo leta 1997 priredili naslednje Sredozemske sport- ne igre.

MANJŠINE / SREČANJE V CAGLIARIJU

PSdAz, SSk, SVP in UV bodo priredile posvet o federalizmu

V soboto, 9. t.m., so se v Ca- gliariju zbrali predstavniki manjšinskih strank Partito sar- do d'Azione, Slovenske sku- pnosti, Südtiroler Volkspartei in Union Valdotaïne. Izmenjali so si informacije o položaju po- sameznih manjšin, potrdili voljo po okrepitvi medsebojne- ga sodelovanja, posebno pozor- nost pa so posvetili vprašanju federalistične preureditve ita- lijanske države, kajpak z vidika manjšin.

Delegacijo PSdAz je vodila tajnica Cecilia Contu. Med dru- gim je obzalovala, da se je njena stranka v bližnji preteklosti nekoliko oddaljila od drugih manjšinskih strank. SSk je zastop- al član deželne tajništva prof. Andrej Bratuz. Med prikazom sedanjega trenutka Slovencev v Italiji je posebno izpostavil pro- blem zastopanosti v izvoljenih telesih, sicer pa se je tudi dotak- nil odnosov med Italijo in Slove-

nijo. V imenu SVP se je sestanka udeležil Franz Pahl. Potrdil je novo usmerjenost svoje stranke glede sodelovanja z drugimi manjšinskimi in avtonomistični- mi gibanji. Spomnimo naj, da se je SVP prvič udeležila taksnega srečanja novembra lani. UV pa je zastopal aostanski deželni od- bornik Josef Perrin.

Udeleženci srečanja so zavrnili predlog o osnovanju makrore- gij, kakršnega je predlagala Se- verna liga, pa tudi Fondacija Agnelli. Zavzeli so se za okrepi- tev avtonomij sedanjih dežel, pri čemer bi morali tudi ovrednotiti vlogo manjšin. Predlog v tem smislu je ze pred časom izdelal poslanec UV Luciano Caveri. Si- cer pa so se udeleženci načelno dogovorili, da bodo celotno pro- blematiko temeljiteje pretresli na posebnem posvetu mednarodne- ga značaja. Posvet bi morali pri- rediti se v tem letu, in sicer v sardinskem glavnem mestu.

ŠOLSTVO / PRVI DAN POUKA NA NIŽJIH SREDNJIH ŠOLAH

Novi oddelek v Rojanu: »Osamljeni in zapuščeni...«

V sekciji na Proseku je tajništvo včeraj delovalo - Skupno 462 dijakov

Sole odpirajo duri. Včeraj so stopili v solo niz-ješolci, v petek jim bodo sledili se osnovnosolci, medtem ko so na višjih srednjih solah začeli s solskimi dejavnostmi že pretekli teden.

Zacetek pouka na nižjih srednjih solah ima letos grenak priokus. Namesto dosedanjih sedmih deluje le pet sol, ker nas je znani »racionalizacijski« ministrski odlok ubojoval za dve avtonomni soli in »obogatil« za dva oddelke. Na Proseku in v Rojanu včeraj ni bilo tako slovesno, kot bi priložnost prvega dne pouka zahtevala. Soli Frana Levstika in Frana Erjavca sta bili ob ravnateljstvu in tajnistvu, pa čeprav je tajništvo na Proseku včeraj redno delovalo, ker je ravnatelj openske sole Srečka Kosovela (vsaj zacasno) oddeljal soli dosedanje tajnice. Se dobro, da je bilo tako, saj se je ob osmih zjutraj, ob začetku pouka, zvrstila pred tajnistvom kopica staršev (predvsem dijakov prvega razreda). Pršli so, da bi kupili učbenike za svoje otroke. V jutranjih urah je bil na soli prisoten tudi ravnatelj sole Srečka Kosovela Venceslav Devetak, da bi preveril, kako bo z začetkom pouka. V njegovi odsotnosti bo delo na soli koordinirala namestnica, profesorica tehnične vzgoje Erika Kosuta, ki je bila prejšnji teden imenovana za podravnatelj »sekcije Prosek«. Včeraj je torej na Proseku pouk vendarle stekel brez večjih težav. A tajnica je opozorila: »Kriz se bo začel, ko bodo pršli starši na solo, in se znašli pred zaklenjenimi vrati

tajništva...«

Na rojanski soli Frana Erjavca si ob prihodu takoj opazil, kaj ni v redu: na koncu dolgega hodnika sta samevali prazno ravnateljstvo in prazno tajništvo. Če si telefoniral, ti je vljudno odgovorila sluginja. Sama ni vedela povedati, ali spada med nje, ne pristojnosti tudi odgovarjanje na telefon. Naj bo kakorkoli že, nekdo je pač moral odgovarjati, ko je zvonec zabnel.

Na rojanski soli včeraj ni bilo tajnice, pa tudi ravnatelja »matične« sole Ivana Cankarja ne. Ko je bilo treba komunicirati z ravnateljstvom, je morala namestnica ravnatelja (in »dovčerajsnja« poverjena ravnateljica) Lučka Peterlin zapustiti razred, v katerem je poučevala, in steči k telefonu. Če se bo ta praksa nadaljevala tekom solskega leta, je povsem jasno, da se bodo pri učnem procesu pojavile nekatere težave. Namestnica je takole ocenila včerajšnji prvi dan pouka: »Ozračje je bilo mnogo bolj zadržano in manj slovesno kot prejšnja leta. Imela sem občutek, kot da smo bili osamljeni in zapuščeni...«

Starši in profesorji bodo imeli verjetno sele v prihodnjih dneh jasnejši vpogled v realnost, ki jo solarna prinaša novi status oddeljenih oddelkov. Včeraj se je zamejska dijaška populacija okrepila za 146 novih dijakov. Toliko je solarjev, ki so z letošnjim solskim letom prestopili z osnovnih na nižje srednje sole. Največ jih »premore« sola S. Gregorčiča v Dolini (33), sledijo ji sekcija Prosek (27), sola S. Kosovela (26), sola

Prihod prvih dijakov v novo sekcijo nižje srednje šole na Proseku (f. Balbi/KROMA)

Na sekcij v Rojanu: posnetek na hodniku pod kipom Frana Erjavca (f. Balbi/KROMA)

I. Cankarja (21), sola Sv. Cirila in Metoda (14), sola I. Grudna (10), sekcija Rojan (9) in sekcija Kriz (6). V oddelku na Katinari letos nimajo prvega razreda. Ob teh podatkih je res zanimivo ugotoviti, da je v oddelku na Proseku vpisa-

nih v prvi razred več dijakov kot na »matični« soli na Opcinah...

Openska sola S. Kosovela je vsekakor v skupnem merilu najbolj številna (92 vpisanih). Sledijo ji sola S. Gregorčiča (80), sola I. Cankarja (71),

sekcija Prosek (68), sola I. Grudna (44), sola Sv. Cirila in Metoda (39), sekcija Rojan (30), sekcija Kriz (22) in sekcija Katinara (16). Nižje srednje sole obiskuje letos skupno 462 dijakov.

M.K.

MANJŠINA / ZA ZAŠČITNI ZAKON

9. novembra naj bi šli v Rim manifestirat

Predlog s praznika SSK

Ce je v soboto slabše vreme skvarilo Nas praznik v Nabrezini, pa je ta prireditev SSK v nedeljo lepo uspela. Nastop folklorne skupine iz Rezije pod vodstvom Nevie Madotta je pritegnila pozornost udeležencev, ki so se zbrali v velikem številu, dobro pa se je odrezal tudi ansambel Status Symbol, ki je igral za ples.

Udeležence je pozdravil Nanti Olip, prvi predsednik Narodnega sveta koroskih Slovencev, izvoljen na širih manjšinskih volitvah, govorila pa sta tudi devinsko-nabrezinska podzupanja Vera Tuta Ban in strankin tajnik Martin Breclj. Slednji je med drugim spomnil, da je bil v senatu pred

nedavnim vložen zakonski osnutek za globalno zaščito, ki so ga oblikovale najpomembnejše politične in družbene organizacije Slovencev v Italiji, in pristavil, da bo isti osnutek v kratkem vložen verjetno tudi v poslanski zbornici. Po mnenju SSK pa bi morali zdaj Slovenci v Italiji pokazati, da nam je res veliko do cim prejšnje odobritve tega besedila. V tem smislu je predlagal, da naj bi v podporo osnutka priredili manifestacijo v Rimu 9. novembra letos, se pravi na predvečer 20-letnice sklenitve Osimskih sporazumov. Manifestacijo naj bi priredile komponente naše skupnosti, ki so osnutek sooblikovale.

PO TRČENJU V AVTOBUS

Za mladega motociklista so si pridržali prognozo

V predoru, ki pelje od Trga Sansovinca do Ul. Alberti, se je včeraj popoldne težko ponesrečil 21-letni Luca Sorgo, ki so ga v katinarski bolnišnici sprejeli s pridržano prognozo: huje si je namreč poskodoval prsni kos in se udaril v glavo ter druge dele telesa. Mladenič, ki prebiva v Ul. Racheli 21, je s svojo vespo 125 vozil po predoru, v smeri proti Ul. Alberti, vendar naj bi po pričevanju nekaterih očitkov cel peljal na nasprotni strani cestišča. Nasproti mu je prihajal avtobus ACT st. 29, sofer ga je si-

cer opazil, začel je zavirati, vendar težkega vozila ni mogel povsem zavestaviti. Trčenje je bilo neizogibno in silovito: Sorgo je z glavo celo prebil vetrobran, verjetno mu je življenje resila celada. Na kraj nezgode je prihitelo osebje Rdečega kriza, pršli so gasilci in karabinjerji iz Istrske ulice, ki so opravili potrebne izvide. Na srečo se kljub sunkovitemu zaviranju nihče od potnikov avtobusa ni poškodoval. Neka ženska se je sicer pritoževala, da se je udarila, vendar kaže, da ni bilo nič hujšega.

ČIŠČENJE / AKCIJA WWF

Pri Pesku so olišpali naravo

Cisti gozd so tržaski naravovarstveniki poimenovali nedeljsko ekološko akcijo pri Pesku. Udeležilo se je kakih dvajset, vključno s člani skupnosti za zdravljenje narkomanov S. Martino in Campo, ki jo vodi duhovnik Mario Vatta. V nedeljo dopoldne so se - oboroženi s črnimi plastičnimi vrečami in najlonskimi rokavicami - zbrali pri Pesku v bližini motela Val Rosandra in začeli čistiti ob državni cesti v smeri proti Bazovici. V vreče so stlačili nesnago in odpadke, ki so jih brezvestne roke odvrle med grmicjeve ali pustile na parkirnih mestih ob cesti.

»Nasli smo vsemogoče: avtomobilske gume, plastične tanke, embalažni karton, lepenkaste skatle, ki so jih tamkaj najverjetneje pustili običajni kupci predno so nadaljevali vožnjo do bližnjega mejnega prehoda,« je povedal koordinater akcije, član Sve-

tovnega sklada za naravo (WWF) Andrea Ballarin.

Mnogo je bilo tudi papirja, plastičnih vreck in izsuseh pločevink, ostanki prigrizka in okrepčila. V dobrih treh urah nabiranja odpadkov vzdolž ceste do krizisca za Drago so ljubitelji narave napolnili kakih 50 velikih plastičnih vreck in s to-

vornjakom odnesli za kakih 800 kilogramov odpadkov. Res neverjetno je, kaj vsega se lahko nagne ob cesti.

Nedeljska akcija (na sliki: foto KROMA) je bila v glavnem repriza podobne pobude, ki jo je WWF priredil junija v vsedravnem merilu. Pretekli teden je organizator povabil na

čiščenje obcane, ki jim je narava pri srcu. Odziv na poziv je bil sicer pod pričakovanji, kljub temu pa je naravovarstvenikom s pomočjo članov skupnosti S. Martino in Campo uspelo izpeljati zadano nalogo: od nedelje popoldne je cesta, ki pelje iz Bazovice proti Pesku za oko lepša in bolj zelena.

HOTEL SI JE VZETI ŽIVLJENJE

Z lokom grozil policiji in gasilcem

Mladeniča so naspoled le prijeli in odpeljali v bolnišnico

Ko so agenti pršli v Ul. Foscolo, jih je mladenič sprejel z zaljivkami, njim in gasilcem pa je cel grozil z napetim lovskim lokom. Kasneje so ga le onesposobili ter ga odpeljali v bolnišnico, kjer so mu nudili primerno zdravstveno oskrbo, ga pomirili in zadržali na opazovanju: v trenutku živčne krize si je bil namreč hotel vzeti življenje, kar so na srečo agenti preprečili.

Mladenič, 21-letni Cristian Visintin, se je zaprl v stanovanje v 1. nadstropju poslopja v Ul. Foscolo 34, kjer prebiva. Prvi so na kraj prihiteli agenti letkega oddelka, kmalu so se jim pridružili še gasilci. Ko je Visintin opazil, da se gasilci s premicno lestvijo skušajo povzpeti do okna in vdreti skozenj, je stopil na balkon in vanje uperil svoj lok. Medtem so se agenti razporedili okrog stavbe, vodje patrolj pa so

fanta skušali prepričati, naj se odreče svojemu namenu. Njihove besede očitno niso nič zalegle, saj je lok usmeril proti pomočniku Alessandru Monteju in izstrelil puscico. Monte je bil delno skrit za enim od službenih avtomobilov, puscica ga ni zadela, zarila se je v neko dostavno vozilo, ki je bil tam parkirano.

Policija je tedaj pričela zahteven manever približevanja, medtem ko je Visintin držal na muhi izbranega agenta Roberta Della Noce. Slednji se je podal proti Visintinu, na njegovo zahtevo je bil neoborožen: pistolo je položil na tla, fant se je je skušal polastiti, kar pa mu ni uspelo.

Della Noce se je naposled prikradel do vhodnih vrat, kjer je pocepnil, da bi ga Visintin ne opazil skozi kukalo. Medtem so ostali le prepričali mladeniča, da je odprl vrata, kar je Della Noce takoj

izkoristil in se kljub uperjenemu loku pognal v notranjost. Visintina je podrl na tla in po krajšem prerivanju mu je pobral še nož, ki ga je skrival v enem od hlačnih zepov.

Visintin se se vedno ni pomiril, upiral se je, vendar so ga z rešilcem Rdečega kriza le odpeljali v glavno bolnišnico, kjer so mu nudili prvo pomoč: z nožem si je namreč namerno povzročil nekaj ran. Zatem so ga premestili na ustrezni oddelk, kjer je ostal na zdravljenju. Po prvo pomoč se je zatekel tudi 17-letni Stefano Crevatin: Visintinu je skušal prepričati namero in mu iztrgati nož, s katerim si je povzročal rane po telesu, prijatelj pa ga je pri tem ranil. O dogodku je policija obvestila tudi namestnika državnega poravnika Frezzo, kateremu je poslala vso potrebno dokumentacijo.

ZARADI PRIREDITVE AN NA TRGU UNITA

Občinski odbor tarča hudih kritik z vseh strani

Podžupan Damiani se je javno opravičil za spodrslijaj

Nacionalno zavezništvo je za konec tedna napovedalo na Trgu Unità tridnevno strankarsko prireditev z nastopom tajnika Gianfranca Finija, z vrsto razvedrilnih pobud in tudi z boksarskim dvobojem med Italijo in Hrvaško. Občinska uprava je za uporabo osrednjega mestnega trga izdala vsa potrebna dovoljenja, njen sklep pa je sprožil ostro polemiko v občinskem svetu, ki se je ograbil od zelene luči, ki so jo občinski upravitelji prizgali prazniku nacionalnega zavezništva.

Odbornik za kulturo in podžupan Roberto Damiani je moral na pritisk Zavezništva za Trst, a tudi ostalih strank večine in opozicije sinoci formalno napovedati, da bo odbor se enkrat proučil prošnjo Finijeve stranke. Vprašanje ne zadeva te ali one stranke in Finijevega shoda, saj bi bilo to prvič, da bi se na Trgu Unità odvijala tovrstna večdnevna prireditev, neke vrste sagra.

Nacionalno zavezništvo je sprva

zaprošilo za grad Sv. Justa, ki je muzej in ki je torej popolnoma primeren za take prireditve. Ob odsotnosti odbornika Damianija pa so občinski uradi vseeno izdali dovoljenje za grad, ki ga je odbornik, ko se je vrnil z dopusta, takoj preklical. V zameno za grad Sv. Justa pa je odbor izdal dovoljenje za praznik na Trgu Unità, pri čemer pa je popolnoma spregledal, da je bil trg doslej vedno nedostopen za take in podobne pobude. Da je slo za hud spodrslijaj občinske uprave je potrdil sam Damiani, ki se je javno opravičil za storjeno napako, s svojim sinocnim izvajanjem pa je prilil dodatnega goriva na ogenj. Ustvaril je napetosti v levosredinski koaliciji in tudi v vrstah nacionalnega zavezništva, ki je po sprejemu prošnje za Trg Unità že začelo s pripravi prireditve.

Zadevo je sinoc sprožil zastopnik Zavezništva za Trst Alberto Rusignan, ki je glasno kritiziral Illyjevo upravo in ugotovil, da si ni

niti zupan Staffieri upal dovoliti na Trgu Unità podobnih strankarskih prireditev, sagra in podobno. Od podžupana Damianija (Illy je ob Rusignanovem posegu zapustil dvorano) je zastopnik zavezništva za Trst zahteval takojšen preklic dovoljenja nacionalnemu zavezništvu, kar se bo morda zgodilo danes ali jutri.

Prislo je kot receno do polemik in do prekinitve seje, med katero so se sestali načelniki skupin. Damiani je na seji spet priznal napako (tokrat je govoril tudi o neizkušeni občinskih funkcionarjev in samega odbora) ter pozval skupščino, naj se izreče o tem vprašanju. Načelniki skupin pa so soglasali, da je afera po nepotrebnem zakuhal občinski odbor, ki naj torej v prvi osebi popravi storjeno napako. Zvedelo se je tudi, da je za konec tedna napovedan na Trgu Unità tudi mimohod občinske godbe Verdi in se nekaterih mestnih godb na pihala.

IACP / PREVERJANJE DOHODKOV

Stanovalci na prepihu

Stotine družin s previsokim dohodkom

Afera o ugodnih stanarinah, ki so jo italijanski mediji že poimenovali »affittopoli«, doslej sicer se ni odmevala v Trstu - razen senzacionalnih informacij, ki so jih napovedali občinski svetovalci Svobodnega severa, o katerih pa doslej ni ne duha ne sluha. Kaže pa, da se bo, vendar nekaj premaknilo tudi pri nas, vprašanje pa je seveda, če bodo prizadeli res prave privilegirance.

Ustanova za ljudska stanovanja IACP namerava namreč preveriti dohodke svojih najemnikov. Stanovanja IACP so namenjena samo družinam z manjšim dohodkom in že kaže, da je na Trzaskem vsaj 500 najemnikov z višjim dohodkom. Lani je deželna uprava sicer zvisala na 33 milijonov lir najvišji letni dohodek, ki ga lahko imajo najemniki ljudskih stanovanj. Vendar zakon nima vzvratnega učinka, prejšnja meja pa je bila 26 milijonov 600 tisoč lir letnega dohodka.

Vodstvo IACP je zato uvedlo preiskavo o dohodkih svojih najemnikov in to

za obdobje od leta 1989 do 1992. Oni, ki so v tem stirlletju presegli mejo 26 milijonov lir družinskega dohodka - od skupnega čistega dohodka vseh družinskih članov je sicer treba odšteti po zakonu določene vsote za člane brez dohodka, ki bremenijo družino - se bodo morali posloviti od stanovanja, ki so ga prejeli v najem od ustanove IACP po zelo ugodnih pogojih. Znano je namreč, da so najemnine IACP krepko pod tržnimi cenami.

Medtem ko bi moralo biti po mnenju združenj stanovalcev nič manj kot 500 takih primerov, je vodstvo IACP delno pomirilo razburjene duhove: za predsednika IACP Enriqueza naj ne bi na Trzaskem stevilo stanovalcev, ki nimajo več pravice do ljudskega stanovanja, presegalo sto primerov. Vsekakor pa bo uprava IACP morala ustopiti tako, kot določa zakon, in v vseh primerih, ko bi se dokazalo, da imajo stanovalci višji dohodek od one, ki so ga predvidevale zakonska določila v preteklih letih, bo seveda morala izgnati dotične stanovalce.

NOVICE

Razstava Vojka Gašperuta

V prostorih Ustanove za turistično promocijo v Selslanu se odvija razstava likovnih del Vojka Gasperuta. Slikarstvo koprškega avtorja je realistično in pretvarja v podobe staro arhitekturo rodne Breginjskega kota ter istrsko pokrajino z zapuščenimi solinami. Njegova dela, ki so po motivih pejzaži, vedute ali tihožitja in se odražajo skozi pretanjeno obdelavo površine, si lahko ogledamo do četrta od 10. do 13. ure ter popoldne od 16. do 19. ure.

Izvolitev lepotic

Na četrtem deželnem natečaju »Nov obraz mode«, ki je potekal v diskoteki Machiavelli, sta zmagali devetnajstletni trzaski studentki Fabiana Braiuca in Michela Giovannini. Medtem ko je bila Giovannini izvoljena za »lepotic Machiavellija«, je prva odnesla naslov natečaja, ki je pomemben za poklicno pot bodočih manekenk.

Tečaj za bolničarje onkološkega oddelka

Italijanska zveza za boj proti rakastim obolenjam sporoča, da se bo kmalu začel tretji tečaj, namenjen tistim, ki bi radi nudili psihološko in praktično pomoč na domovih bolnikom onkološkega oddelka. Predavanja bodo vodili specializirani zdravniki, psihologi, poklicni bolničarji in so odprta vsem, ki jih to zanima. Interesenti lahko za podrobnejše informacije pokličejo na telefonsko številko 771173 vsak dan, razen ob sobotah, od 9.30 do 12. ure.

Vpisovanje na tečaje jezikov združenja Euroest

Združenje Euroest cultura obvesča, da je odprto vpisovanje na brezplačni pripravljalni tečaj ruskega jezika, ki bo v dneh od 25. do 29. septembra 1995. Prav tako je odprto vpisovanje na redne tečaje rusčine, kitajščine, japonsčine, slovensčine, madžarsčine, slovaščine in hrvaščine. Informacije nudijo ob ponedeljkih, sredah in petkih od 17. do 20. ure na sedežu združenja v U.I. dell'Eremo 10, tel. 946713.

Fotografski natečaj

Trzaski fotografski krozek prireja v nedeljo, 1. oktobra, nagradni fotografski natečaj na temo »Cloveski lik«. K udeležbi so vabljeni vsi fotografi ljubitelji iz Furlanije-Juljske krajine. Fotografije je treba izročiti do 23. septembra na sedežu krožka v U.I. Zovenzoni 4. Podrobnejše informacije nudijo po tel. 635396 vsak torek od 17. do 20. ure. Sedež krožka bo od 18. do 23. septembra odprt vsak popoldan od 18. do 20. ure.

Nagrajevanje zmagovalcev natečaja Krožka Maritain

Danes opoldne bo na trzaskem zupanstvu podžupan Roberto Damiani izročil nagrade zmagovalcem gledališkega natečaja »La sera del dì di festa«, ki ga je to poletje priredil Krozek Jacques Maritain. Poleg nagrade za najboljšo predstavo bodo izročili priznanja za najboljše igralce, kostime, glasbo ter za odnos z občinstvom.

MORDA V TRSTU KONGRES ETIOPSKE UMETNOSTI

Damiani sprejel prof. Sumnerja

Etiopski razumnik je med najuglednejšimi afriškimi filozofi

Včeraj popoldne je trzaski podžupan in odbornik za kulturo Roberto Damiani sprejel izredno uglednega afriškega gosta, in sicer etiopskega razumnika Clauda Sumnerja. Profesor Sumner, ki je - kot večina sodobnih afriških intelektualcev - pri nas in nasploh v Evropi malo poznan, je med najvidnejšimi afriškimi filozofi in med drugim tudi med ustanovitelji univerze v Adis Abebi. O njegovi splošni razgledanosti prica nadalje podatek, da obvlada deset jezikov, med temi je tudi italijanscina, doslej pa je izdal približno 500 publikacij. Vecinoma se je posvečal filozofskim temam in pri tem je izhajal iz afriškega gledišča, pisal pa je tudi o antropologiji, poeziji in teologiji. Veliko je tudi predaval po univerzah, imel konference sirom po svetu, med raz-

nimi naslovi pa se lahko ponasa tudi z vrsto univerzitetnih diplom honoris causa, ki so mu jih podelili v ZDA in Veliki Britaniji. In ne nazadnje je prof. Claude Sumner član številnih mednarodnih znanstvenih in humanitarnih ustanov, predvsem tistih, ki si prizadevajo za uveljavitev vloge kulture v humanitarne namene.

Trzaski podžupan je afriškega gosta sprejel zelo spostljivo, vendar pa je včerajšnje srečanje imelo tudi konkreten namen. Jeseni 1996 naj bi v Trstu priredili 4. svetovni kongres etiopske umetnosti. Pobudnik ambicioznega projekta je italijanski ambasador v Adis Abebi Maurizio Maloni, ki je zanj pridobil Roberta Damianija. Srečanje s prof. Sumnerjem naj bi torej sodilo v nekakšne trzasko predpriprave na veliki dogodek.

JUTRI DEMONSTRACIJA

Naravovarstveniki WWF za ukinitve lova na ptice

Naravovarstveniki iz Furlanije-Juljske krajine se odločno zavzemajo za ukinitve lova na ptice in v ta namen bodo jutri ob 9. uri pred sedežem deželne sveta, ki ima na dnevnem redu razpravo o zakonskem osnutku o lovskem koledarju, priredili protestno manifestacijo. WWF namreč meni, da je osnutek nesprejemljiv, češ da je izredno popustljiv do najbolj skrajnih zahtev: medtem ko državni okvirni zakon predvideva največ tri dni tedensko lova na ptice, hočejo pri nas imeti na razpolago pet dni, a vsak lovec lahko dnevno odstreli celo do 30 primerkov. Poleg tega, pravijo pri WWF, skušajo omogočiti nadaljevanje lova na številne vrste ptic, ki bi jih morali zascititi, bodisi zato, ker se njihovo stevilo zaskrbljivože niza kot tudi zato, ker so zelo podobne nekaterim, ki so že zascitene in se zato zlahka zmotijo. Ob vsem tem gre upoštevati se, da je kontrola katastrofalna, saj je na razpolago le okrog 40 lovskih cuvajev, medtem ko bi jih potrebovali vsaj dvesto.

S svojo pobudo želi WWF zlasti sensibilizirati deželne svetovalce, da bi zavrnil najbolj skrajne zahteve v zakonskem osnutku in se izkreli za ukinitve lova na ptice. Zakonski osnutek v tem smislu je bil predstavljen februarja letos, podpisalo pa ga je enajst deželnih svetovalcev iz skoraj vseh političnih skupin. S tako zahtevo so se do deželne sveta in posameznih svetovalcev v prejšnjih dneh obrnili predstavniki WWF iz Avstrije, Velike Britanije in Svice, apel na deželne oblasti pa je naslovilo tudi 47 vidnih osebnosti (med njimi Altan, Gianola Nunino, Margherita Hack, Fulvio Tomizza itd.), pod ljudsko peticijo proti lovu na ptice pa so doslej že zbrali okrog 10 tisoč podpisov.

DANES PODPIS

Dogovor med Rdečim križem in Univerzo

Danes bo na Trzaskem vseučilišču predstavitve predhodnega sporazuma, ali skupnega pisma o namerah med trzaskim Rdečim križem in Trzasko univerzo. Slavnost, ki bo začela ob 11.30 in bo potekala v predavalnici Cammarata (t.j. na glavnem sedezu, v neposredni bližini rektorata). Prisotna bosta dr. Domenico Mazzurco, predsednik Rdečega križa v Trstu, rektor Giacomo Borruso, in predstavniki studentov. Rdeči križ bo v sode-

lovanju s Trzasko univerzo organiziral tečaje za prvo pomoč, nudil bo pomoč prizadetim študentom, načrtujejo pa se številne druge pobude. Univerza bo nudila predavalnice in ostale potrebne prostore.

Tečaji so namenjeni študentom, ki naj bi na tak način približe spoznali človekoljubne namene in načela Rdečega križa, poleg tega pa se bodo konkretno naučili, pravičnega obnašanja v primeru nesreče in kako je treba nuditi prvo pomoč.

CERKEV / MINULO NEDELJO OB LEPI UDELEŽBI

Marijanski shod na Opčinah

Shod, ki je bil 47. po vrsti, je vodil piranski župnik Ravbar

»Marija, pomagaj nam sleherni čas« je bilo geslo letosnjega Marijanskega shoda na Opčinah. Gre za eno najbolj zakoreninjenih verskih prireditev pri nas, kot pove že dejstvo, da je bil letošnji shod kar 47. po vrsti. Pristavimo lahko, da je prireditev tudi priljubljena, saj je bila letošnja udeležba na njej kar velika.

47. marijanski shod se je odvijal v nedeljo popoldne, vodil pa ga je župnik iz Pirana Bojan Ravbar ob sodelovanju slovenskih duhovnikov iz vseh slovenskih župnij in kaplanij v trzaski škofiji. Kot običajno, se je shod začel z molitvijo rožnega venca v openski župni cerkvi. Nato se je razvila procesija po openskih ulicah. Sprevod je krenil po Proseski in Narodni ulici do trga pri postaji openškega tramvaja in nazaj do cerkve, pred katero

je bila masa. Na celu procesije so stopali skavti s križem, za njimi so hodile redovnice, nato narodne noše, sledila je skupina skavtov, ki je nosila Marijin kip, nato je bila duhovščina, v drugem delu spreveda pa so bili pevci in ostali verniki.

G. Ravbar je med homilijo govoril o uveljavljanju ženske v cerkvi in v svetu. Pri tem se je navezal na razmišljanja papeža Janeza Pavla II., ki se je k tej tematiki v zadnjihasih, kot znano, posebno pogosto vračal, in to tudi v okviru priprav na svetovno konferenco OZN o ženskah, ki se ta čas izteka v Peking. G. Ravbar je v svojih izjavah postavil Marijo za zgled tudi današnji ženski, vse to pa je povedal s kar se da preprostimi in zato toliko bolj neposrednimi besedami.

Pri masi in se prej pri procesiji so vseskozi sodelovali pevci, ki sta jih vodila deloma g. Dušan Jakomin in deloma skedenska organistka Dalca Sturman. Pri petju so sodelovali tudi skavti, ki so se udeležili letošnjega Marijinega shoda v posebno velikem številu, saj jih je bilo kakih sto. K tako številni udeležbi je prav gotovo nekaj prispevalo tudi vreme, saj je bil v nedeljo lep sončen dan po daljšem obdobju kislega vremena.

Omenimo naj, da so prireditelji Marijanskega shoda pripravili posebno brošuro, ki je bila udeležencem prav gotovo v veliko pomoč, tako da so lažje sodelovali pri masi, molitvah in pri petju. Prvic so takšno brošuro objavili lansko leto in kaže, da bo tudi to odslej postalo del te verske tradicije na Opčinah.

OBISK PRI VZGOJITELJIH

Slovenski dijaški dom kot velika družina

Spomladi bodo začeli popravljati stavbo

»Dijaski dom je kot velika kosa-ra, polna najrazličnejših stvari.« Tako opisuje ustanovo v Ulici Ginnastica v Trstu ravnatelj Edvin Svab. In inventar stvari, ki jih vsebuje kosara Dijškega doma bi bil res predolg, da bi zanj zadostoval časopisni članek. Se najbolje, da za prikaz raznolikih dejavnosti in načrtov slovenske vzgojne ustanove začnemo tam, kjer je začel ravnatelj: pri jubileju, ki ga bo dijaški dom praznoval naslednje leto.

»Dijaski dom, ki nosi danes ime po Srečku Kosovelu, je bil ustanovljen leta 1946, leto potem, ko so bile na Trzaskem obnovljene slovenske sole. Dom je nastal z namenom, da konkretno odgovori na potrebe slovenskih dijakov in studentov.« Naslednje solsko leto bo torej za Dijaski dom jubilejno, petdeseto leto delovanja, vztrajanja, premagovanja cikličnih kriz in težav. Po polstoletnem delovanju je postala slovenska vzgojna institucija del mestne stvarnosti, slovenske in italijanske. Tako da so morale tudi oblasti priznati enkratni pomen Dijškega doma: v naslednjem letu bodo v Ulici Ginnastica stekla dela za prenovo stavbe, v kateri ima dom svoj sedež. »Hisa je stara že 40 let, odtlej pa ni nikoli temeljito prenovljena. Danes je to potrebno; moramo jo namreč prilagoditi novim pravilom v zvezi z odpravo arhitektonskih zaprek. Poslopje bomo tudi zvišali za nadstropje. Na ta način bomo pridobili nove prostore - spalnice, ki bodo odgovarjale sodobnim potrebam studentov.« Z obnovitvenimi deli bodo začeli po vsej verjetnosti spomladi, vendar pa delovanja ustanove zaradi le-teh ne bodo okrnili, kaj sele, da bi ga ukinit. Velikanski, pisani kos bodo torej na novo prepletili, stvari, ki jih hrani, pa ne bodo zmetali iz njega.

Temeljiti gradbeni posegi pa ne bodo edina oblika praznovanja petdesetega rojstnega dne. »Načrtujemo kulturno prireditev. Vse skupaj je sele v povojih, toda... po vsej verjetnosti bomo predstavili Ribičičevo igro V kraljestvu palčkov. Knjigo je svoj čas ilustriral Cernigoj,

glasbo pa je napisal Kogoj. Enkratno bi bilo, če bi projekt izpeljali in bi lahko po rahli predelavi nastopili tako v Ljubljani kot v Rimu...«

V naslednji sezoni bo v dijaškem domu zivelo kakih stideset studentov najrazličnejših starosti, od osnovnošolcev do univerzitetnikov. Mnogi prihajajo iz Benške Slovenije, nekateri iz slovenske in hrvaške Istre. Poleg dijakov, ki v domu med tednom tudi spi, je veliko takih, ki sem prihajajo po pouku, zvečer pa se vračajo domov. »S kombijem jih pripeljemo iz mestnih sol najprej na kosilo, nato jim damo možnost, da se za urico prosto igrajo, telovadijo, gredo v bazen. Ob treh imamo učno uro. Otroke in mladostnike stalno spremljajo vzgojitelji, ceprav je naš namen, da jih privajamo k samostojnemu delu.« Sonja Pecar, ki koordinira skupino sedmih stalno zaposlenih vzgojiteljev in nekaterih sodelavcev, nam opisuje delo tistih, ki so stalno na razpolago mladim: »Skusamo jim dati predvsem občutek, da je vsak posameznik za nas pomemben, da smo mu pripravljeni prisluhniti, mu pomagati.« Vsak otrok je seveda svet zase, z lastno osebnostjo, z lastnimi željami... in seveda tudi z vsakdanjimi težavami. Kaj pa storiti, ko se pojavijo resnejši problemi? »Otroci s posebnimi potrebami - zdravstvenimi, značajskimi ali družinskimi težavami - potrebujejo seveda strokovno pomoč, obenem pa se morajo neprisilno integrirati v družbo vrstnikov. V takih primerih se posvetujemo najprej s starši, v dogovoru z njimi pa se nato lahko obrnemo še do strokovnjaka, ki ga otrok potrebuje.«

Ena od pobud, ki so zazivale v okviru »družine« Dijškega doma, je tudi služba Pticki brez gnezda. »Najprej smo želeli nuditi zatočišče mladoletnikom iz držav nekdanje Jugoslavije, ki so pobegnili pred vojno. Toda kmalu je gnezdece sprejelo tudi ptice iz drugih krajev: Albanije, držav vzhodne Evrope in Afrike.« Pticki brez gnezda je edina tovrstna služba, ki deluje na Trzaskem, zato jo občina

priznava in podpira. Ker gre za mladoletnike brez italijanskega državljanstva, mora biti ravnateljstvo Dijškega doma v stalnem stiku z oblastmi in sodiščem za mladoletnike, ki odloča o usodi »ptickov«. »Služba terja od nas požrtvovalnost, organiziranost, strokovno in psihološko pripravo,« pravi ravnatelj. Vzgojitelji, ki so zaposleni v dijaškem domu, se prav zato na pedagoškem in psihološkem področju stalno izpopolnjujejo, se med sabo posvetujejo in skušajo udejanjiti dragocene nauke svojih številnih izkušenj z otroki in mladostniki.

Junija se pouk konča, dijaki si lahko privoščijo nekaj tednov počitnic, studentje polagajo se zadnje izpite poletnega roka, Dijaski dom pa ne zapre svojih vrat, ceprav se zimski stalni gostje za nekaj casa poslovijo. V najtoplejših mesecih prirejajo vzgojitelji letovanja v Sloveniji in poletni center na trzaskem sedežu. »Med letovanji imajo otroci priložnost, da se uživajo v povsem slovensko okolje in da preživijo nekoliko neobičajne počitnice. Letos so na Medvedjem brdu na primer imeli t.i. solo v naravi s tečajem za preživetje. To je eden od trendov sodobnega mladinskega turizma in mi lahko to možnost nudimo svojim gostom.« Poletni center v središču Trsta pa je namenjen dograjevanju sožitja med otroki obeh narodnosti. Od 12. junija do 1. septembra se je na prijetno svežem dvorišču doma zvrstilo stodvajset otrok, med temi jih je bilo več kot polovica italijanske narodnosti.

»Težko je povedati, kaj vse se dogaja v okviru Dijškega doma,« meni ravnatelj Edvin Svab. Težko, seveda, saj se tu prepletajo dejavnosti različnih skupin, vsaka s svojo specifik, vsaka s svojimi zahtevami. »Vzgojitelji, univerzitetni studentje, najstniki, osnovnošolci in malčki, ki pri nas obiskujejo vrtec,« naveda Sonja Pecar. »Smo pač kot velika družina, kjer mora imeti vsakdo svojo vlogo in mora spoštovati bližnjega.«

Matejka Grgić

SALEŽ / ODBOR ZA PREUREDITEV SPOMENIKA

Družabni večer ob veselih zvokih

Odbor za preureditev spomenika je prejšnji tettek priredil družabni večer na tipičnem kraskem borjaku pri Budinovih. Večer je začel v veselem vzdušju ob zvokih harmonike, na katero je igral Milos Milic in z nastopom domačega pevskega zbora. Velik uspeh je pozel nastop Jagode, Petre, Dase in Gorana, odigrali so namreč zelo zabaven prizorček, s katerim so želeli prikazati nekdanje življenje na vasi. Vaski otroci so popestrili večer z glasbeno točko. Na sporedu je bilo tudi nagrajevanje ekip, ki so osvojile prva tri mesta na nočnem orijentacijskem pohodu, posebno nagrado pa je prejela najstarejša tekmovalka Marija Milic. Glasba je vseskozi zabavala prisotne, ki so se po kratkem programu posladkali z domačim pecivom. (lg)

JUTRI ZVEČER / PROSVETNI DOM

Preteklost Opčin v knjigi in priložnosti predstavi

Opcine in njeni prebivalci nekdanj: za strnjen prikaz zgodovine Opčin je že pred časom poskrbel Angel Vremec, jutri zvečer pa bodo na pobudo domačega kulturnega društva Tabor in Knjižnice Pinko Tomazič in tovarisi predstavili drugo izpopolnjeno izdajo Vremceve knjige Vas, ljudje in cas. Jutrišnja prireditev v Prosvetnem domu se bo pričela ob 20. uri, predstavitev knjige, v kateri je tudi krajsi italijanski prevod, pa bodo dopolnili s prikazom Utrinkov iz starih

casov na Opcinah. Gre za dramatizacijo po Vremcevi knjigi, za katero je poskrbel Drago Gorup. Nastopili bodo Dasa Bolcina, Lilijsana Berginc, Dragotin Danev, Drago Gorup, Lidija Sosic, Viktor Sosic, Armando Skerlavaj in Rinaldo Vremec, sodelovala pa bosta tudi moski in ženski pevski zbor Tabor, ki ju vodi Sveto Grgić. V Prosvetnem domu je se do predstavitev izpopolnjene izdaje zanimive Vremceve knjige Vas, ljudje in cas odprta razstava Clovek in zemlja - openski jus.

RAZSTAVA

Škedenjska krušarica danes v Ljubljani

Škedenjski etnografski muzej, ki ga je ustanovil in ga vzorno vodi Dušan Jakomin, obhaja letos 20-letnico svojega obstoja. V tem casu je veliko vrednost tega muzeja lahko spoznala trzaska javnost (in ne samo slovenska), spoznala pa jo je lahko tudi širša javnost zunaj našega zamejskega prostora. Tako so bile etnografske dragocenosti škedenjskega muzeja prikazane v vili Bartolomei v Solkanu, v Dobreddu, v Sv. Antonu pri Kopru ter v koprskem Etnografskem muzeju. V vseh teh krajih so razstave škedenjske krušarice doživlele velik uspeh.

Sedaj pa je na vrsti slovenska prestolnica. Škedenjska krušarica bo v vsem svojem zgodovinskem razkosju zazivela danes v Slovenskem etnografskem muzeju v Ljubljani. Razstavo bo slovesno odprl ob 18. uri državni sekretar za Slovence v zamejstvu in po svetu dr. Peter Vencelj, uvodni besedi pa bosta seveda prepuseni ravnateljici ljubljanskega muzeja ter ravnatelju škedenjskega muzeja Dušanu Jakominu. Slovesnost bo nato popestrila ljudska pesem z glasom pevke Bogdane Herman. Razstava bo odprta do 15. oktobra, ob zaključku pa bo poseben škedenjski literarno glasbeni večer, na katerem bo nastopil tudi škedenjski pevski zbor pod vodstvom Aleksandra Sluge.

Ravnatelj Jakomin, ki se s škedenjskim muzejskim bogastvom obrača na sodobnega cloveka, vse bolj oddaljuječega se od pristnih ljudskih in narodnih vrednot nekdanjega življenja, s tem se ni izčrpal vseh svojih načrtov. Ni nam jih se hotel razkriti, od njih pa si prav gotovo lahko veliko obetamo.

ČASOPISI / KAKO PREMAGOVATI KRIZO

S filmskimi priboljški gre lažje...

Dog in Nathan Never. Primorski dnevnik prodajajo v glavnem po vseh kioskih, na železniski postaji pa le ob nedeljah. Da bi si časopisi pridobili cimvecje stevalo bralcev, so v zadnjih casih začeli izdajati skupaj s časopisnimi izvodi tudi razne priloge, knjige, zemljevide, magnetofonske in filmske kasete, vedno vec je tudi reklamnih plakatov po zidovih, pa tudi reklame

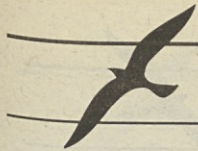
na televiziji in radiu. Tako je na primer z La Repubblica trikrat tedensko izdajala zbirko o medicini, se prej pa zbirke različnih vrst glasbe, sedaj pa že tretji teden izhaja enciklopedija Zanichelli. Corriere della sera je začel istočasno izdajati veliki vizuelni slovar, L'Unità pa že več casa enkrat tedensko prišavlja knjige in filme.

V kiosku na železniski po-

staji so izjavili, da na tak način ljudje se manj segajo po časopisih in da jih razen vesti ne zanima nič drugega. Ostali prodajalci časopisov pa so se med seboj strinjali, da je to odlična propaganda za boljšo prodajo in da nekateri kupujejo časopise izrecno zaradi priloge. Pri Unità so se po zelo uspešni zbirki italijanskega filma odločili se za ameriški film. Ze s prvo sobotno kaseto so prodali 450 tisoč izvodov časopisa. Tudi drugi dnevnik in tednik (Espresso izdaja kasete eroticnega filma) so ali pa nameravajo v prihodnosti poskusiti to pot. Sicer pa so si mnenja verjetno tako nasprotujoča, ker ima vsak kiosk različne izkušnje s kupci.

Kljub vsemu ostaja dejstvo, da je stanje casopisovglede na prejšnja leta precej slabše. Vzrok za to gre mogoče poiskati v časopisih, ki postajajo vse prevec slicni eden drugemu in pisanje vse bolj klisejsko, pa tudi v bralcih, ki raje prisluhnejo televizijskim in radijskim dnevnikom, kot da bi vzeli v roke časopis.

Biserka Simoneta

PETNAJSTA JUBILEJNA IZVEDBA

Okrog 230 ljudi na Pohodu Bazoviški junaki

Polovica jih je prišla iz raznih krajev Slovenije

Nedeljski jubilejni 15. »Pohod bazoviški junaki«, ki ga je kot vedno priredil planinski odsek športnega združenja Sloga, je odlično uspel. Na startu se je zbralo približno 230 ljubiteljev hoje, ki so se nato skupno podali na jezero, Drago, Pesek, Grocano in oddol na vrh hriba Kokos. Po krajšem postanku so se nato spuстили na bazovsko gmajno, kjer so po opravljenih formalnostih (zigosanje izkaznic in podeljevanje znack in priznanj najzaslužnejšim planincem) vsi udeležili osrednje spominske svečanosti ob ustrelitvi starih bazovskih junakov.

Nacelnik planinske sekcije SZ Sloga Viktor Stopar je bil nad to 15. izvedbo pohoda navdušen: »Udeležencev je bilo res veliko, več kot polovica pa jih je prišla iz Slovenije. Gre v glavnem za člane planinskih društev Sezana, Ravne na Koroškem in planinskega društva Snežnik iz Ilirske Bistrice, za katere postaja ta pohod za stalnica in ga ta pohod vključuje v svoj letni program delovanja. Obenem pa se vsi se udeležimo bazovske kome-moracije in s tem se enkrat dokazemo, da smo planinci z obeh strani meje zvesti idealom, za katere so padli stiri bazoviški junaki.« Po proslavi so se planinci SZ Sloga zadržali s svojimi gosti v sproščenem vzdušju do večernih ur. (INKA)

Skupina pohodnikov ob povratku na bazovsko gmajno (foto KROMA)

Dva večera pristnega jazza na drugem Jazz Triestivalu

V soboto in nedeljo, 16. in 17. t.m. bo v gledališču Miela drugi festival »Jazz Triestival«, ki ga prireja trzaski krožek ljubiteljev te glasbe in ki je že dosegel pomembno raven v okviru podobnih prireditvev v deželah Alpe-Adria. Namenjen je predvsem tradicionalnejšemu dixie-jazzu, vendar bodo ljubitelji lahko prisluhnili tudi sodobnejšim pristopom k tej glasbeni zvrsti.

V soboto bo najprej nastopil znani trzaski pianist Stefano Franco, ki je pred kratkim nastopil tudi na festivalu v New Orleansu. Nato bo na vrsti »Brixie Dixie Jazz Band« iz Brixna na Jurnem Tirolskem, ki izvaja predvsem tradicionalni jazz, pa tudi

dixie-revival. Večer se bo zaključil z nastopom ene najbolj priznanih italijanskih jazz skupin, »Milano Jazz Ganga«.

Tudi nedeljski večer bo uvedel trzaski pianist Stefano Franco, nato pa bo na vrsti sodobnejši jazz milan-ske »La Swingeria«, ki v svojih vrstah šteje saksofonista in klarinetista Vittoria Castellija. Festival se bo zaključil z nastopom »Greentown Jazz Banda« iz Ljubljane: na trzaskem jazz festivalu je to že drugi nastop slovenske skupine, ki jo vodi priznani klarinetist Borut »Bodo« Bucar.

Oba večera trzaskega jazz festivala se bosta pričela ob 20.45.

IZLETI

KD RDECA ZVEZDA prireja ob 50-letnico delovanja 21. in 22. oktobra izlet v Mathausen. Prijave sprejemamo v občinski knjižnici v Salezu tel. st. 229533 ob torkih in petkih od 16. do 19. ure.

DRUSTVO SLOVENSKIH UPOKOJENCEV v sodelovanju s KRUT-om prireja v nedeljo, 17. t. m. enodnevni izlet v Praglio (PD) z ogledom znamenite abacije in Padove. Vpisovanje in informacije do jutri, 13. t. m. na sedežu krožka v uradnih urah, tel. st. 360072/3720062.

ŠOLSKE VESTI

UCITELJI devinske sole sporočajo, da bo začetna solska masa v četrtek, 14. t. m., ob 11. uri v devinski cerkvi.

SEMPOLAJSKI UCITELJI sporočajo, da bo začetna solska masa v četrtek, 14. t. m., ob 9.30 v sempolajski cerkvi.

UCITELJSTVO nabrezinske osnovne sole sporoča, da bo solska masa v četrtek, 14. t. m., ob 9. uri.

UCITELJI osnovne sole Salez-Zgonik sporočajo, da bo začetna solska masa v petek, 15. t. m., ob 16.30 v zgonijski cerkvi.

GLASBENA MATICA TRST - Sola M. Kogoj vpišuje v Nabrezini danes, 12. t. m. od 17. do 18. ure v prostorih godbe (na trgu).

DIDAKTIČNO RAVNATELJSTVO Sv. Jakob sporoča, da bo prvi dan pouka v petek, 15. t. m. na osnovnih solah od 8. do 12. ure, brez kosila. Vse nadaljnje informacije dobijo stariši pri učiteljih posameznih predmetov.

OBVESTILA

ZVEZA SLOVENSKE KULTURNIH DRUSTEV obvešča, da razstava mladih likovnih ustvarjalcev iz Trsta, Gorice in Benecije, ki smo jo v sodelovanju s SKD Slavec iz Ricmanj odprli ob praznovanju 50. letnico ZSKD v Babni hiši, bo na ogled se jutri, 13. in četrtek, 14. t. m. od 20.30 do 22.30. Prisrčno vabljeni!

DRUSTVO SKL obvešča, da bo prvi sestanek sezone 1995/96 glavnega odbora danes, 12. t. m., ob 12. uri v Ul. Montorsino 2. Prosimo za prisotnost!

GODBENO DRUSTVO PROSEK prireja tudi letos glasbeno solo. Informacije in vpisovanja v Soscevi hiši na Proseku ob torkih in petkih od 20.30 dalje.

GLASBENA MATICA TRST - Sola M. Kogoj v sodelovanju z Godbeniskimi solami vpisuje za pihala, trobila in tolkala v godbenih prostorih po naslednjem razporedu: Breg: torek in četrtek od 20. do 22. ure, Nabrezina: ponedeljek in četrtek od 20.30 do 22. ure, Prosek: torek in petek od 20.30 do 22. ure, Ricmanje: sreda od 17.30 do 19.30 in Trebce: ponedeljek in petek od 20.30 do 22. ure. Informacije - tajništvo GM, Ul. R.Manna 29 Trst, tel. st. 418605.

DEKLISKI PEVSKI ZBOR V.VODNIK začne vaje v torek, 19. t. m. v prostorih KD V.Vodnik ob 20. uri. Vabljeni so vse nove in stare pevke. Informacije na tel. st. 228438 - Valentina.

KRUT obvešča, da se začnejo v torek, 3. sredo, 4. in četrtek, 5. oktobra plavalne ure v bazenu v Strunjanu in Grazezu. Vpisovanje in informacije na sedežu krožka v Ul. Cicerone, tel. st. 3720062 ali 360072 v uradnih urah.

KRUT prireja zdravljenje v Smarjaskih toplicah v dveh izmenah in sicer od 24.9. do 4.10. in od 4. do 14.10. Vpisovanje in informacije na sedežu krožka v Ul. Cicerone 8, tel. st. 3720062 vsak dan, razen sobot od 9. do 13. ure in od 14.30 do 17.30.

SINDIKAT SLOVENSKE SOLE obvešča, da bo urad odprt za člane ob torkih od 9. do 10.30.

MALI OGLASI

tel. 040-361888

PIVNICA Sancin v Boljuncu je ponovno odprta. Na voljo originalno pivo »Oktoberfest« in vse vrste sendvičev. Cakamo vas!

VPISOVANJA v poklicne tečaje za kozmetičarke/je, frizerke/je in draguljarje. Samo sposobni intereseanti naj tel. na st. 040/368705.

PRODAM za simbolično vsoto pregrinjalo novo, nikoli rabljeno za avto golf volkswagen. Tel. ob urah kosila (13-14) na tel. st. 820630.

AUDI 80 AVANT 2.0 E, letnik '93 v odličnem stanju, ugodno prodam. Tel. v uradnih urah na st. 040/369858 - 362014.

PRODAM skoraj nov kostanjev plavnik (17 hl). Tel. (0481) 21517.

PRODAM keramično barvano peč na drva Palazzetti, široko 60 cm in visoko 70 cm, 120 kg. Tel. st. 208936.

PRODAM hidravlično stiskalnico za grozdje s premerom 60 cm v dobrem stanju. Tel. st. 200156.

V ZGONIKU prodam zazidljivo zemljišče površine 2.800 kv.m. Tel. st. 045/7571180 ali 215258.

SLOVENSKO podjetje v Gorici išče skladisnika sposobnega za vodenje in organizacijo skladišča, lahko tudi upokojenec izkušnje. Vaso ponudbo pošljite na uredništvo Primorskega dnevnika, Drevored 24 maja 1, 34170 Gorica pod sifro »Odgovornost«.

PRIZNANA slovenska firma išče osebo z višjo izobrazbo iz ekonomije in večletno izkušnjo v finan-cah. Pošljite vaso ponudbo na uredništvo Primorskega dnevnika, Drevored 24 maja 1, 34170 Gorica pod sifro »Odgovornost«.

PODJETJE import/export v Gorici išče izkušeno uslužbenko za komercialno dejavnost. Zazeljeno znanje tujih jezikov. Vaso ponudbo pošljite na uredništvo Primorskega dnevnika, Drevored 24 maja 1, 34170 Gorica, pod sifro »IBM«.

ISCENO prostore za urade na Opcinah. Tel. st. (040) 214538.

GOSTILNA na Krasu išče izkušenega kuharja. Tel. st. 362949 ali 362925 (ob uradnih urah).

ISCEN hiso ali zazidljiv teren v Miljah s pogledom na morje. Tel. st. 662023.

AGENCIJA za prevode išče sodelavce za občasno prevajanje. Pismeni curriculum pošljite na naslov: Studio Gustin, Narodna ul. 24 - 34016 Opcine.

PREVAJAM slovensko, italijansko in srbohrvaško. Tel. st. 212055.

PODARIMO v Krizu dva psička. Zanimirani naj pridejo v Kriz st. 242 ali tel. na st. 220807.

COS P. TOMAZIC iz Trebe išče pisarniške omare v dobrem stanju. Darovalci naj tel. na st. 214300 (sola) ali 211119 (ravnateljstvo v dopoldanskem času).

PRISPEVKI

Ob obletnici smrti dragega Antona Pauletica darujemo žena in otroci

100.000 lir za Kulturni dom Prosek-Kontovel.

V spomin na pok. Janika Milica daruje družina Zigon (Zgonik) 20.000 lir za SK Kras.

V spomin na Bruna Kuk, Jozefa Sardoc in Stefanijo Svetlic darujeta Silvana in Omero 100.000 lir za popravilo orgel sempolajske cerkve.

Ob priliki fotografske razstave v Dolini, posvečene Sasi Ota, darujejo stariši 100.000 lir za Fotokrožek Trst 80 in 100.000 lir za Pihalni orkester Breg.

Ob smrti drage Zofije Knez por. Zobin daruje družini Skabar in Rebek (Repen 30) 50.000 lir za KD Kraski dom.

Namesto cvetja na grob pok. Ninita Puric darujeta družini Skabar in Rebek (Repen 30) 50.000 lir za KD Kraski dom.

V spomin na sestrično Zofijo Knez por. Zobin daruje Renato Doljak 30.000 lir za popravilo spomenika padlim v Salezu.

V spomin na Jankota Milica daruje Renato Doljak 20.000 lir za popravilo spomenika padlim v Salezu.

Za vedno nas je zapustila nasa draga mama, nona, pranona in teta

Štefanija Svetlič vd. Peric

Pogreb bo jutri, 13. t. m., ob 12.30 iz mrtvašnice v Ul. Costalunga v sempolajsko cerkev.

Posebna zahvala nečakinji Anici.

Hvala vsem, ki bodo počastili njen spomin.

Zalujoci sin Vinko, hčere Cvetka, Vida, Zora, Anita in Jerica z družinami

Precnik, Trst, Ohio, 12. 9. 1995

10. septembra nas je zapustil nas dragi

Franc Jurišević

Pogreb bo jutri, 13. t. m., ob 11.15 iz mrtvašnice v Ul. Costalunga.

Žalostno vest sporočajo žena Romana, nečakinja Roberta ter vsi sorodniki in prijatelji

Trst, 12. 9. 1995

Ob izgubi dragega moza izreka najgloblje sozalne Romani Jurišević

uredništvo in uprava Primorskega dnevnika

SPREJEM OSMRTNIC

od ponedeljka do petka do 15. ure PUBLIEST - Trst Ul. Valdirvo 36 tel. 040-361888 - fax 040 - 768697

ob sobotah, nedeljah in praznikih redakcija Primorskega dnevnika Ul. Montecchi 6 - tel. 040-7796600

VČERAJ-DANES

Danes, TOREK
12. septembra
GVIDO

Sonce vzide ob 6.39 in zatone ob 19.23 - Dolžina dneva 12.44 - Luna vzide ob 20.25 in zatone ob 10.11.

Jutri, SREDA,
13. septembra
JANEZ

VREME VČERAJ OB 12. URI: temperatura zraka 21,6 stopinje, zračni tlak 1015,3 mb narasča, severozahodnik veter 5,8 km na uro, vlaga 77-odstotna, nebo spremenljivo oblačno, morje skoraj mirno, temperatura morja 21,1 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Katarina Pisani, Cristina Sponza, Andrea Godez in Andrea Marfoglia.

UMRLI SO: 90-letna Ana Maria Karnitshnigg, 74-letni Giuseppe Facchinetti, 68-letni Giorgio Sbaiz, 88-letna Stefania Svetlic, 96-letna Cecilia Ledovich, 87-letna Teresa Bubnic, 78-letni Antonio Meriggioli, 87-letna Lidia Freibaver, 70-letni Armando Michelin, 87-letna Giovanna Cesnichi, 75-letni Giulio Vengust, 94-letna Giovanna Policardi, 93-letni Giovanni Giaschi, 90-letna Margherita Gallo, 82-letni Dario Marussi, 75-letni Santo Agostino, 64-letni Luigi Raniolo.

LEKARNE

Od PONEDELJKA, 11. do NEDELJE, 17. septembra 1995
Normalen urnik lekarn od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00

Ul. Bernini 4 (309114), Ul. Felluga 46 (tel. 390280), Lungomare Venezia 3 - Milje (tel. 274998)

OPCINE - Proseška ulica 3 (tel. 215170) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Lekarne odprte od 19.30 do 20.30

Ul. Bernini 4, Ul. Felluga 46, Largo Piave 2, Lungomare Venezia 3 (Milje).

OPCINE - Proseška ulica 3 (tel. 215170) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

NOCNA SLUŽBA Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Largo Piave 2 (tel. 361655).

Za dostavljanje zdravil na dom tel. 350505 -

TELEVITA
Urad za informacije KZE-USL - tel. 573012.

Urad za informacije KZE deluje od ponedeljka do petka od 8. do 13. ure. - tel. 573012.

Zdravstvena dežurna služba
Nocna služba od 20. do 8. ure, tel. 118, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

Hitra pomoč tel. 118.
Telefonska centrala KZE-USL: 399-1111.

KINO

ARISTON - 16.00, 18.05, 20.10, 22.15 »Scemo e più scemo«, i. Jim Carrey, Jeff Daniels.

EXCELSIOR - 17.15, 18.55, 20.35, 22.15 »Fermo posta Tinto Brass«, r. Tinto Brass, prepovedan mladini pod 18. letom.

EXCELSIOR AZZURRA - 16.15, 18.10, 20.05, 22.00 »Il terrore dalla sesta luna«, i. Donald Sutherland.

AMBASCIATORI - 16.15, 18.15, 20.15, 22.15 »Bad Boys«.

NAZIONALE 1 - 16.00, 18.00, 20.05, 22.15 »French Kiss«, i. Meg Ryan, Kevin Kline.

NAZIONALE 2 - 16.00, 18.00, 20.05, 22.15 »L'isola dell'ingiustizia (Alcatraz)«, i. Christian Slater, Kevin Bacon, Gary Oldman.

NAZIONALE 3 - 16.30, 18.00 »L'incantesimo del lago«, risani film; 20.15, 22.15 »Un amore tutto suo«, i. Sandra Bullock.

NAZIONALE 4 - 16.00, 18.00, 20.05, 22.15 »Carlington«, i. Emma Thompson.

MIGNON - 16.00 - 22.00 »Anal Club: attività non stop««, prepovedan mladini pod 18. letom.

CAPITOL - 17.00, 18.40, 20.20, 22.10 »Free Willy II«.

ALCIONE - 18.00, 20.00, 22.00 »Amata immortale« r. Bernard Rose, i. Gary Oldman, Valeria Golino, Isabella Rossellini.

LUMIERE - 18.45, 20.30, 22.15 »Cow Girl, il nuovo sesso«, i. Uma Thurman, Keanu Reeves, John Hurt, Sean Young.

PRIREDITVE

KNJIZNICA P. TOMAZIC IN TOVARISI - Prosvetni dom. Jutri, 13. t. m., ob 20. uri A. Vremec: VAS, LJUDJE IN CAS - ZGODOVINA OPCIN. Predstavitev druge izpopolnjene izdaje s krajšim italijanskim prevodom. Sledijo UTRINKI IZ STARIH CASOV NA OPCINAH. Po gornji knjigi priredil Drago Gorup, sodelujejo recitatorji MoPZ in ZePZ Tabor.

Zadnji dan razstave CLOVEK IN ZEMLJA - OPENSKI JUS.

8. RAZSTAVA - SEJEM značilnih pridelkov Krasa GROCANA, pokroviteljstvo Kraska gorska skupnost. Program: v soboto, 16. t. m., ob 17. uri odprtje razstave-sejma; ob 20. uri dalje ples z ansamblom Kraski kvintet; v nedeljo, 17. t. m., ob 11. uri odprtje razstave-sejma; ob 16. uri kulturni program; ob 19. uri dalje ples z ansamblom Primorski Fantje. Oba dneva od 9. do 18. ure prost prehod državne meje Grocana - Lokev. V srenjski hiši bo razstava gob.

DAROVE in PRISPEVKE za objavo v časopisu sprejemajo v tajništvo Uredništva PD (tel. 7796600) in preko poverjenikov posameznih društev in ustanov. Prispevke sprejema tudi urad KRUT - Trst - Ul. Cicerone 8 (priloge) tel. 360072, s sledečim urnikom: 9.00-13.00 in 14.00-17.00 od ponedeljka do petka.

SELCE / PARTIZANSKI MITING VZPI

Proti revanšizmu za mir in sožitje

Borce zelo skrbi potvarjanje zgodovine

V nedeljo je bila v Selcah osrednja prireditev tradicionalnega partizanskega mitinga. Prisotni so bili tudi predstavniki združenj borcev iz Slovenije in Hrvaske. Pokrajinski predsednik VZPI Silvano Bacicchi je predstavil sklepe posveta srednjeevropskih združenj borcev v odporništvu, ki se je odvijal meseca marca v Vidmu. Na njem je sodelovalo enajst združenj borcev iz Avstrije, Nemčije, Slovaške, Češke, Slovenije, Hrvaske in Italije. Tema posveta je bila mir in sožitje med narodi proti rasizmu in ksenofobiji. Na kongresu so ostro obsodili uporabo katerekoli fasistične ali nacističnega simbola, skrunitev spomenikov, saj je to izraz nespoštovanja do narodnoosvobodilnega boja, ki je terjal toliko človeških žrtev. Ljudje so se kompaktno borili

za osvoboditev izpod okupatorja in za demokracijo. Udeleženci posveta zaskrbljeno ugotavljajo, da skušajo v Italiji ponovno rehabilitirati fasistične osebnosti in potvarjati zgodovino. Sliši se namrec, da je bilo osvobodilno gibanje omejeno na sever države, borci pa poudarjajo, da so pri osvoboditvi sodelovali številni tovarisi z juga države. Kongres se je dotaknil tudi vojne v Bosni in je odločno zavrnil take resitve, ki bi pomenile izgon iz Bosne za enega izmed narodov, ki tam živijo. Edina možna in sprejemljiva rešitev je torej sožitje in medsebojno spoštovanje vseh ljudi.

Med številnimi nastopi in pozdravi bi omenili Karla Cernica v imenu Zveze borcev iz Doberdoba, predstavnika združenja borcev iz Slovenije Poljsaka, ki je podelil srebrno medaljo za

sodelovanje predsedniku Silvanu Bacicchiju, predstavnika borcev iz Pule Pastrovicchia, ki je izrazil zaskrbljenost nad hrvaško politiko do borcev v NOB, nad katerimi izvaja najrazličnejše pritiske. V javnem mnenju to ustvarja nenaklonjenost do borcev in jim nalaga zgodovinsko krivdo, po drugi strani pa se ustanavljajo fasistične in ustaske organizacije.

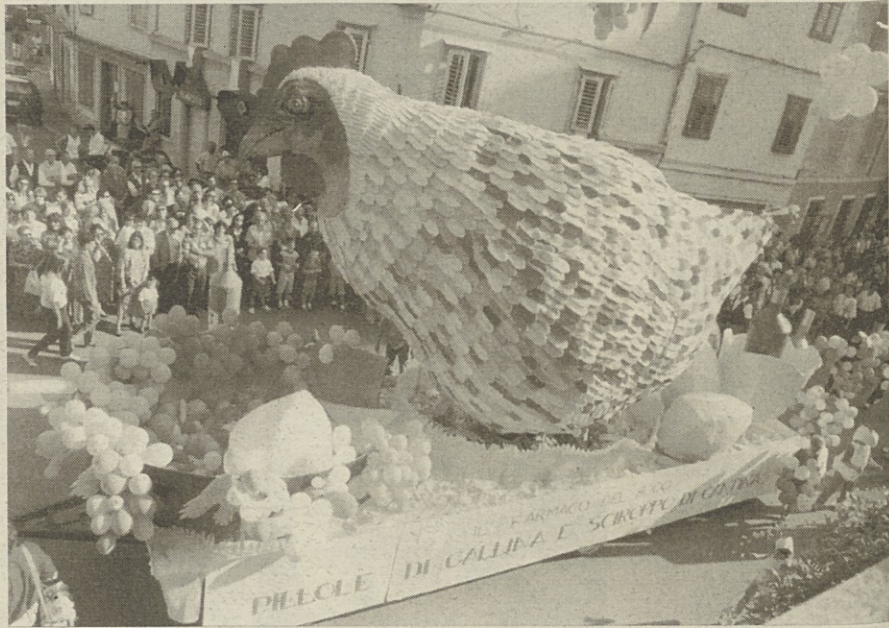
V imenu ronske občinske uprave je pozdravil zupana Enzo Novelli, ki je poudaril pomen narodnoosvobodilnega boja za rojstvo nove, demokratične Italije, ki sloni na njegovih vrednotah. Za demokracijo je mnogo ljudi dalo svoja življenja, zato jo moramo na vsak način čuvati. Borci sopokazali, da želijo tudi danes imeti aktivno vlogo v prizadevanjih za demokracijo, sožitje in prijateljstvo med ljudmi. VJ

KRMIN / PO VINU MIRU SPREVOD VOZOV IN DRUGIH SKUPIN

Vesel praznik grozdja v pustnem vzdušju

Zmagala "kokoš" iz Borgnana - Rekordna polenta

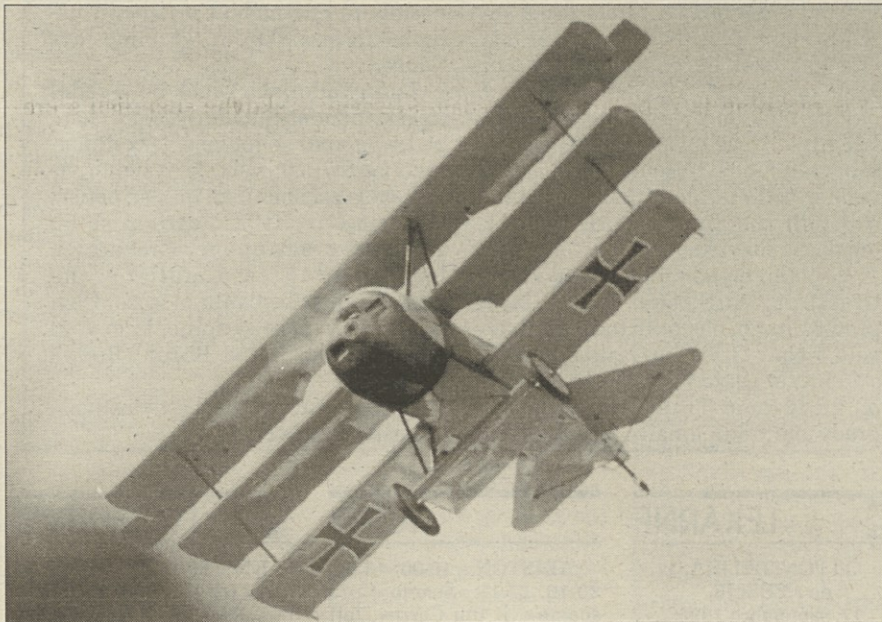
Velika kokos, ki je na vozu iz Borgnana znasala čudezna zdravilna jajca, je zmagala na sprevodu okrašenih vozov na pokrajinskem prazniku grozdja v nedeljo popoldne v Krminu. Drugo mesto med osmimi sodelujočimi si delita skupini iz Romansa in Starancana, na tretje pa se je uvrstila Medeja. Praznik je imel nekaksen pustni prizvok, saj so ob vozovih sodelovale v sprevodu tipično pustne skupine, večerni spored pa je ponudil se nastop brazilskih plesalk Rio Carnaval. Občinstvo so ogreli tudi "bicarji" iz Münchna ter orjaska, 700 kg težka polenta, ki jo je skuhalo 10 polentarjev iz Verzegnisia.

GORICA / NASTOP LETALCEV SKLENIL SREČANJE PROSTOVOLJCEV

Letališče kot center za civilno zaščito

S prireditvijo opozorili na možnosti izrabe objekta, ki bi jih financarska šola okrnila

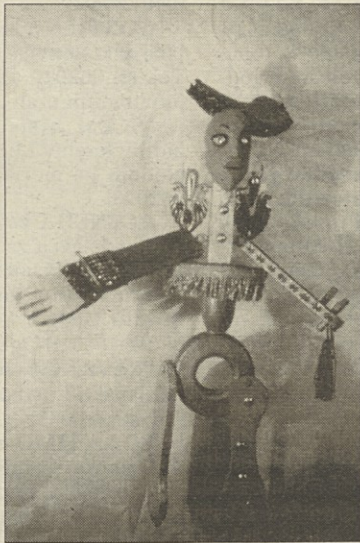
Dvodnevno srečanje civilne zasluge, o katerem smo že poročali, se je v nedeljo popoldne sklenilo na mirenem letališču z ekshibicijo letal in akrobatskih pilotov. Prispeval jo je Goriski aeroklub, ki je zelel tudi na ta način spomniti na vlogo letališča kot centra za delovanje civilne zasluge. To vlogo bi gradnja financarske sole gotovo okrnila ali celo onemogocila. Prireditelj je ponudila številnim gledalcem akrobatske polete malih turističnih letal, jadralnih letal, helikopterjev pa tudi starega letala iz prve svetovne vojne (na sliki - Foto studio Reportage).

PUPPET FESTIVAL / NESREČEN KONEC KAKOVOSTNEGA PREGLEDA

Nevihnta pregnala lutke

V soboto se je zaključila 4. goriski pregled evropskega lutkovnega ustvarjanja Puppet festival, ki je bil letos posvečen temi "Umetnost in animacija". Popoldne so slišatelji laboratorija "Gitanerie", ki ga je vodil Ugo Sterpini - Ugo, predstavili svoje kreacije v animaciji Balet za Lutke. S svojimi stvaritvami, ki so jih izdelali po Picassovih skicah, so uprizorili ples na glasbe Manuela de Falla. Niz predstav, ki so se zvrstile na gradu, pa se ni zaključil pod najbolj srečno zvezdo. Ob 21. uri se je po sončnem dnevu na Gorico in še posebno na grad zljila silovita nevihta. V prireditveni sotor je voda je pritekala z vseh strani. Predstava je tako odpadla, ker je neurje poskodovalo kulise in lutke skupine "Teatro del Drago" brez Ravenne. Otroci so tako ostali brez Ostržka, organizatorji pa so bili ob denar.

Razocarano in mokro občinstvo je potolžil Ugo Sterpini - Ugo s svojimi "ritualnimi plesi patafične animacije" ali bolje rečeno s predstavo "Archeopteryx". V dvorani pokrajinskega muzeja je Sterpini animiral svoje neverjetne lutke, ki so plesale, zvončkljale in

selestele na glasbe Johna Cagea, Giacinta Scelsija, Gyorgya Ligetija in Nicola Cisternina. Gledalci so se popolnoma izmicali v hipnotičnih gibih Sterpinijevih umetnin in tako sledili navodilom avtorja, ki je od njih zahteval, da zaplesejo, znotraj njih samih, počasi, po robu misli.

Letošnji drugi del Puppet festivala je po pohodu lutk po mest-

nih ulicah v juliju ponovno navdušil tiste, ki so se v teh večerih junasko podali na grajski grič. Organizatorji so bili kar zadovoljni z obiskom predstav. Zmanjkalo je sedežev, ni pa zmanjkalo zabave. Imena izvajalcev so bila na mednarodnem nivoju in njihove predstave, zazen v redkih slučajih, ni so razocarale. Cilj raziskovanja stičnih točk med animacijo in umetnostjo je povsem uspel. Pozorni opazovalci so poleg zanimivih in zabavnih zgodb opazili tudi umetniško dovršenost in genialnost lutk, scenografije, kostumov in glasbene kulise. Umetnost animatorjev in ustvarjalcev lutk je tako v tem tednu zazvela v polnem pomenu besede.

Puppet festival se bo nadaljeval se decembra v zaporih na gradu, kjer bo Mario Serenelli vodil laboratorije o papirnatih gledališčih za lutke. Istocasno bo na to temo tudi razstava - predstava papirnatih lutkovnih kulis iz Spanije, Anglije, Nemčije in Francije.

ET
Na sliki: lutka iz predstave "Archeopteryx" Uga Salvinijsa - Uga

ŠOLSKE VESTI

SLOVENSKI DEŽELNI ZAVOD ZA POKLICNO IZOBRAŽEVANJE prireja v solskem letu 1995/96 v Gorici naslednje tečaje: tečaj računalniške tehnike windows office (windows, winword in excel - 100 učnih ur - dva tečaja), začetniški tečaj angleščine (100 ur), knjigovodstvo (80 ur), tečaj o telesni zaznavi in govorici (30 ur), tečaj tehnike prodaje (30 ur) in marketing za obrate v vinogradništvu (20 ur). Vpisovanje in podrobnejše informacije do petka, 15. septembra, na sedežu zavoda v Gorici, ul. della Croce 3, tel. 81826, vsak dan od 9. do 13. ure.

GLASBENA MATICA - GORICA sporoča, da se vpisovanje gojencev v solsko leto 1995/96 nadaljuje za: godala, piha, tolkala in predolsko glasbeno vzgojo. Vse potrebne informacije dobite na tajništvo sole v Ul. della Croce 3, kjer sprejemajo prijave se do petka, 15. septembra 1995, vsak dan od 11. do 16. ure (tel. 531508).

OBVESTILA

DIJASKI DOM SIMON GREGORČIĆ sporoča, da je v teku vpisovanje za solsko leto 1995/96 do zasedbe razpoložljivih mest. Informacije in prijave v upravi doma, tel. 533495.

DRUŠTVO SLOVENSKIH UPOKOJENCEV in KRUT bosta poskrbela (ob zadostnem številu prijav) za prevoz na plavalne ure v bazen v Gradežu vsako sredo začeni s 4. oktobra. Prijave na sedežu društva in pri g. Anamariji v Ul. Malta 2, tel. 531644, do 13. septembra.

KRUT prireja zdravljenje v Smarjeskih toplicah v dveh izmenah od 24. septembra do 4. oktobra in od 4. do 14. oktobra. Prijave sprejema g. Anamarija v Ul. Malta 2, tel. 531644.

Ob rojstvu malega

Nikolasa

čestitajo Silvii in Liviji in se z njima veselijo

člani SMReKKA in prijatelji

KINO

GORICA
VITTORIA 18.00-20.00-22.00 »Terroro dalla sesta luna«. I. Donald Sutherland. Ozv. Dolby stereo.
CORSO 18.00-20.00-22.00 »Scemo e più scemo«. I. J. Carrey in J. Daniels.

LEKARNE

DEZURNA LEKARNA V GORICI
MARZINI, C. Italia 89, tel. 531443
DEZURNA LEKARNA V TRZICU
CENTRALE, Trg Republike 26, tel. 410341

POGREBI

Danes: 8.00, Antonio Giorgi iz bolnišnice sv. Justa; 9.15, Emilio Valente iz splosne bolnišnice; 9.30, Graziano Culot iz splosne bolnišnice; 11.00, Ana Hvalic iz splosne bolnišnice; 12.00, Gianfranca Degrassi por. Rosso v cerkvi na Rojcah; 12.30, Valentino Tomasini iz splosne bolnišnice; 13.15, Giacomo Pacorig iz splosne bolnišnice; 13.15, Gisella Lorenzuti iz splosne bolnišnice.

ŠOLSTVO / PRVI DAN ŠOLE V NEMOGOČIH POGOJIH

Šola Trinko od včeraj bivakira v Ul. Cappella

Sinoči nov sestanek protestnega odbora staršev

Telefon v zapuščenem solskem poslopju v Kapucinski ulici je včeraj dopoldne dolgo časa brnel v prazno. Slovenska srednja sola Trinko se je preselila v Ul. Cappella, tajništvo in ravnateljstvo sta nasla zatocisce v likovni soli, telefoni pa so ostali se na starem sedzu. V pristojnem občinskem uradu niso pravocasnno obvestili telefonske družbe o selitvi. Njihovo opravičilo je polno nenamernega birokratskega humorja: v uradu menda niso bili obveščeni o selitvi sole, ki jo je odredil drugi občinski urad.

Problem telefonov žal ni edini, s katerim so se spopadli v soli Trinko od včerašnjem prvem dnevu pouka. Po masi so profesorji pospremili dijake v "nove" prostore v pritličju solskega poslopja v Ul. Cappella, ki v prvem nadstropju gosti osnovno šolo Fumagalli. Slovenska sola ima na razpolago točno šest učilnic, kolikor jih je neobhodno potrebnih za redni pouk. Kaj pa laboratoriji, knjižnica, glasbena soba, prostori za druge solske dejavnosti in za alternativni pouk, na primer za dijake, ki ne sledijo verouku? Vsega tega ni. Pridobitev nekaj zasilnih prostorov za te dodatne dejavnosti je prepuscena domiselnosti ravnateljice in drugega solskega osebja. Tako so knjižnico uredili v nekdanji hišnikovi kuhinji, v bližnjem prostoru (je to bila nekoč spalnica?) so pridobili mini-učilnico za dodatne dejavnosti, v katero so lahko strpali

Dijaki šole Trinko hitijo iz šole po prvem dnevu pouka (foto Studio Reportage)

kateder in nič več kot deset klopi. V hišnikovem hodniku bodo lahko "kraljevali" postrezniki, seveda če jim bo ostalo kaj prostora med tu nagrajadenimi omarami in mizami. Nekdanja kuhinja solske menze, kot je razvidno iz nape nad vogalom, kjer je stal stedičnik, bo postala laboratorij, le da v njem ne bodo mogli razmestiti novih, lani nabavljenih miz in opreme, ker je ves prostor so si dobesedno izmislili tako, da so v eni učilnici, ki je na srečo imela dvojna vhodna vrata, z omarami ustvarili pregrado: na eni strani bo učilnica, na drugi prostor za profesorsko knjižnico in morda za alternativni pouk, ce to ne bo motilo dijakov onkraj omare.

V primerjavi s to resitvijo je profesorska zbor-

nica v stari in že dolgo let neprebeljeni sobani v prvem nadstropju skoraj pravi luksuz, ceprav je natpana z mizami, omarami in drugo opremo, med katero je tudi klavir, za katerega ni bilo nikjer druge prostora. Se slabši so po besedah ravnateljice Simčič - Lojkove, ki nas je včeraj spremljala med ogledom, pogoji v likovni soli, kjer imajo za tajništvo in ravnateljstvo na razpolago eno učilnico in še en manjši prostor, ki je tako ozek, da ni uporaben. Pouk telesne vzgoje naj bi tudi imeli v telovadnici likovne sole, vendar zaenkrat se ni uporabljiva.

To so torej pogoji, v katerih se je zacelo solsko leto za edino slovensko srednjo solo v Gorici. Odveč je dodajati, da so taki pogoji neprimer- ni za uspešno solsko

dejavnost in da je zato povsem razumljivo negodovanje tako solnikov kot staršev. Prav stari so se po skupščini, na kateri so se prejšnji teden podrobneje seznanili s stanjem in problemi po selitvi, v teh dneh aktivno spoprijeli s problemom. Njihov odbor se je sinoči ponovno sestel, da bi se dogovorili o nekaterih protestnih potezah. Ob že napovedani peticiji, pod katero bodo zbirali podpise vseh staršev in jo nato nesli na županstvo ter drugim oblastem, imajo v nacrtu se nekaj drugih korakov. »Nekaj naj bo jasno«, nam je včeraj povedala predstavnica staršev: »Poslužili se bomo vseh možnih zakonitih sredstev, da se sola čimprej preseli v dostojne in za pouk primerne prostore.«

GORICA / DANES SEJA OBČINSKEGA SVETA

Večino pretresa spor o novih odborništvi

Trije svetovaeli KDC besni, ker jih zavezniiki s pretvezo o "tehniki" nočejo v upravi

Goriški občinski svet se bo po poletnem premoru ponovno sestel danes ob 16. uri in nato spet v petek ob isti uri. Na dnevnem redu so številne upravne zadeve in tudi nekaj zahtevnejših točk. Med temi naj omenimo določitev odškodnin za rajonske svetovalce in upravitelje mestnih podjetij za storitve ter občinskih lekarn, ki je že bil na dnevnem redu pred nekaj meseci, a ga je morala uprava takrat umakniti zaradi nesoglasij v vrstah večine. Na prvem mestu je tudi za- menjava svetovalca Nacionalnega zavezništva Roberta Altierija, ki se umika iz občinskega sveta iz osebnih razlogov.

V zacetenem delu so napovedana sporočila župana in interpelacije svetovalcev, pri čemer je pričakovati, da bodo v

občinskih dvorani javno odjeknili konflikti, ki pretresajo večinsko koalicijo v zvezi s pričakovano razširitvijo občinskega odbora od sedanjih šest na osem odbornikov. Že nekaj mesecev je na eno od napovedanih novih odborniških mest (gre za odborništvo za urbanistiko, ki ga bodo ločili od javnih del, in za novo odborništvo za odnose z drugimi javnimi institucijami) reflektiral načelnik Krscanskega demokratičnega centra Giovanni Glessi. KDC ima tri svetovalce, sicer izvoljene na listi Forza Italia, a nobenega odbornika.

Toda župan je v zadnjih dneh odločno zavrnil ta pričakovanja in dal vedeti, da namerava novi odborništvi poveriti dvema "tehnika", neglede na njuno strankarsko pripadnost. Sobotna

izjava občinske uprave, ki »zavrača stare metode delitve mest med strankami z lekarniško tehniko«, je se prilila olja na ogenj. Frustrirani pripadniki KDC besnijo in ugovarjajo, da so še sedaj mesta razdeljena z lekarniško tehniko (Forza Italia ima župana in stiri odbornike, Nacionalno zavezništvo dva), le da so oni prikrajsani. Če se bo ta diskriminacija nadaljevala, dajejo vedeti, bi utegnil KDC izstopiti in večinske koalicije. To bi povzročilo verizno reakcijo: trije svetovalci CDU (bottiglionejevci, ki so zapustili Ljudsko stranko) se namreč s pospešenim tempom približujejo desničarskemu kartelu, vendar potrebujejo za to posredovanje "bratrancev" iz KDC, da pred svojimi volilci ublažijo videz premika na desno.

Poseg deželnega odbornika glede krize Meteor v Ronkah

Srečanje med sindikalnimi predstavniki in deželnim odbornikom Gianfrancom Morettonom včeraj v Trstu ni prineslo bistvenih novosti glede krize tovarne Meteor v Ronkah. Tovarna, kjer proizvajajo sisteme in sodobno tehnološko opremo za civilna in vojska letala, pripada javni družbi Alenia. V krizi se je znasla zaradi negativnih razmer na tržiscu, kjer se niso uresnicili pogoji, na katere je računalo vodstvo podjetja in je zato zmanjkalo naročil. Zaradi tega je vodstvo izoblikovalo nacrt redukcije osebja, ki predvideva po podobnih ukrepih v prejšnjih letih se nadaljnje občutno krčenje števila zaposlenih. V ronski to-

varni naj bi do zacetka prihodnjega leta število zaposlenih zmanjšali od sedanjih 267 na približno 175.

Sindikalni predstavniki so na srečanju z Morettonom podčrtali, da je to posledica napačne podjetniške strategije. Vodstvo, trdijo, nadaljuje z napakami, saj namesto novega razvojnega nacrtu sprejema le odločitve o zmanjševanju dejavnosti.

Deželni odbornik za industrijo je obljubil, da se bo zavzel za rešitev navedenih vprašanj. Se ta teden se bo srečal z vodstvom Alenie, problem pa bo predložil tudi vladni komisiji za probleme zaposlovanja, ki jo vodi poslanec Borghini.

ZSKD / OB 50-LETNICI SPOMIN NA POKOJNA PREDSEDNIKA

Poklon A. Budalu in V. Nanutu

V okviru tridnevnih manifestacij ob letošnji 50-letnici ustanovitve Zveze slovenskih kulturnih društev, ki so jih oblikovale skupine in posamezniki iz vseh treh pokrajin, kjer ZSKD deluje, so se spomnili tudi na nekdanje, danes že pokojne predsednike.

Tržaški predstavniki Zveze so položili cvetje na grobove Justa Košute v Krizu, Ubalda Vrabca v Rodiku ter Roberta Hlavatyja in Vladimira Bartola v Ljubljani. V nedeljo pa so se nekdanji in zdajšnji goriški člani Zveze skupaj s predstavniki standreske skupnosti in same SKGZ oddolžili spominu Viljema Nanuta in Andreja Budala, ki sta pokopana na standreskem pokopališču. Slovesnosti so prisostvovali tudi sorodniki obeh nekdanjih predsednikov ZSKD.

Priložnostni nagovor je imel član predsedst-

Rudi Pavšič je spregovoril zbranim na pokopališču v štandrežu (foto Studio Reportage)

va Zveze Rudi Pavšič, ki je podčrtal pomembno vlogo, ki jo organizacija ljubiteljske kulture odigrava v našem prostoru. Da je temu tako,

je dodal, nosijo veliko zaslugo prav tisti kulturni delavci, ki so organizacijo postavili na noge in jo oblikovali v težkih povojnih casih.

Njihove misli so se danes povsem aktualne, saj v njih izžareva ljubezen do ljudske kulture, ki sega najgloblje v srca naših ljudi.

NOVICE

Grofu Coroniniju bodo jutri odkrili spominsko ploščo

Jutri poteka 5. obletnica smrti goriškega grofa Guglielma Coronini Cronberga, ki je preminil 13. septembra leta 1990 na Dunaju. Uprava Coroninijevega sklada bo počastila spomin grofa Guglielma in njegove sestre Nicolette z odkritjem spominske plošče. Slavnostni obred bo jutri ob 15. uri v kapeli ob vili ob prisotnosti predstavnikov oblasti ter članov Coroninijevega sklada. Zatem bo ob 16. uri koncert, ki ga bosta izvajala flautista Giorgio Samar in Gianfranco Canali. V primeru slabega vremena bosta flautista nastopila 17. septembra ob 16. uri.

Tudi goriški mirovniki na pohod Perugia-Assisi

Zelena lista v Gorici vabi somisljenike in prijatelje na mirovniški pohod Perugia-Assisi, ki bo v nedeljo, 24. septembra, in bo letos posvečen Bosni. Iz Gorice bo avtobus odpeljal v soboto, 23. t.m., ob 7.30, povratek bo v nedeljo zvečer. Informacije in prijave na sedežu ZL, Ul. Formica 3, tel. 32540 vsak dan med 18. in 20. uro.

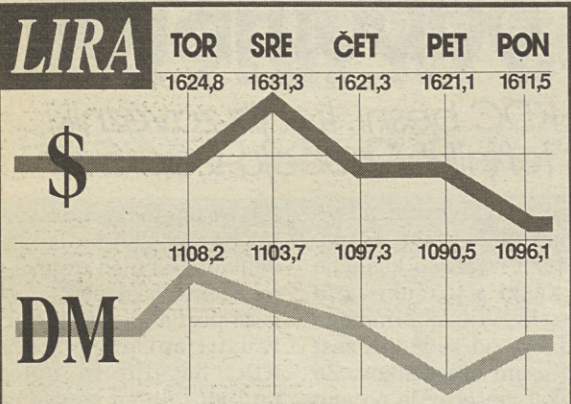
Posmrtni ostanki italijanskih vojakov se vračajo iz Rusije

Vojaska uprava sporoča, da bo 16. oktobra pristal na ronskem letališču vojski zrakoplov s posmrtnimi ostanki 1.321-tih vojakov, ki so padli v Rusiji in Ukrajini med drugo svetovno vojno. Ob priložnosti bodo na letališče pripeljali tudi ostanke 50-tih italijanskih vojakov, ki so jih pred kratkim izkopal v Nemčiji in na Češkem. Vojaska administracija obvešča sorodnike padlih, da lahko vložijo prošnjo za zaseben pogreb v teku šestih mesecev.

Prvi izbor na natečaju R. Lipizer

V Kulturnem domu v Gorici so se sinoči sklenili izločilni nastopi violinistov, ki sodelujejo na letošnjem mednarodnem natečaju za mlade violiniste Rodolfo Lipizer. Zaradi sočasnosti drugih mednarodnih tekmovanj je letos udeležba številčno skromnejša: od prijaviteljev jih je v Gorico prišlo samo 24. Žirija bo ocenila, ali je s tem ob številčnosti prizadeta tudi kakovostna raven natečaja. Prvo selekcijo so opravili že pozno sinoči. Danes bodo znana imena polfinalistov, ki se bodo danes in jutri (vsi nastopi so v Kulturnem domu) potegovali za uvrstitev v finale.

gospodarstvo in finance

Poraba v Italiji med najmanj obdavčenimi

RIM - Letos se je davek na dodano vrednost (IVA) že občutno povisal, vendar ostaja Italija ena izmed tistih industrializiranih držav, kjer je poraba najmanj obdavčena. Med članicami EU je Italija po podatkih OECD v tem oziru na zadnjem mestu, v svetovnem merilu pa jo po blagem davčnem pritisku na porabo prekasajo samo ZDA, Avstralija, Svica in Japonska. Toda pri tem je treba upoštevati, da prvi dve davka na dodano vrednost sploh ne poznata, medtem ko so ga na Japonskem in v Svici uvedli šele pred kratkim, in se to v zelo nizkih odstotkih.

FARCO s.r.l.
FINE CHEMICALS

34132 TRST
Ul. del Lavatoio 4
Tel. (040) 365424
Tlx: 461012 FARCO I
Fax (040) 363918

PETROKEMIJA
KEMIJA
FARMACEVTIKA
KOZMETIKA
BIO PRIMA®
COSMETICS ITALY

agrar s.r.l.

IMPORT - EXPORT
ZASTOPSTVA

TRST

Ulica Valdirivo 19
Telefon (040) 631900, 631846
Fax 040/361850

infodata s.r.l.

OKI

ASEM
PERSONAL COMPUTER

FUJITSU

OLIDATA

Vse za AOP:

HW OPREMA
POTROŠNI MATERIAL
SW APLIKACIJE
STORITVE

Via Muggia 15 - Tržaška industrijska cona - Trst
Tel. 9939 - 40 - 381616 - Fax 9939 - 40 - 381110

Centralsped

MEDNARODNA SPEDICIJA IN PREVOZ

Sedež: TRST
Ul. C. Ghenga 2
Telefon (040) 3738 (16 linij)
Telex 460140 CENTTS I
Telefax 662211 - 634947

Filiale: MILAN - GORICA - FERNETICI - RABUJEZ - PESEK

■ Carinska služba
■ zbirni promet, skladišča, aviopromet
■ pomorski in kontejnerski prevozi
■ suhozemski transport

BORZA / PO PETKOVI SUSPENZIJI KOTACIJ IN NAPOVEDI O REKAPITALIZACIJI

De Benedettijeve delnice izgubile več kot 300 milijard

Premier Dini: Položaj je zelo resen, a ga je zanesljivo mogoče rešiti

MILAN - Po petkovi suspenziji kotacije delnic in po napovedi močne dokapitalizacije je bil za grupo De Benedetti včeraj na milanski borzi pravi križev pot. Borzni sestanek se je začel z močnim padcem tečajev delnic Cofide, Cir in Olivetti, kar je prisililo k ukrepanju borzni svet, ki je povečal nihalni pas za De Benedettijeve vrednotnice. Tako kot se je zacelo, se je zanje tudi končalo, slabo seveda, pa čeprav s precej ublaženimi izgubami glede na najnižje tečaje, na katere so delnice strmoglavile v teku sestanka.

Za opis sprejema, ki ga je »Piazza Affari« pripravljal operaciji Olivetti, so dovolj zgovorne že gole številke. Sestevak včerajšnjih borznih izgub naj bi dosegel 305 milijard lir, torej toliko, kolikor je pogorelo zaradi strmogavljenja tečajev delnic družb, ki so vpletene v operacijo za povišanje kapitala za 2.900 milijard lir. To so delnice Olivetti, Cir in Cofide v njihovi redni, prednostni in varčevalni obliki. Redne Olivetti so pustile na terenu 10,15 odstotka vrednosti, Cir 6,96, Cofide pa 13,4 odstotka.

Toda številke niso vse. Iz prvih komentarjev operaterjev jasno izhaja bojazen pred morebitno negativno reakcijo tujih vlagateljev. Trg je že zbežan zaradi operacije Gemina, ki je v tujini naletela na skromno odobravanje, pravijo posredniki, zdaj pa je pred njim še naloga, da podpre operacijo De Benedetti. Obstaja resna nevarnost, da tuji kapitali zbežijo z borze. Predstavniki posredniških družb (SIM) in družb za upravljanje investicijskih skladov pa opozarjajo na še en vidik: tako drag načrt za relan-

siranje grupe sam po sebi ni negativen, toda spremljati ga mora vsaj zamenjava menedžmenta, kot se je pred časom primerilo ob preustroju grupe Pirelli po njenem neuspelem naskoku na Continental.

Križa Olivettija vznemirja tudi predsednika vlade Dinija, ki je včeraj poudaril, da je treba položaj vzeti v roke. Verjamem v dobro voljo, je dodal, da se to zgodovinsko italijansko podjetje izvije iz krize in vrne v cvetoč položaj, kot se je zgodilo s Fiatom, ki je bil le dve leti nazaj v zelo podobnih razmerah. Trg se nam pač lahko od časa do časa obrne proti.

Zaprepaščenje na milanski borzi zaradi težkih milijard, ki so šle v dim (AP)

BANKE / PROCES KONCENTRACIJE SE NADALJUJE

Zavod Cassaverona se širi na ves severni del države

VERONA - V italijanskem finančno-bančnem se z nezmanjšanim ritmom nadaljuje koncentracija sil. Stevilne velike banke so si z nakupom pripojile manjše, ki so dotlej igrale tudi pomembno vlogo v krajevnem merilu. Na dokumentih manjših bank so tako izginila stara imena, ki jih je zamenjalo ime novega gospodarja. V nekaterih primerih pa so velike banke kupile odločujoče pakete delnic manjših bank. Te so ohranile svoje ime in seveda svojo klijentelo, dejansko pa odločitve sprejemajo drugod. Pojav je precej razširjen ne samo v velikih mestih, kjer poslujejo velike banke, marveč tudi v manjših krajih, kjer poslujejo ljudske banke oz. nekadanje kmečko-obrtne posojilnice.

Proces se ni končal, v državo pa so prisle tudi tuje banke, posebno nemške in francoske. Seveda se domače velikokrat temu upirajo, pa čeprav »denar nima vonja«.

V teku je še ena takšnih operacij. Cassa di Risparmio iz Verone, ki že dolgo posluje tudi v pokraji-

nah Vicenza, Belluno in Ancona, je imela do pred kratkim v svojem polnem naslovu vse stiri italijanske pokrajine, zdaj pa je to le »Cassaverona«. Lani je bila na 19. mestu lestvice vseh italijanskih bank, imela je 320 podružnic, zbrala je 26 tisoč milijard hranilnih vlog, posodila je 11 tisoč milijard, njeno premoženje pa je bilo vredno 3.270 milijard lir. Pred nekaj leti je kupila 25 odstotkov delnic videmsko-pordenonske banke CRUP in s tem dejansko razširila svoje poslovanje tudi do Gorice in Trsta. Do konca leta bodo Cassaverona, Cassamarca iz Trevisa in CRUP iz Vidma v istem finančnem holdingu. Zanimajo jih tudi slovensko tržišče, tudi zato, ker ima CRUP svoje predstavništvo v Novi Gorici. Z zastopniki CRUP so se zadnjega srečanja italijanskih podjetnikov z italijanskim ambasadorjem v Sloveniji Solarijem udeležili tudi funkcionarji Cassaverone. V zadnjem času so podružnice odprli tudi v nekaterih drugih italijanskih deželah.

Zdaj se zanimajo za nadaljnje

sirjenje, vendar tokrat v obliki partnerstva z nekaterimi drugimi večjimi bankami. Kupiti nameravajo 15-odstotni paket delnic banke Ambrosianoveneto, ki ima v vsej severni Italiji 547 podružnic. Ta banka je sicer lani zbrala več hranilnih vlog kot Cassaverona, vendar ima manjše premoženje in rezerve zaradi znanih zapletov z Banco Ambrosiano izpred nekaj let. Povezava z Milanom pa Veroni ne zadostuje. Glejajo še bolj na zahod, in sicer v Piemont. Tam naj bi imeli dve možnosti povezovanja: ali z Banco San Paolo, ki je prva banka v Italiji, ali pa s hranilnico v Turinu, ki je med bankami na 13. mestu. Tudi na severno stran so pogledali: v Trentu in Bocnu posluje Banca di Trento e Bolzano, s katero bi Verona rada navezala tesne stike. Če bi se te namere uresnicile, potem bi nastal velik bančni sistem (niti ni nujno, da je to ena sama banka), ki bi bil med vodilnimi v severni Italiji, od francoske in švicarske do avstrijske in slovenske meje.

Marko Waltritsch

Zborovanje članov Kmečke banke

Člani in uslužbenci goriske Kmečke banke na nedeljskem zborovanju v kinu Vittoria, o katerem smo poročali včeraj (Fotostudio REPORTAGE)

ADRIA
ADRIA AIRWAYS

SLOVENSKI LETALSKI PREVOZNIK

IZ LJUBLJANE V
BARCELONO, FRANKFURT,
LONDON, MÜNCHEN,
ISTANBUL, MOSKVO,
KOPENHAGEN, PARIZ,
PRAGO, RIM, SKOPJE, SPLIT,
TIRANO, DUNAJ, ZÜRICH

Informacije in rezervacije:

- ADRIA AIRWAYS, Ljubljana, Kuzmičeva 7, tel. 061/131-81-55
- prodaja vozovnic Ljubljana, Gosposvetska 6, tel. 061/313-312
- ADRIA AIRWAYS, Maribor, Cankarjeva 3, tel. 062/27-038, 26-155
- ADRIA AIRWAYS, Koper, Pristaniška 45, tel. 066/38-458, 38-512

GLASBA

Flavta uvedla letošnje repentabrske popoldneve stare in sodobne glasbe

V nedeljo je skupina Gallus Consort v sodelovanju z deželnim sedežem javne radiotelevizijske ustanove RAI in trzasko pokrajinsko upravo predstavila prvi koncert iz letošnjega niza »Glasbenih popoldnevov stare in sodobne glasbe«, ki ga kot običajno prirejajo v cerkvi na Tabru. Na otvoritvenem koncertu se je predstavil italijanski flautist Gianni Lazzari, s katerim sta sodelovali tudi Dina Slama in Irena Pahor v vlogi bassa continua, in sicer s cembalom in z violo da gamba (foto KROMA).

Koncertni spored je bil posvečen posebno glasbeni zvrsti, in sicer »Francoski glasbi za flavto v začetku 18. stoletja«, kakor se je tudi glasil naslov nedeljske prireditve. Lazzari, ki je docent flavte na konservatoriju

v Ferrari in poučuje baročno flavto na Glasbeni soli stare glasbe v Valdagnu, je že v prvi skladbi dokazal svojo dobro izvajalsko kakovost. Ta pa je se bolj izstopala v Suits Bodina de Bolsmortiera, v kateri se je flautist predstavil brez bassa continua. Tu je Lazzari brez negotovosti podal ekspresivnost te glasbe in obenem postavil v ospredje njene dinamične odtenke. V Blavetovi Sonati pa sta ob flautistu občasno s krajsimi melodičnimi deli prisli v ospredje tudi gambistka in cembalistka. Posebno uspešna je bila Suite-Sonata Michela de La Barrea, ki sta jo oblikovala Lazzari in Pahor; delo, ki ga sestavljata dva stavka, in sicer prvi stavek opisne narave ter drugi zgrajen na danem basu, je omogočil izvajalcema, da sta

uspešno dokazala svoje tehnične zmogljivosti. Koncertni spored je dopolnila se Bolsmortierjeva Trisonata, v kateri je bilo občutiti se posebno predvsem skupno komorno podajanje izvajalcev v zadnjem stavku. Glasbeno srečanje je zaključila Chedevillejeva stivistavna Sonata, v kateri se je skladatelj zgledoval po italijanskem stilu. Otvoritveni koncert stirinajste sezone, ki jo prireja skupina Gallus Consort, je letos ponudil prisotnemu občinstvu visoko izvajalsko raven. Poleg flautista sta se na prvem koncertu dobro odrezali tudi naši domači izvajalki; Dina Slama je na spineti ustvarila gotovo glasbeno bazo, Irena Pahor pa je na violi da gamba le nakazala svoje večje glasbene in tehnične zmogljivosti.

Luisa Antoni

GLEDALIŠČE

»Recept« skupine La Contrada žanje uspeh občinstva

La Contrada kot zasebno gledališče, pa čeprav s posebnim statusom javnega interesa, tudi po nujni razmer posveča svojemu občinstvu res posebno pozornost: nudi mu skrbno izbran repertoar, ki naj zadovolji željo po zabavi obsežnega dela stalnih abonementov; predvsem klasične postavitev, kakršne so vseh Contradinim gledalcem, ki večinoma niso ravno rosn mladi, vendar pa se vedno radozivi in vitalni, in se praviloma ne navdušujejo nad inovacijami, vendar se kancku novega ne upirajo, zlasti če jim ga gledališče postreže s prijaznostjo in ustrežljivostjo. Sicer pa je večer v gledališču tudi obred, del katerega je vzpostavitev posebnega stika med občinstvom in nastopajočimi, stika, ki sloni na vzajemnem spoštovanju in toplini, kot je prejšnji petek med predstavitvijo nove sezone poudaril Orazio Bobbio, ki je običajno glasnik gledališča. V svojem posegu je se poudaril nujnost po sodelovanju med stiri večjimi gledališkimi strukturami v deželi, to je opernim gledališčem, deželnim stalnim gledališčem, videmskim centrom Centro servizi e Spettacoli iz Vidma in seveda La Contrado samo.

Nacel, ki vodijo delovanje La Contrade, se je dotaknil tudi organizacijski vodja Luca Rebeggiani, ki se je zamislil predvsem nad nezanimanjem italijanskega občinstva za vse oblike predstav v živo nasploh in ne samo za gledališče, ki ob vsem tem se ni znalo najti prave poti med velikimi željami in tem, kar je treba narediti. La Contrada skuša nuditi kakovostne predstave, obenem pa biti tudi z gospodarskega vidika uspešno podjetje.

Kar se samega repertoarja tiče, je

La Contrada letos odločno zaigrala na smešne strune. Sezona se bo začela že 7. oktobra s komedijo v narečju, ki letos prvič ni pršla izpod peres Carpinterija in Faragune, temveč sta jo po angleški predlogi predelala Nini Perno in Francesco Macedonio. Ariella Reggio in Orazio Bobbio se bosta predstavila kot zakonca Babuder, ki skusata ustvariti vtis bogastva tudi z Avtom Isotta Fraschini na vrtu. Druga narečna komedija Gallina vecia (Stara kura), tokrat po predlogi toskanskega avtorja Augusta Novellija, bo sklenila sezono. Letos bo La Contrada postavila samo dve predstavi, ker bo ansambel sredi sezone zaseden s trimesečno turnejo po Italiji z lanskost predstavo po Achilleju Campanileju, ki je zunaj Trsta doživela dober sprejem (na sliki glavni izvajalci).

Med gostujočimi predstavami so zlasti zanimive La Fortuna con l'effe maiuscola (Sreča z veliko začetnico) Eduarda De Filippa in Armanda Curcia v režiji Carla Giuffreja, ki se že dalj časa sistematično posveča delu svojega slavnega somescana; musical Fregoli skupine

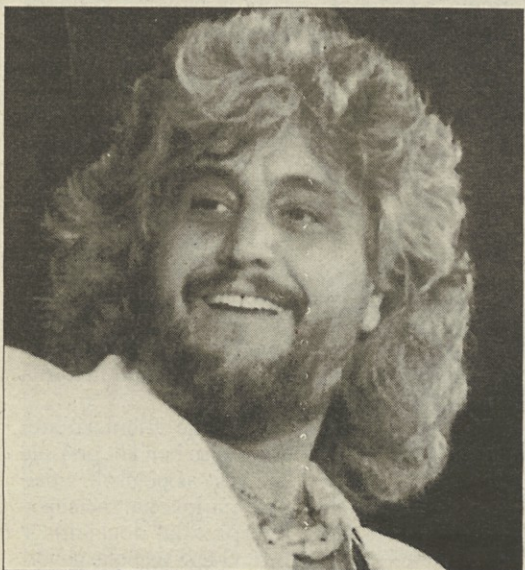
Compagnia della Rancia z odličnim Arturom Brachettijem in radovednost zbujajoča postavitev slavne komedije Nella Simona Zares cuden par s kabaretnim parom Zuzzurro e Gaspere v glavnih vlogah. Iz stare gledališke zakladnice izvirajo se Molierova Sola za žene s Sergiom Fantonijem in Machiavelljeva La Mandragola v postavitvi Sardinjskega gledališča. Ostale predstave so večinoma uspešne sodobnega francoskega in angleškega lahkotnega gledališča.

(bov)

Pino Daniele in Pat Metheney začneta jutri zvečer v Pordenonu skupno turnejo

Latosnje glasbeno poletje je v naši deželi potekalo v znamenju kakovosti. Velikih, množičnih koncertov ni bilo, saj je tudi edini napovedan nastop, ki bi znal pritegniti vsaj 10.000 ljudi (mislimo na nastop Eltona Johna v Pordenonu) odpadel zadnji trenutek. Vseeno pa smo z nastopi, ki smo jim lahko v poletni vročici sledili, nadvse zadovoljni. Zucchero, Noa, Los Lobos, Joan Baez, Giorgia, Litfiba, Ruggeri, America, Maceo Parker, Pooh, Inti Illimani, Tito Puente in Chuck Berry so ljubiteljem glasbe podali neopozabne ure veselega razpoloženja.

Jeseni se bodo srečanja z znanimi glasbeniki popestila, saj so že najavljeni nastopi Zucchera (4. in 5. oktobra v Trevisu), skupine Primus (14. oktobra) v Pordenonu, angleški rock zvezd Simple Minds (20. oktobra v Trevisu, se prej pa v Ljubljani), hard rock skupine Iron Maiden (2. decembra v Pordenonu) in Claudia Baglionija (nekaj dni kasneje v Trevisu). Glavni septembrski dogodek pa bo jutri, ko bosta v Pordenonu nastopila Pino Daniele in Pat Metheney (na slikah), v

soboto pa bodo v Selu na Krasu v Sloveniji nastopili Black Sabbath.

Po številnih govoricah je pred nekaj meseci končno prišlo do srečanja med dvema zelo slavnima kitaristoma, Neapelčanom Pinom Danielejem in Američanom Patom Metheneyjem. Srečanje med partenopejsko moderno glasbo (zmes tradicije, sredozemskih vplivov, rock, soul in drugih glasbenih zvrsti) in fusion melodijo so si ljubitelji različnih glasbenih zvrsti že zdavnaj želeli. Turneja, katere začetek bo prav jutri v Pordenonu, pa je morda najvišja možna spojitve.

Skupnih točk v glasbi dveh mojstrov je veliko: oba izvrstno obvladata kitaro, oba raziskujeta in izvajata svetovno oz. world music glasbo, oba sta zelo priljubljena v Italiji (ki je Metheneyjeva druga domovina), oba se zavzemata za sodelovanje z drugimi glasbeniki. Pino Daniele je lani nastopil na poletni turneji skupaj z Jovanottijem in Erosom Ramazzottijem, Pat Metheney z Joh-

nom Scofieldom, oba sta spomladi izdala zelo lepo ploščo in zela precejšen uspeh na številnih koncertih. Prav v okviru teh je v Rimu končno prišlo do srečanja, na katerem sta se zmenila za skupno septembrsko turnejo.

Pino Daniele in Pat Metheney bosta, kot smo že rekli, začela skupno koncertiranje jutri zvečer na pordenonskem sejmišču. Tu so pripravili poseben prostor, ki lahko sprejme več kot 12.000 ljudi. Na voljo je v običajnih prodajnih mestih se nekaj vstopnic zase, medtem ko je prostora na travniku se kar precej.

Koncert bo razdeljen na tri dele. Ob 21. uri bo kot prvi nastopil Pino Daniele, ki bo v običajnim bendum v sestavi Rite Marcotulli (klavir), Jimmyja Earla (bas) in Leleja Menottija (bobni) predstavil program, ki bo poleg nekaj slavnih uspešnic slonel predvsem na

skladbah zadnjega albuma Non calpestare i fiori nel deserto.

Dobro uro kasneje bo ameriški kitarist Pat Metheney s svojo pomerljivo in sanjsko glasbo popestval tisoče ljudi, ki jih pričakujejo jutri v Pordenonu. Pat bo nastopil z istim bendum, ki je maja v Trevisu žel odobranje navdušene publike. Poleg dolgoletnih sodelavcev, ki so Lyle Mays (klavijatura), Steve Rodby (bas), Paul Wertico (bobni) bodo z njim nastopili se vokalista David Blamires in Mark Ledford in bobnar Luis Conte. Skladbe zadnjega albuma We live here bodo popestrili s starejšimi hiti.

Zaključni set pa je gotovo najbolj pričakovan. Pino in Pat se bosta z obema skupinama srečala na odru za polurni skupni nastop, program katerega je seveda neznan, obeta pa se, da bo med najbolj zanimivimi na svetu.

Pino Daniele in Pat Metheney bosta po Pordenonu nastopila se v drugih italijanskih mestih in ni izključeno, da bosta na tej turneji posnela tudi skupno ploščo, ki bi morala iziti pred božičem.

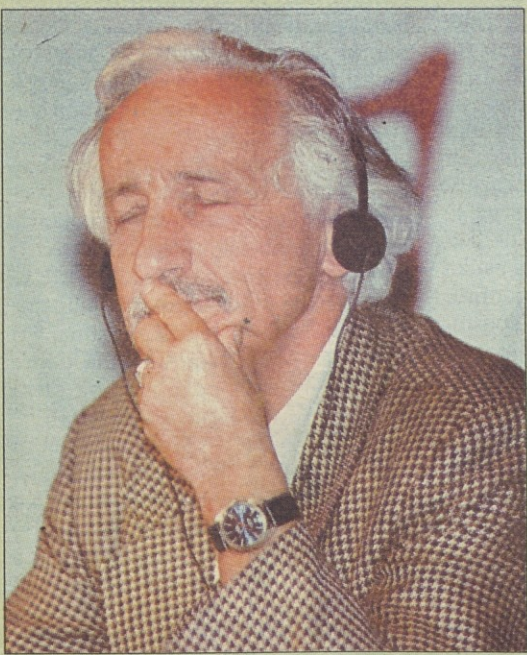
Ales Waltritsch

LITERATURA / 10 LET MEDNARODNEGA PISATELJSKEGA SREČANJA VILENICA '95

Kras, prepoln ljudi s knjigami pod pazduho

Taufer: »Vilenica je paradigma«

Venko Taufer, srce Vilenice (Foto: Bojan Velikonja)

LIPICA - Oceta in vodjo srečanj Vilenica smo vprašali, kako bi označil minulo desetletje te prireditve, kam bi jo umestil ta trenutek in kaksno prihodnost ji napoveduje. **Venko Taufer:**

»Rekel bi, da je Vilenica nekako koncipirala silne spremembe, ki so se zgodile v preteklem desetletju. Ze od vsega začetka je bila njena ambicija spodbuditi in podpreti demokratizacijo Slovenije in utemeljiti položaj Slovenije v svetu ter svetu odpreti pot vanjo. Če so bili od začetka zato debate ali udeleženci disidentski, je bilo to zaradi vprašanj, ki smo jih tedaj postavljali. Čeprav smo jih postavljali kot literarna, so zahtevala političen odgovor. Srednja Evropa, o kateri smo govorili, je zdaj realnost. Lahko bi rekel, da je Vilenica zato, ker je bila tako ambiciozna že od začetka, ostala se vedno ziva. Zdaj se kažejo njene temeljnejsše usmeritve. V Evropi je treba ugotoviti izkušnjo srednjeevropskega: odprtost, toleranco, nasprotovanje oz. zavedanje, kako nevarna je lahko samozadostnost, kako hitro samozadostnost lahko postane agresivna, najbolj na kratko receno mora biti ta izkušnja vgrajena v sam temelj prihodnje družbe, za katero upamo, da bo združena Evropa. Morda se ne motim, da se bo Vilenica razvijala naprej v pisateljsko samospraševanje, iskanje vloge pisatelja v svetu, ki je postal mnogo bolj pluralističen v vsakem smislu. Občutek imam, da se pisatelji otrešajo popreprošene, spolitizirane vloge, kakršno smo imeli v casih, ki po svoje niso bili lahki, vendar so bili to časi skupnosti, zdaj pa prihaja čas, ko je treba najti mesto individuumu v teh skupnostih. Zato so bile na letošnjem disputu razprave dosti bolj osebne, zanimivo pa je, da so se vse združeno usmerjale v pisateljevo vlogo, čeprav iz različnih stališč. Skratka, optimističen sem glede prihodnosti Vilenice ne glede na to, da njena promocijska vloga ni majhna in je za mlado državo dosti bolj pomembna, kot se le-ta tega zaveda.«

(L. B. N.)

Antologija slovenske poezije v poljščini

LJUBLJANA - Pri poljski založbi Pogranicze, Sejny je izšla antologija slovenske poezije z naslovom Mah in srebro. Pesmi je po lastni presoji izbrala in prevedla Katarina Salamun-Biedrzycka, kot urednica je pri urejanju sodelovala Marzanna Bogumila Kielar. V antologiji so zbrane pesmi petindvajsetih slovenskih pesnikov in pesnic, med njimi so pesmi Franceta Preserna, Otona Zupancica, Josipa Murna, Lili Novy, Tomaza Salmuna, Alesa Debeljaka in številnih drugih. Katarina Salamun-Biedrzycka je pesmi prevajala skoraj trideset let. Za vsako desetletje je izbrala po dva pesnika, začela pa je s Presernom. V knjigi sta zajeti dve stoletji, ki označujeta tudi začetek plodnega sodelovanja med poljsko in slovensko kulturo. Vendar pa ne gre za predstavljanje pesnikov v vseh njihovih fazah ustvarjanja, ampak je to subjektivno videnje določenega izbora pesmi in pesnikov, kar je značilnost antologij. Nekatere avtorje, ki so prevedeni v tej knjigi, so na Poljskem že brali, medtem ko so številni prevedeni prvič. Kot so poudarili na včerajšnji tiskovni konferenci, je predvsem pomembno, da je knjiga izšla dvojezično in bo na voljo tudi v naših knjigarnah. Izid je podprla Trubarjeva fundacija iz Slovenije. (A. Z.)

LJUBLJANA - Pretekli teden je od četrta do nedelje potekalo 10. mednarodno pisateljsko srečanje Vilenica '95. Letošnji nagrajenec, švicarski romanopisec Adolf Muschg, se je denarnemu delu nagrade odrekel v korist beguncem iz BiH v Sloveniji. Med srečanjem so pisatelji razpravljali na temo Ali pisatelji potrebujejo svet, ki njih ne potrebuje? Na starih literarnih večerih je svoja dela prebralo 27 udeležencev, izmed njih pa je bila za najboljši nastop z vileniskim kristalom nagrajena poljska pesnica Marzanna Bogumila Kielar.

Uvodni esej za razpravo o vzajemni potrebnosti pisateljev in sveta je prispeval slovenski književnik **Lojze Kovacic**. V petek ga ni bilo v Divaco, da bi začel razpravo, zato jo je uvelodil nagrajenec **Muschg**. V svojem eseju, sestavljenem posebej za to priložnost, primerja svojo domovino Svico - državo, ki bi morala narod posebej zase šele poiskati - s Slovenijo - državo, ki jo je zase našel slovenski narod. Ugotovil je, da prihodnost Evrope ni ne v prvem ne v drugem načinu bivanja. Zanj je Evropa ime za družbo, v kateri ni nihče državljan, pač pa so vsi udeleženci skupnosti. Sicer so razpravljali k temi pristopali različno: od posredovanja konketnih izkušenj udeležencev za uveljavitev tolerance v svetu do filozofskih razmišljanj o zakonitostih življenja.

Program letošnjega srečanja je bil jubilejno blešec. Ohranil je svojo tradicionalno zasnovo (začetek z literarnim večerom, nadaljevanje z razpravo, literarno matinejo in drugimi branji - vse v različnih kraskih krajih, medtem ko so udeleženci nastanjeni v Lipici - ter zaključek s slovesno podelitvijo nagrade v jami Vilenica), vendar ga je obogatilo število udeležencev (skoraj dvesto) in njihov posebno skrben izbor.

Med njimi se nekateri srečanja udeležujejo redno vse od začetka, na primer avstrijski literat **Ludwig**

Richard Jackson (Foto: B. V.)

Hartinger, ki pravi, da je star in mlad kot Vilenica: »Pred desetimi leti sem se začel učiti slovenščino, potem ko tukaj nisem le odkril cvet slovenščine in poezije v njej, pač pa tudi spoznal svet različnih srednjeevropskih kultur. Ravno tukaj na Krasu sem našel zatocisce sredi lazni-ve Evrope in tukaj sem postal tihotapec besed med dvema jezikoma. Danes imam dve duši, ker govorim dva jezika. V začetku

smo v Vilenici razpravljali, kako lahko srednja Evropa postane del Evrope. Vilenica je orfičen kraj: prag pred reko. Za pisatelje z Vzhoda je bilo to srečanje prag v svet. Srednja Evropa je zdaj res sredi Evrope in suverenost, za katero se je prej zavzemalo srečanje, bi danes morala nadomestiti subverzivnost. Zdaj je treba zabroditi v vilenisko reko.«

Ludwig Hartinger (Foto: B. V.)

Drugi udeleženec, ki govori slovenščino enako dobro kot svoj materin jezik, je češki prevajalec **František Benhart**: »Nekaj čudovitega je, da takšen majhen narod zmoro vilenisko in blejsko pisateljsko srečanje. Vilenice sem se udeležil šestkrat. Srečanje se ne razvija premočrtno. Sčasoma se mi je zazdelo, da je na disputu preveč monologov - ni izmenjave različnih gledišč na določeno temo. Glede politike izbiranja nagrajencev (ne smejo biti iz Slovenije, op. ur.) nimam pripomb. Je že tako, da si mora majhna književnost prizadevati, da svet izve zanjo. Zal pa mi je, da so slovenski avtorji zato zapostavljeni. Sicer pa na Češkem za Vilenico vedo tudi tisti, ki slabo poznajo slovensko književnost.«

Richard Jackson, ameriški pesnik, je se eden od navdušenih prijateljev slovenske literature - na Univerzi v Chattanooga izdaja celo Malo revijo, ki ji je posvečena. Desetletje srečanja komentira takole: »Spremembe je mogoče opaziti predvsem v temah in prispevkih na disputu. So pokazatelj najbolj pomembnih vprašanj na tem območju in v politiki te države. Sprva je bilo veliko energije posvečeno definiciji srednjeevropske literature. Danes jo umesčamo v širši okvir, specifična vprašanja pa nadomeščamo z esencialnimi. Tako je letos poleg zbornika del srednjeevropskih udeležencev izšla se knjizica z deli tistih iz drugih regij. Ra-

EVROAGENDA

VENEZIA

Moore na otoku

Henry Moore. Fondazione Cini, Isola di San Giorgio Maggiore, Venezia, do 26. novembra, odprto od tor-ka do nedelje med 10. in 18. uro, informacije na tel. 0039/41/5289900.

Obsežna razstava, ki obsega 79 skulptur, 41 risb (na sliki Moorova studija Pietà Giovannija Bellinija, 1975), 22 grafičnih listov in 3 tapiserije, ponuja pregled šestih desetletij ustvarjanja enega napomembnejših in najvplivnejših kiparjev našega stoletja, Angleza Henrya Moora (1889 - 1986). Razstava se navezuje na letošnji jubilejni stoletni Beneski bienale, na katerem je Moore leta 1948 prejel kiparsko nagrado, kar mu je zagotovilo in utrdilo mednarodni sloves. (V. U.)

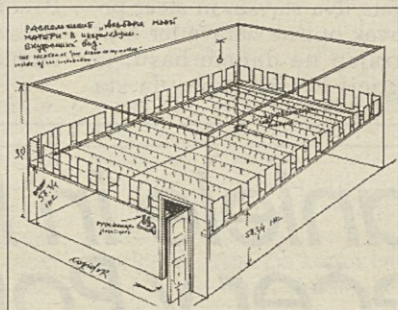

BASEL

Mati in sin

Ilya Kabakov: Ein Meer von Stimmen. Museum für Gegenwartkunst, St. Alban-Rheinweg 60, Basel, do 5. novembra, odprto od tor-ka do sobote med 11. in 17. uro, informacije na tel. 0041/61/272 81 83.

Sloviti ruski ustvarjalec, Ilya Kabakov (v ljubljanski Moderni galeriji pred meseci v Hisi v Casu) je lani pripravil instalacijo Mati in sin (na sliki studija zanjo), v kateri je v obliki hiše združil tragične avtobiografske zapise svoje matere in svoje odgovore na materina vprašanja v morje glasov, besed. Instalacijo je odkupila baselska fundacija Emmanuel Hoffmann, ob njegovih zgodnejših delih pa je zdaj na ogled v Baslu. Vsa dela izhajajo iz švicarskih zbirk. (V. U.)

zvoj Vilenice je povsem logičen, kot da bi se drevo razrasčalo iz korenin in s krosnojo pokrivalo več in več prostora.«

Raymond Detrez, prevajalec iz flamskega dela Belgije, ima vtis, da je prvotna potreba po skupnih estetskih in političnih vrednotah danes postala implicitna - iz debate je prešla v poetična besedila udeležencev. Ker pa je »danes postala komunika-

Josip Osti (Foto: B. V.)

RIMINI

Rimineška šola

Il Trecento riminese. Maestri fra Romagna e Marche. Museo della città, V. Tonini 1, Rimini, do 6. januarja 1996, odprto od tor-ka do nedelje med 8.30 in 13. uro ter med 15.30 in 19. uro, informacije na tel. 0039/541/21482.

V Riminiju so letosnje leto posvetili svoji umetnosti 14. stoletja; za razstavo rokopisov so odprli se obsežno razstavo tabelnih del najpomembnejših avtorjev rimineske šole (na sliki: Pietro da Rimini: Sv. Gregor, okoli 1325). Šola je zrasla na temelju vplivov likovnih inovacij, ki jih je med svojim postankom v mestu zapustil Giotto. Razvila je svoj slog, ki je pozneje vplival tudi na ustvarjalnost drugih dežel. (V. U.)

BONN

Antonin govori vojakom

Klaus vom Bruch: Atraud spricht vor den Soldaten. Kunst-und Ausstellungshalle der BRD, Friedrich-Ebert-Allee 4, Bonn, do 29. oktobra, odprto od tor-ka do nedelje med 10. in 19. uro, informacije na tel. 0049/228/9171 200.

Kölnski kipar in ustvarjalec na področju videa Klaus vom Bruch je doslej že sodeloval na pomembnih projektih (documenta 8). Predmet njegove tokratne instalacije Antonin Artaud govori vojakom, je petdeseta obletnica izkrcanja zaveznikov. Postavitev vpljuje stekleno hiso, ki v okviru razstavišča simbolizira hiso znotraj hise. Na površine njenih steklenih sten je projekciran več video posnetkov (na sliki izsek iz videa). (V. U.)

cija med Vzhodom in Zahodom izrazito komercialna, je Vilenica dragocena, saj zmoro ohraniti in uveljaviti druge vrednote«. Slovenski pisatelj **Rudi Seligo** je podobnega mnenja: »Na začetku 80. let sta v Vilenici potekali dve vzporedni akciji: promocija slovenske literature prek konsolidacije srednjeevropskega kulturnega prostora in eminentno politična akcija. Danes ni več treba vztrajati pri uveljavljanju srednjeevropske kulture; to je bilo smiselno, ko je bila ta kaznovana z vključitvijo v federacije pod obnejem realnega socializma. Danes mora radikalno odločno priti do refleksije ne samo kulture, temveč sirse civilizacije vse Evrope in sveta. Racun, ki je samoumeven, je na koncu seveda literarna konstanta.«

Letošnje vilenisko srečanje je se bolj kot prejšnja leta ves čas potekalo z ozrom na krizna žarišča v Evropi, zdaj dogajanja v BiH. O tem najbolje govori bosanski pesnik **Josip**

Osti, lanski nagrajenec Vilenice: »Deset let Vilenice potrjuje ne le lepoto in koristnost takšnih srečanj, marveč tudi, da ima njen koncept trajno vrednost za slovensko književnost, ker se ta tako uveljavlja in ker srečanje v Sloveniji siri vrednost o drugih književnostih. Kdo bi lahko rekel, da pesniška beseda, izgovorjena med maso v podzemni katedrali - v jami Vilenica - ne seže daleč. Toda koncentrični krogi njenega odmeva so pršli zelo daleč. O tem pričata kakovost tukaj predstavljenega nagrade (doslej so jo poleg omenjenih v tem članku prejeli **F. Tomizza**, **P. Handke**, **P. Esterhazy**, **J. Skacel**, **T. Venclova**, **Z. Herbert**, **M. Kundera** in **L. Monikova**, op. ur.) ter kristala, ne nazadnje pa tudi zbornikov, ki izhajajo. Letos ne morem, da se ne bi se zahvalil številnim pisateljem, ki so izrazili iskreno in globoko sočustvovanje z vojno nesrečo, ki jo trpijo ljudje v BiH.«

Lela B. Njatin

AVSTRIJA / NEONACISTA NA ZATOČNI KLOPI

Začetek procesa o bombnih pismih

Sodišče bo poslušalo 133 prič, razsodba proti dvojici pa bo znana sredi oktobra

DUNAJ - V avstrijski prestolnici se je včeraj pričela sodna obravnava proti avstrijskima neonacistoma Petrom Binderjem in Franzom Radlom. Oba sta osumljena priprave in izvedbe prvih atentatov s pisemskimi bombami, ki so decembra leta 1993 sokirali vso avstrijsko javnost in v kateri so bile težko ranjene štiri osebe.

Oba neonacista sta obtožena desetih poskusov umora in ozivljanja nacizma, saj sta Binder in Radla vodila predstavnika prepovedane avstrijske neonacistične organizacije VAPÖ. Državni tožilec je 28-letnega elektrotehnika Binderja z Dunaja obtožil, da je sestavil deset pisemskih bomb ter jih tudi razposlal, 27-letnega studenta prava Radla iz Gradca pa je označil kot nacrtovalca in pobudnika. Kazenski zakonik za navedeno kaznivo dejanje predvideva od deset do dvajset let zapora, pri posebej nevarnih storilcih celo kazen do smrtne ječe.

Državni tožilec je v svoji utemeljitvi obtožbe poudaril, da državno toilstvo sicer ne razpolaga z neposrednimi dokazi za vpletenost obeh obtoženih neonacistov v omenjena zločina dejanja, izpostavil pa je, da obstajajo močni posredni dokazi za njihovo vodilno vpletenost pri pripravah in izvedbi atentatov s pisemskimi bombami.

Branilca pa sta ob začetku procesa dejala, da Binder in Radl priznavata svojo krivdo glede obtožbe o ozivljanja neonacizma, ne pa glede obtožbe priprave in izvedbe atentatov s pisemskimi bombami.

Peter Binder in Franz Radl med policistoma. (Telefoto AP)

Kot glavni razbremenilni argument pa je obramba navedla, da je prvi seriji pisemskih bomb sledila se druga in sicer sele oktobra leta 1994, torej devet mesecev po aretaciji Binderja in Radla.

V okviru sodne obravnave, ki bo trajala vsaj do sredi oktobra, bo porotno sodišče poslušalo skupaj 133 prič, med njimi poleg strokovnjakov za razstreljivo seveda tudi žrtve atentatov, med drugim tedanjega dunajskega zupana Helmuta Zilka, katerega je odrgalo tri prste leve roke, od pisemske bombe prav tako težko ranjeno urednico televizijskih oddaj za tujce na ÖRF Silvano Meixner ter zupnika za begunce v Hartbergu na Stajerskem, Janischa.

Notranje ministrstvo je v zadnjih dneh večkrat pozvalo prebivalstvo, se posebej pa krog ogroženih oseb, naj bodo se posebej previdne. Po mnenju varnostnih organov namreč ni izključeno, da bo neonacistična scena v Avstriji

sodno obravnavo vzela za povod za novo serijo atentatov in tako skušala razbremeniti oba obtožena, čes da so dejanski storilci se vedno na prostosti.

Avstrijski varnostni organi so še naprej prepričani, da je prva in druga serija atentatov s pisemskimi bombami tesno povezana tudi z atentatom na dvojezično ljudsko solo v Celovcu avgusta leta 1994, ko je bil težko ranjen koroski policist, in s krvavim zločinom v Gornjih Bortah (Oberwart) na Gradiščanskem v prvih dneh letošnjega marca, ko je bomba ubila štiri pripadnike narodne skupnosti Romov. Po vseh teh terorističnih akcijah so se namreč pojavila pisma, v katerih je neka »Bajuvarska osvobodilna armada« prevzela odgovornost, hkrati pa zagrozila z novimi atentati. Grozilno pismo omenjene neonacistične organizacije je oktobra lani prejel tudi nekdanji slovenski zunanji minister Lojze Peterle.

Ivan Lukan

ZDA / TELEVIZIJSKA NAGRADA EMMY

Najuspešnejša je bila televizijska mreža NBC

S svojim nadaljevalkami je dobila 28 nagrad

LOS ANGELES - Letos je že 47. potekala prireditev za podelitev ameriških televizijskih nagrad Emmy. To pot so bile se zlasti uspešne tako imenovane zdravniške serije. Največ nagrad so si namreč zaslužile nadaljevalke »ER«, »Frasier« in »Chicago Hope«.

Velik uspeh je imela nadaljevalka »ER« o življenju in smrti v neki cikaski bolnišnici. Serija je bila nagrajena za najboljšo režijo, scenografijo in stransko žensko vlogo. Se več nagrad pa je dobila nadaljevalka »Frasier«, komedija o psihiatrskih. Serija oziroma njeni igralci (na sliki desno spodaj) je dobila pet nagrad. Obe nadaljevalki sta televizijski mreži NBC prinesli skupno 28 nagrad. Nobena druga televizijska mreža ni bila tako uspešna, saj je bila slavna CBS sele druga z 19 nagradami, tretja pa se je uvrstila kabelska televizijska mreža HBO z 15 nagradami. Mreža ABC je letos dobila le šest nagrad, kar

je njen najslabši rezultat v zadnjih desetletjih.

Candice Bergen (spodaj na sliki z materjo) je dobila nagrado Emmy kot najboljša televizijska komična igralka v vlogi novinarke Murphy Brown. Igralka je kljub temu izjavila, da bo konec sezone zapustila istoimensko serijo. To je vsekakor prvič v 47-letni zgodovini nagrade, da je kdo zmagal pet Emmyjev kot najboljši igralec ali igralka v isti vlogi. Pred tem je bila Mary Tyler Moore nagrajena s petimi Emmyji za svojo vlogo v dveh različnih komičnih nadaljevalkah.

Emmyjevega večera se je udeležila tudi legendarna Barbra Streisand (na sliki desno). Znano je, da se pevka ne udeležuje rada takih prireditev. Tokrat pa je slo za posebno priljubljenost. Streisandova je bila za posnetek svojega nedavnega zgodovinskega koncerta namreč nagrajena s petimi Emmyji. Med temi so bile tri nagrade tehničnega značaja.

NOVA ZELANDIJA / NAJHUJŠA NESREČA OD LETA 1963

Minibus prebil ograjo mostu in strmoglavil v ledeno reko

V nesreči je umrlo vsaj 12 potnikov, med temi več otrok

WELLINGTON - V najhujši novozelandski prometni nesreči zadnjih 32 let je umrlo vsaj 12 oseb, med temi več otrok. Na mostu na cesti iz Napierja v Taupo je minibus prebil železno ograjo mostu in se poglobil v ledenomrzle valove reke Mohaka novozelandskega Severnega otoka. Reševalnim ekipam se je šele po štirnem trudu posrečilo pritrčiti vozilo z železnimi kablji in tako preprečiti, da bi bilo prepuščeno na milost in nemilost deročega rečnega toka (na sliki). Doslej so našli le dve trupli, medtem ko so nadaljnje iskanje morali prekiniti, ker so se razmere tako poslabšale, da potapljalci niso mogli nadaljevati svojega dela.

NEMČIJA / ZAKONODAJNO PROTISLOVJE

Sodijo mu za »zločine«, ki so bili v NDR zakoniti

Schalck-Golodowski je obtožen nezakonitega nakupa vojne opreme za vzhodnonemško vojsko

BERLIN - Poslovnež nekdanje Nemke dokratične republike Alexander Schalck-Golodowski se je včeraj prvi dan procesa zaradi svojih za ZRN nezakonitih poslov berlinskim sodnikom predstavil kot prepričan komunist, ki mu ne morejo soditi na podlagi vsiljene zakonodaje »zmagovalcev« in je torej nedolžen.

Zaradi obtožbe nezakonitega uvoza strelnega orožja in infrardečih vizirnih daljnogledov za ljudsko armado NDR bi lahko Schalcka Golodowskega obsodili na pet let zapor. »Poslovnež« pa je včeraj takoj prešel v protinapad in berlinskim sodnikom prebral svojo osebno izjavo. V njej je poudaril, da ima »čisto vest«, predvsem pa je »nezakonita« obtožnica na njegov račun. Ko je uresničeval svoje trgovske posle, ni mogel vedeti, da s tem krši zakonodajo tedaj njemu tuje države, kot je bila Zvezna republika Nemčija. Prav zato je nezakonito, da mu sodijo za dejanja, ki jih je storil kot lojalni državljani NDR.

Tudi v tem primeru prihaja do prave disonance med zahodnonemško zakonodajo, ki ji na Vzhodu marsikdo pravi kar

vsiljena zakonodaja zmagovalcev. Zvezno nemško ustavno sodišče je maja razsodilo kot nezakonito nacelo vsiljene zakonodaje, ko je ocenjevalo razsodbo zaradi veleizdaje za Marcusa Wolfa (bivšega sefa vzhodnonemške tajne policije, ki ni izdal svoje domovine (ZRN), ker je bila takrat njegova domovina NDR.

Schalck upa, da bodo tudi zanj veljali podobni kriteriji, prav zato so njegovi odvetniki zahtevali arhiviranje postopka, ali vsaj odlozitev, dokler se ne bo izreklo ustavno sodišče. Obtožnica je navsezadnje v nasprotju z mednarodnimi normami in z nemško ustavo, je povedal Schalck, ki je poudaril, da s svojim poslovanjem ni prizadel nobenega državljanja NDR. Brez oklevanja je priznal, da je sodeloval s tajno policijo Stasi in med drugim izjavil, da je socializem prava pot za mir in pravičnost.

Alexander Schalck-Golodowski, ki je bil eden od najbolj zaupnih mož Ericha Honeckerja, ima se druge odprte račune. V teku so namreč se štiri preiskave o njegovih nezakonitih poslih, če pa se bo sedaj izmuznil, mu tudi za drugo ne bodo uspeli soditi.

NOVICE

Stavke v Alžiriji

ALŽIR (dpa) - Splosno stavko v alžirskem glavnem mestu Alžiru so včeraj spostovale skoraj vse panoge gospodarstva, celo alžirske pošte so ostale zaprte, v bolnišnicah pa sprejemajo le nujne primere. Z enodneвно splosno stavko alžirski sindikati protestirajo zaradi vladinega privatizacijskega programa, vse slabših življenjskih razmer delavcev, zmanjšane kupne moči in odpuscanja delavcev. Alžirski sindikati zahtevajo predvsem obstanek državnih podjetij, saj grozi zaradi privatizacije zmanjšanje števila delovnih mest za kar četr milijona. Kmalu namerava namreč alžirska vlada prodati 1250 majhnih in srednjevelikih podjetij ter 50 tovarn. Razen gospodarstva so včeraj stavkali tudi mediji. Vsi neodvisni časopisi tri dni ne bodo izhajali. Na ta način protestirajo proti umorom novinarjev, saj je od maja 1993 kar 43 novinarjev nasilno izgubilo življenje, od tega kar pet v zadnjem tednu.

Ruska jedrska tehnologija Iranu

JERUZALEM (Reuter) - Po sklenitvi rusko-iranske pogodbe o ruski dobavi jedrske tehnologije Iranu v prejšnjem tednu je vlada v Izraelu izredno zaskrbljena. Izraelski tiskovni predstavnik je izrazil zaskrbljenost zaradi večanja jedrskih zmogljivosti Irana, »zakletega sovražnika Izraela«. Gre za dobavo treh lahkovodnih reaktorjev, ki bi jih Iran lahko uporabil za izdelavo jedrskega orožja. Tudi ameriska prizadevanja, da bi preprečili izvoz občutljive jedrske tehnologije v Iran, niso obrodila sadov. Izraelski zunanji minister Jicak Rabin bo z izraelsko zaskrbljenostjo med obiskom v Moskvi seznanil tudi ruskega premiera Cernomirdina.

Študentski protesti v Sudanu

KARTUM (dpa) - V sudanski prestolnici so se v ponedeljek spopadli demonstranti in policija. Pred univerzo v Kartumu se je zbralo približno tri tisoč studentov, ki so protestirali proti vladi generala Omarja Baširja. Studentom se je pridružilo tudi veliko število mimoidočih. Policija je v spopadu uporabila tudi solzilec. Pri tem naj bi bilo ranjenih vsaj petnajst oseb. V podobnih dogodkih prejšnjo nedeljo je bilo ranjenih petnajst studentov.

RUANDA

Nedolžni gnijejo v zaporih

Hutujski begunci se upravičeno borijo vrnitve

KIGALI (Reuter) - Oborožena skupina Hutujcev je v vzhodnem Zairu napadla bencinsko crpalko, ki jo uporabljajo vozila Visokega komisariata ZN za begunce, ki si prizadeva za vrnitev ruandskih begunccev v domovino. Eksplozija je sicer zanetila požar, ni pa terjala žrtev. To je le najnovejši od številnih napadov na človekoljubne organizacije, ki so se začeli pred dvema tednoma, njihov namen pa je preprečiti vračanje begunccev v Ruando.

Organizacija ruandskih hutujskih begunccev postavlja za vrnitev več pogojev. Zahteva pluralistični politični sistem v Ruandi, vrnitev hutujske imovine, ki jo je odvzela vlada, in zagotovilo, da tistih, ki se bodo vrnili, ne bodo zaprli. Neuradno namreč ocenjujejo, da je več kot sto tisoč Hutujcev zaprtih, nihče od njih pa se ni docalkal sodnega procesa. Pa poročilih predstavnikov človekoljubnih organizacij so razmere v ruandskih jetnišnicah naravnost nečloveške.

Na nepokriteh dvorišču kigalskega osrednjega zapora je zgnetenih na tisoče moz. Medtem ko dez lije na napol nage jetnike, ti nepremično zdijo v blatu. Premočena množica, stisnjena v zapor, zgrajen za desetkrat manj ljudi, zaprepeade obiskovalce. Grozen smrad po iztrebkih in razpadajočem mesu napolnjuje zrak. Tisoče rok jetnikov se segujejo in prosijo za pozornost, njihove oči pa zatekle zaradi umazane in okužb strmi iz dušice se množice teles. Zaporniki, med njimi tudi zdravniki, učitelji, novinarji in nekdanji diplomati, so obtoženi, da so sodelovali v lanskem genocidu, ko je bilo ubitih skoraj milijon Tutsijev in Hutujcev.

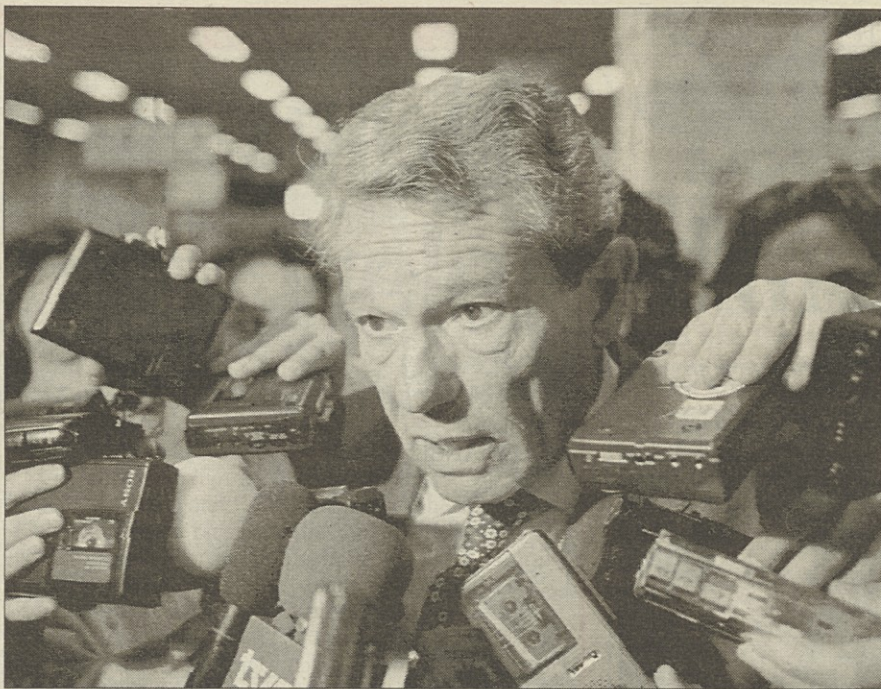
Številni med njimi čakajo na sodni proces že več kot leto dni, država pa je v genoci-

du izgubila tri četrtnine sodnikov. Nihče se ni prišel v stik z odvetnikom in samo malo jih ve, zakaj so v zaporu. »Ne moremo dihati, spati; ni prostora, da bi se usedli, kaj sele premaknili,« pravi do pasu goli študent Fabien Munyembaraga. »Zaporniki se med sabo grizejo kot živali, ko se borijo za hrano,« razlaga. »Pustili so nas, da tukaj gnijemo.«

Vseh 53 tisoč jetnikov v Ruandi so stlačili v trinajst zaporov, nihče pa se ni docalkal procesa. Uradniki sodišča za genocid, ki deluje pod okriljem OZN, pravijo, da nihče od zaprtih ni na vladnem seznamu skoraj stiri tisoč tisoč, vrnitev hutujske imovine, ki jo je odvzela vlada, in zagotovilo, da tistih, ki se bodo vrnili, ne bodo zaprli. Neuradno namreč ocenjujejo, da je več kot sto tisoč Hutujcev zaprtih, nihče od njih pa se ni docalkal sodnega procesa. Pa poročilih predstavnikov človekoljubnih organizacij so razmere v ruandskih jetnišnicah naravnost nečloveške.

Na nepokriteh dvorišču kigalskega osrednjega zapora je zgnetenih na tisoče moz. Medtem ko dez lije na napol nage jetnike, ti nepremično zdijo v blatu. Premočena množica, stisnjena v zapor, zgrajen za desetkrat manj ljudi, zaprepeade obiskovalce. Grozen smrad po iztrebkih in razpadajočem mesu napolnjuje zrak. Tisoče rok jetnikov se segujejo in prosijo za pozornost, njihove oči pa zatekle zaradi umazane in okužb strmi iz dušice se množice teles. Zaporniki, med njimi tudi zdravniki, učitelji, novinarji in nekdanji diplomati, so obtoženi, da so sodelovali v lanskem genocidu, ko je bilo ubitih skoraj milijon Tutsijev in Hutujcev.

Številni med njimi čakajo na sodni proces že več kot leto dni, država pa je v genoci-

OSMI DAN KONFERENCE ZN O ŽENSKAH

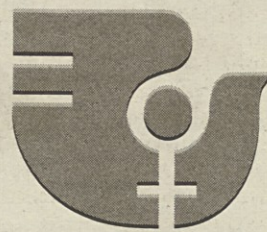
»Spolne pravice« so le človekove pravice žensk

PEKING (Reuter, dpa, S. D., telefoto: AP) - V sklepnem dokumentu ne bodo omenjene »spolne pravice«, so se v nedeljo pozno ponoči dogovorile delegacije 181 držav, ki sodelujejo na konferenci. Da se zapise termin spolne pravice, je zahtevala Evropska unija, proti pa so bile delegacije Vatikana in islamskih držav, ker bi termin lahko vključeval tudi ne-tradicionalne oblike družine.

Ker so se dogovorili, da med človekove pravice sodita tudi pravici žensk do nadzorovanja in svobodnega odločanja o spolnosti, je generalna sekretarka konference Gertrude Mongella včeraj že oznanila: »Večino dela smo opravili.« Poziv četrty svetovni konferenci je včeraj poslala Nobelova nagajenka za mir mati Tereza. V pisnu, ki ga je v njenem imenu prebrala Mercedes Arzu Wilson iz Gvatemale, je ostro obsodila splav, saj je materinstvo velik dar ženskam, ki ga splav in misljenje, da sta delo ali položaj pomembnejša, izničujeta.

Na plenarnem zaseda-

nju pa je včeraj potekala tudi ostra razprava o vrednotenju neplačanega gospodinjanskega dela žensk. Združeni narodi namreč ocenjujejo, da je letna vsota neplačanega dela žensk kar bilijon ameriških dolarjev. Že na aprilskem svetovnem srečanju o razvoju so države v sklepnem dokumentu zapisale, da je treba ovrednotiti tudi to de-

lo, vendar se na pekinškem srečanju se niso dogovorile, kako bi to storili.

Danska delegacija je včeraj v nekem hotelu v Pekingu pripravila tiskovno konferenco, na kateri naj bi pet žensk iz Tibeta novinarjem govorilo o svojem položaju. Toda vodstvo hotela je že po pol ure konferenco prekinilo in zahtevalo, naj ženske zapustijo hotel. Danska delegacija, ki jo vodi Helle Degn, vodstva hotela namreč ni obvestila, da bo pripravila novinarsko konferenco. Pet izgnank iz Tibeta, ki zdaj živijo v Avstraliji, Kanadi in Združenih državah Amerike, je na njej nameravalo spregovoriti o tako imenovani kitajski tajni politiki na Tibetu, ženske pa so tudi povedale, da so bile na forumu nevladnih organizacij, ki se je končal že pred dnevi v pekinškem predmestju, pod nenehnim pritiskom kitajskih oblasti.

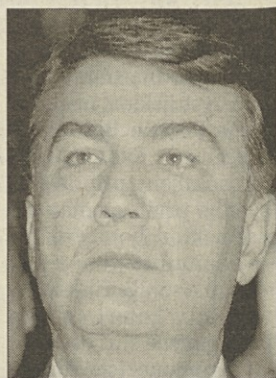
TURŠKO POLITIČNO PRIZORIŠČE

Socialdemokrati ostajajo v vladi

Vodja stranke CHP je postal Deniz Baykal

ANKARA - Na strankarskem kongresu Ljudske republikanske stranke (CHP), so se turski socialdemokrati - sicer z precejšnjimi zadržki - vendarle odločili ostati v desno-levi vladni koaliciji. Za novega predsednika stranke je bil v nedeljo ponoči izvoljen Deniz Baykal (Telefoto: AP), ki je v svojem govoru napovedal, da bo CHP se naprej ostala v vladi s stranko Pravična pot premierke Tansu Ciller.

Novi predsednik koaličijske stranke naj bi po pravilih na položaju podpredsednika vlade zamenjal dosedanjega prvega moza CHP Hikmeta Cetina. 57-letni Baykal, ki ima za seboj že dolgo politično pot, je hkrati z odločitvijo, da bo stranka se naprej ostala v koaliciji, napovedal odločenost stranke, da bo skušala doseči ravnotežje moči, za kar so se zavzemali že njegovi predhodniki, vendar vsi neuspešno. Sedanja koalicija je na oblasti od novembra 1991, vendar so člani Ljudske republikanske stranke vedno potisnjeni v ozadje, kar priznava tudi vodstvo stranke, saj njeni predstavniki ne morejo odločilno vplivati na politiko stranke Pravična pot. Cillerjeva namreč večkrat sprejema politične odločitve, ne da bi se o njih prej posvetovala s predstavniki CHP. Prav zato se demokracija v Turčiji ne razvija dovolj hitro, na kar opozarjajo predvsem socialdemokrati. V soboto so se pred po-

slopljem, v katerem je potekal strankin kongres, zbrali predstavniki sindikatov in od vodilnih v CHP zahtevali izstop iz koalicije. Vodja sindikata Turk-Is Bayram Meral je med drugim poudaril, da socialdemokrati ne morejo večno igrati vloge opornega stebra stranki Cillerjeve.

Po ocenah večine poznavalcev političnih razmer v Turčiji Baykal nima druge izbire, kot da ostane v koaliciji. Njegova stranka ima v 450-clanskem parlamentu 65 sedežev, Pravična pot pa 182, zato je veliko manj vplivna. Stranka je tudi obtožena vpletenosti v več korupcijskih afer, mnogi ji očitajo nesposobnost, zato je po volitvah leta 1991 izgubila večino somisljenikov in po nekaterih anketah zdaj zastopa le približno osem odstotkov volilcev. Zato je zanjo trenutno najboljše rešitev, da ostane v koaliciji in skuša do naslednjih volitev - te naj bi bile jeseni prihodnje leto - v njej izboljšati svoj položaj.

Hervé Couturier / AFP

RUSKI MUSLIMANI

Združeni na decembrskih volitvah

MARINA LAPENKOVA / AFP

MOSKVA - V Rusiji živci muslimani, »zaskrbljeni zaradi vojne v Čečeniji in Bosni« so se sklenili združiti in na decembrskih splošnih volitvah prvič po okto-brski revoluciji predlagati svoje kandidate, ki bodo zastopali njihove skupne interese. V Rusiji živi približno dvajset milijonov muslimanov, pripadajo šestdesetimi etničnim skupnostim, ki živijo ob bregovih Volge, na severu Kavkaza in v osrednji Sibiriji.

»Zaradi dogodkov v Čečeniji, Bosni in Tadžikistanu smo se odločili združiti in na civiliziran način braniti svoje interese,« je izjavil Abdul Vaked Njazov, so-predsednik izvršnega komiteja Zveze ruskih muslimanov, ki so jo ustanovili 3. septembra po tridnevnem zasedanju predstavnikov ruskih muslimanov. Potem ko so »zavrnilo nazadnjaska načela, ki so se zavzemala za konfrontacijo« - kar je zastopala predvsem čečenska delegacija - se je 256 delegatov iz 62 ruskih pokrajin odločilo, da bodo na volitvah, napovedanih za 17. december, imenovali svoje kandidate. Med vodilno »trojko« muslimanske unije je tudi čečenski plesalec Mahmud Esambajev, ki je postal slaven se v obdobju Sovjetske zveze. Na tako pomemben položaj je bil izbran zaradi »hrabrega protesta proti vojni v Čečeniji«.

V predsedstvu sta se Rim Njažgulov in Nadir Kačlajev, Ramazan Abdulatipov,

podpredsednik zgornjega doma ruskega parlamenta po rodu iz Dagestana, pa je bil izvoljen za častnega predsednika unije. Čeprav na seznamu najvidnejših članov organizacije ni vodilnih politikov iz muslimanskih ruskih republik, naj bi po izjavi predsedstva ti podpirali združevanje muslimanov. Med državniki je omenjen inguski predsednik, general Ruslan Au-

»Nočemo biti manjvredno ljudstvo« (Telefoto: AP)

cev, ki ni bil izvoljen v vodstvo unije zaradi sodelovanja v afganistanski vojni.

»Od leta 1917 naprej ni nihče zastopal in branil naših interesov,« je izjavil sejk Mukadas Bibarsov. V času carske Rusije je od leta 1905 do 1917 v parlamentu delovala muslimanska frakcija. »V dumi so le trije odstotki poslancev muslimanske vere, v vladi pa ni niti enega samega muslimana,« je zapisano v ustanovni listini unije.

»Ne želimo biti obravnavani kot manjvredno ljudstvo in se počutiti, kot bi živeli pod rusko okupacijo,« je na novinarski konferenci izjavil Kačlajev.

Več političnih strank, med njimi komunistična partija, Nasa hisa Rusija in Ruska liberalnodemokratska stranka Vladimirja Zirinovskega, je skušalo »z muslimansko listo« pridobiti zaupanje ruske muslimanske skupnosti. Drugi mož liberalnodemokratske stranke Ahmed Kalitov je bil med prvimi, ki so se zavzeli za organiziran nastop ruskih muslimanov, vendar je bil izključen iz unije prav zaradi svojega položaja v liberalnodemokratski stranki.

»Prepričani smo, da je ukrepal po navodilih, ki mu jih je ukazal Zirinovski,« je izjavil Njazov.

Za zdaj unija »ne razmišlja o povezovanju« z drugimi političnimi strankami. Po Kubanovi izjavi naj bi predstavniki unije na volitvah zbrali od sedem do osem odstotkov glasov.

NATO STOPNJUJE NAPADE NA POLOŽAJE BOSANSKIH SRBOV

Nad Bosno bodo poletela tudi »nevidna« letala

Karadžić trdi, da je Nato napovedal vojno vsem Srbom

SARAJEVO, BRUSELJ (Reuter, AFP, dpa) - Le nekaj ur po tem, ko je poveljnik vojske Republike Srbske Mladić zavrnil zahteve poveljnika sil ZN, generala Janvierja, o umiku težkega orožja iz okolice Sarajeva, je iz ameriške bojne ladje USS Normandy nad srbska oporišča poletelo trinajst manevrskih raket Tomahawk.

Rakete naj bi povsem razdejale srbske položaje protiletalske obrambe, na Palah pa trdijo, da so zahtevale tudi življenja številnih civilistov. »Gre za zelo natančen sistem z izredno natančnostjo in rusilno močjo,« je obtožbe zavrnil poveljnik Natovih letalskih operacij Trevor Murray. Mladićeva vojska se je za izgube na znani način takoj mascevala Saraje-

vu, kjer so izstrelki zaželi mestni avtobus in ranili osem civilistov. Američani so spoznali, da s klasičnimi letalskimi napadi s srednje višine ne bodo dosegli zastavljenega cilja, tako da se bodo manevrirnim raketam kmalu pridružila tudi »nevidna« letala F-117A. Poznavalci ameriških vojskih razmer so sporočili, da se lovci te vrste že pripravljajo na vzlet

v njihovem oporišču v New Mexico.

Napovedano stopnjevanje napadov na položaje bosanskih Srbov močno odmeva v Rusiji, ki je včeraj sklicala izredni sestanek Varnostnega sveta Združenih narodov. Ze popoldne se je ruski veleposlanik v Bruslju Vitalij Curkin na sedežu zveze Nato v Bruslju srečal s šestnajstimi veleposlaniki držav članic Severnoatlantske zveze. Na sestanku so govorili o letalski operaciji v Bosni in Hercegovini. Curkin je svet te organizacije opozoril, da bi utegnula Natova letalska operacija ogroziti mirovni

proces. »Poiškati je treba rešitev, ki bi omogočila ustavitev letalskih napadov na položaje bosanskih Srbov v Bosni in Hercegovini,« je veleposlanike pozval Curkin in dodal, da je vztrajnost bosanskih Srbov, ki se vedno niso umaknili težkega orožja iz okolice Sarajeva, dokazala, da je Natova strategija napačna. Zveza Nato se je za sestanek odločila na osnovi lanskega sporazuma o sodelovanju med Natom in Rusijo. Znano je namreč, da je ruski predsednik Jelcin konec tedna vnovič ostro obsodil letalske napade zveze Nato. Včeraj se je v Džakarti na Jelcinove izjave odzvala ameriška veleposlanica pri Združenih narodih Madeleine Albright. Dejala je, da je Rusija enakopravna sodelavka v skupini za stike s sprtimi stranmi, in dodala: »Cenimo ruska prizadevanja za rešitev krize v nekdanji Jugoslaviji. Včasih se nas pristopi sicer razlikujejo, toda cilji so enaki.«

Da je politika letalskih napadov na položaje bosanskih Srbov po sklenitvi zenevskega sporazuma nerazumljiva, je včeraj mednarodno skupnost obvestila Grčija.

Iz Kuala Lumpurja, kjer se je včeraj začelo enotedensko srečanje trinajstih muslimanskih držav, so udeleženci srečanja že podprli Natovo letalsko operacijo. »Zelimo, da se obsejni letalski napadi nadaljujejo,« je dejal generalni sekretar pri malezijskem zunanjem ministrstvu Ahmad Kamil Dzafar.

Srbski otroci na Palah s strahom pričakujejo, kaj bo tokrat priletelo z neba (Telefoto: AP)

ANALIZA

Bosanski Srbi ne smejo podceniti odločnosti in moči zahodnih zaveznikov

WASHINGTON - Z uporabo manevrskih raket Tomahawk na severu Bosne so ZDA hotele dokazati, da je njihovo sporočilo bosanskim Srbom nedvoumno. Zveza Nato in Washington poudarjata, da Srbi v tej ključni fazi pogajanj ne smejo zanemariti odločnosti in moči zahodnih zaveznikov v bosanskem sporu.

Anthony Lake, svetovalec ameriškega predsednika Clintona, je novo dinamiko ameriške politike do Bosne avgusta opisal takole: »Če bo vodnik ZDA - pasjemu krdelu nakazal smer, mu bodo psi sledili.« Neki predstavnik ameriškega zunanjega ministertva je včeraj v zvezi z uporabo raket Tomahawk dejal: »Zdaj se bo se dodatno povečal pritisk na bosanske Srbe, vendar to ne pomeni razširitve vojske akcije.«

Uporaba manevrskih raket, ki so jih nazadnje izstrelili junija leta 1993 na poveljstvo iraške tajne službe, se večini predstavnikov ameriške vlade ne zdi nič posebnega. ZDA so rakete Tomahawk uporabile predvsem iz taktičnih razlogov. Zaradi goste srbske protiletalske obrambe na območju Bo-

sne takšne rakete pomenijo manjše tveganje kot letalski napadi zveze Nato.

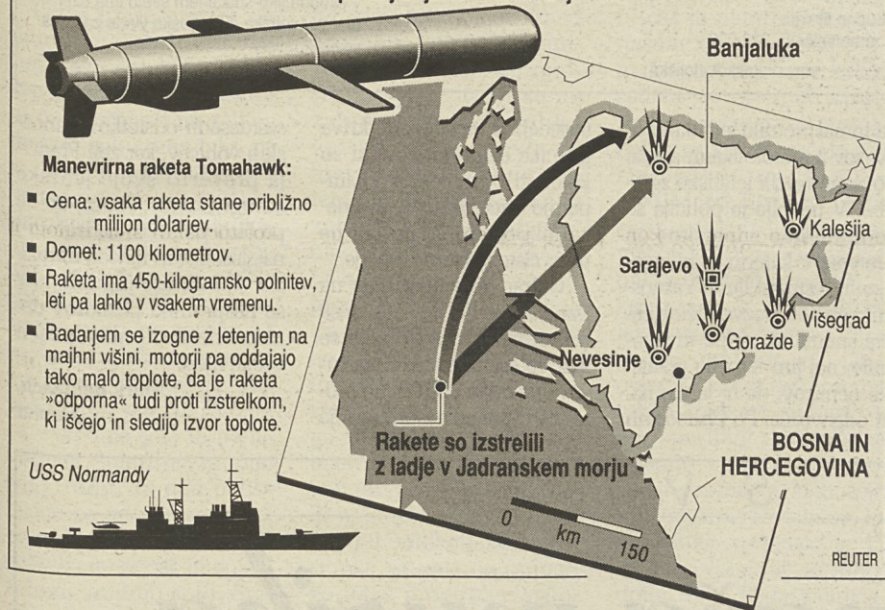
Ko je ameriški poveljnik južnega krila Nata, admiral Leighton Smith, prejšnji teden zahteval uporabo manevrskih raket, so v Washingtonu zelo hitro ugodili njegovi zahtevi, ki jo je podprl tudi šef ameriškega generalstaba John Shalikashvili. Združene države Amerike, ki imajo trenutno v Jadranskem morju pet bojnih plovil z manevrirnimi raketami, od tega dve podmornici, želijo dokazati, da so politično in vojsko se vedno zelo navzore na tem območju.

Odpri pa ostaja vprašanje, ali bo ameriški pogajalec Hoolbroke z vrsto letalskih napadov odpravil vse ovire na pogajalski mizi, kar je njegov cilj, ali pa se bo s tem položaj še bolj zapletel. »To je uporaba sile, ki je tesno povezana z diplomacijo. O tem smo se že dolgo pogovarjali, zdaj pa to uresničujemo,« je bilo prejšnji teden slisati iz Bele hiše v zvezi z očitno spremembo ameriške politike do bosanskega spora.

Hanns-Jochen Kaffsack / dpa

NATOV RAKETNI NAPAD NA SRBSKE POLOŽAJE

Ameriška vojaška ladja Normandy, ki pluje pod zastavo zveze Nato, je v nedeljo izstrelila trinajst manevrskih raket Tomahawk proti položajem srbske protiletalske obrambe. Vojaško poveljstvo bosanskih Srbov je sporočilo, da je v napadu življenje izgubilo več civilistov, veliko pa naj bi jih bilo tudi ranjenih.

SARAJEVO PO NATOVEM VOJAŠKEM POSEGU

Znova dovolj hrane, goriva in ... Benettonovih pisanih majic

SARAJEVO - Prebivalcem Sarajeva je povečana zaščita, ki jim jo nudijo Nato in Združeni narodi, omogočila tudi avtobusni prevoz na delo in kupovanje hrane v trgovinah, kjer cene ne narastajo več. Sarajevčani se veselijo celo odprtja Benettonove trgovine na glavni ulici njihovega mesta.

Srbske sile se sicer še vedno upirajo ukazu, naj povlečejo vse težko orožje iz bosanske prestolnice. Vendar so v tistih nekaj primerih, ko so si drznile streljati, dobile tako zastrašujoč odgovor z nasprotni strani, da so se napadi na mesto dejansko nehali. Mestni avtobusni promet je v ponedeljek po petih mesecih spet začel obratovati, saj imajo v Sarajevu spet dostop do zaloga goriva. »Tega sem resnično vesela, saj mi ne bo več treba nositi težkih vreč vso pot od tga do doma,« je dejala 57-letna Senija. »Vožnje se prav nič ne bojim. To so verjetno najvarnejši avtobusi na svetu, saj jih varujejo Natova vojaška letala...« je se smeje dodala. Avtobusi sicer vozijo le od vzhoda proti zahodu mesta in nazaj, saj je stranska cesta bolj zaščitena od glavne ulice, Sarajevčanom znane kot »avenija ostrostrelcev«.

Po zaslugi Združenih naro-

dov je mesto tudi cenejše. Hrana, gorivo in drugo blago spet priteka v mesto, cene osnovnih živil pa so se znižale celo za polovico. »Ne morem si sicer privoščiti veliko, a če bodo cene se naprej padale, nam ne bo več treba živeti od človekoljubne pomoči,« pravi

32-letna Amra. Najprej pričel je znak normalizacije življenja v mestu je skorajšnje odprtje Benettonove trgovine na glavni mestni ulici. Upravitelj je že zaskrbljen, da mu bo v prodajalni kmalu začelo primanjkovati zalog.

Samir Korić / Reuter

Za številne so Natovi napadi prišli prepozno (Telefoto: AP)

VZHODNA SLAVONIJA

Umik orožja z razmejitvene črte zaenkrat le simboličen

OSIJEK - Hrvaska in vzhodni Srbi v enklavi vzhodni Slavoniji so z razmejitvenih črt umaknili nekaj orožja, vendar se bodo morali dogovorjenega popolnega umika se le lotiti, so včeraj sporočili predstavniki Združenih narodov.

»Nobenih znakov ni, da gre za obsežne umike orožja. Opazili smo nekaj tovarnjakov, ki so prevzeli orožje, a ni jih bilo veliko,« je dejal uradnik ZN.

Umik orožja z območja, ki razmejuje Hrvaško in osemletni Srbi, naj bi se končal že v nedeljo zvečer. Toda na včerajšnjem sestanku sta se hrvaški vojaški poveljnik, general Djuro Dečak, in njegov srbski kolega Dušan Loncar dogovorila, da bosta obe strani orožje shranili do četrta, ko bodo lahko Združeni narodi tudi preverili, če sta se dogovora držali.

Hrvaška se je odločila, da po avgustovski uspešni operaciji v Krajini ne bo napadla regije. Rodovitna in z nafto bogata vzhodna Slavonija meji na Srbijo, ki je na mejno prejšnji mesec poslala tanke. Beograd je premike tankov upravičeval z varovanjem svoje meje, toda di-

plomati se bojijo, da bi srbski predsednik Slobodan Milošević utegnil pomagati hrvaškim Srbom, potem ko je slisal nekaj ostrih kritik, ker ni pomagal sonarodnjakom v Krajini med operacijo Nevihta.

Na mirovnih pogovorih prejšnji teden v Zenevi se Hrvaška in Srbija tudi nista mogli dogovoriti, kako bosta končali spor. Zagreb vztraja, da ne bo uradno priznal Jugoslavije, dokler se ta ne odreče nadzoru nad regijo. To pa lahko vnovič odloži tudi mirovna pogajanja o Bosni in Hercegovini. V vzhodni Slavoniji je položaj se bolj zapleten, saj so tam dejavne tudi srbske paravojske enote, ki jih vodi Željko Raznjatović - Arkan.

Včeraj je nov krog pogovorov v Washingtonu začel hrvaški zunanji minister Mate Granić, ki naj bi se sestal tudi z ameriškim državnim sekretarjem Christopherjem. »Hrvaška ne bo sprejela nobenega dogovora, ki ne bo rešil tudi vprašanja vzhodne Slavonije, Baranje in Srema,« je hrvaški radio povzel Granićeve besede ob prihodu v Združene države.

Steve Pagani / Reuter

NOVICE

Kolonizacija Kosova se nadaljuje

PRISTINA - Dva incidenta, ki sta se prejšnji teden pripetila na Kosovu, potrjujeta napovedi poznavalcev, da bo kolonizacija te pokrajine poslabšala položaj številnih srbskih beguncev, ki tam živijo. Sestega septembra je namreč v soli v Podujevu, kjer so nastanjeni srbski begunci, eksplodirala ročna bomba, naslednji dan pa je bilo okrog stavbe slisati streljanje avtomatskih pusk. Incident ni zahteval žrtve, srbski uradniki pa so zadevo utišali, saj se bojijo, da bodo tisoči beguncev prestrašeni začeli bežati s Kosova. Zdaj je na Kosovem osem tisoč beguncev, načrtujejo pa, da jih bodo nastanili se približno dvajset tisoč. Drugi incident je v zvezi z namenom srbskih uradnikov, da bi begunce namestili v spominski kompleks Prizrenske lige, ki ga sestavljajo stare hiše, v katerih so razstavljeni eksponati v spomin na zgodovinski dogodek iz leta 1878. Albanski politični krogi tovrstne namene ocenjujejo kot politično provokacijo, ki bi lahko privedla do spopada med Albanci in srbsko policijo v Prizrenu. Srbske oblasti pa se kljub vsem pritiskom ne odpovedujejo kolonizaciji Kosova. V Pristini opozarjajo, da je 43 odstotkov Kosova pod državnim nadzorom in da bodo Srbi del tega ozemlja dali srbskim kolonialistom, ki so se pripravljali preseliti na Kosovo.

Grško-makedonski sporazum

ATENE (Reuter) - Ze danes naj bi pod okriljem ZDA spri sosedni Grčija in Makedonija podpisali sporazum in s tem skušali normalizirati medsebojne odnose. Grčija bo umaknila leto in pol trajajoči trgovinski embargo, v zameno pa bo Makedonija z zaustavitve odstranila šestnajstkrako zvezdo, za katero je Grčija trdila, da kaže na makedonske ozemeljske težnje po provinci Makedoniji v Grčiji. Pravzaprav sporazum spri strani postavlja v začetni položaj, iz katerega lahko začne nov krog pogajanj. Hkrati sporazum pomeni velik napredek k normalizaciji odnosov, ker kaže na določeno stopnjo zaupanja med državama.

NOVICE

Švedi volili v Evropski parlament

STOCHOLM (AFP) - Švedi, ki so postali člani EU januarja letos, so v nedeljo volili svoje predstavnike v unijo. Menda je bila volilna udeležba zelo nizka. Kampanja kandidatov za poslance v Evropskem parlamentu je potekala nekako v ozadju, kar kaže na majhno zanimanje švedske javnosti za politiko EU. Zadnje predvolilne ankete so pokazale veliko prednost socialnih demokratov premiera Carlsona, ki naj bi prejeli 35 od 37 odstotkov glasov. Sledi jim konzervativna stranka s 26 odstotki, druge desničarske in sredinske stranke pa naj bi v povprečju dobile po pet do šest odstotkov glasov. Zeleni in levicarske stranke, ki najbolj nasprotujejo švedskemu članstvu v EU, naj bi dobili približno deset odstotkov glasov.

Trgovinska pogajanja med Južno Afriko in EU

PRETORIA (AFP) - Južna Afrika in EU sta danes začeli pogajanja o sklenitvi dvostranskega sporazuma o trgovini in sodelovanju. Govor bo tudi o pristopu Južne Afrike h konvenciji iz Lomeja, ki ureja gospodarske odnose med sedemdesetimi afriškimi, pacifiškimi in karibskimi državami ter EU. Po prvih pogovorih tehnične narave, ki naj bi potekali do srede, bodo pogajanja nadaljevali v Bruslju. Pogajalsko skupino Južne Afrike, ki jo sestavljajo strokovnjaki iz ministrstev za trgovino, industrijo, zunanje zadeve, kmetijstvo in za finance, vodi veleposlanik te države pri EU Neil van Heerden.

Poostren nadzor na francoskih mejah

BRUSELJ (AFP) - Francija je začela na svojih mejah izvajati poostren nadzor, policija pa je okrepila tudi nadzor omeilja v notranjosti. Države članice schengenskega sporazuma menijo, da so ti izredni ukrepi začasni. Francoski predsednik Chirac je zagotovila schengenskega sporazuma o prostem gibanju oseb v sedanjih varnostnih razmerah ocenil kot nezadostna. Pariz pa je že konec junija sporočil, da bo ohranil nadzor na mejah zaradi preprečevanja nezakonitega priseljevanja. Stevilni teroristični napadi so francoske oblasti prisilili, da so zaradi nacionalne varnosti poostreli nadzor na mejah.

Konferenca evropskih krščanskih demokratov

BERLIN (dpa) - Včeraj se je v Berlinu odvijala konferenca krščanskih demokratov iz več evropskih držav. Podpredsednik Evropske komisije sir Brittan je dejal, da je pridruženje vzhodnoevropskih držav k EU izredna priložnost, in se zavzel za to, da države, ki želijo pristopiti k EU, na vladni konferenci o reviziji maastrichtskega sporazuma leta 1996 dobijo status opazovalk. S tem bi po njegovih besedah lahko tem državam pokazali, da EU misli resno. Drogročni politični cilj unije naj bi bila po besedah nemškega ministra Bohla siritvev EU in Nata na vzhod, vendar le v soglasju z Rusijo. Po njegovih besedah se pristop ne more zgoditi »čez noč in zastoj«.

JUŽNI PACIFIK / JEDRSKE POLEMIKE

Chirac kljubuje svetu

PAPEETE - Francoski predsednik Jacques Chirac je odločen vztrajati pri izvedbi napovedanih jedrskih poskusov, čeprav je že pred prvo eksplozijo dobobra razburil svetovno javnost. Na njegovo odločitev tudi nemiri na Tahitiu ne bodo vplivali, je izjavil v intervjuju za televizijsko postajo TF 1.

Že v nedeljo so odločnosti, da nadaljujejo proteste, dokazale ladje z nasprotniki jedrskih poskusov na krovu, ki so skušale pripluti v blizino močno varovanega območja, na katerem so francoske jedrske naprave. Chirac je v intervjuju za nemire v Papeeti obtožil tudi Avstralijo in Novo Zelandijo. »Dejansko si Canberra in Wellington zeli, da bi Francija zapustila Pacifik, vendar je nesporno, da Tahiti sodi k Franciji,« je v ključovalnem tonu izjavil Chirac. Takoj včeraj sta se na njegove besede odzvala avstralski premier Keating, ki je Chiracovo izjavo označil kot smešno, in novozelandski predsednik vlade Bolger, ki je zanimal trditve francoskega premiera, da Wellington nasprotuje francoski navzočnosti v južnem Pacifiku.

Keating je na novinarski konferenci v Canberru izjavil: »Očitno je francoski predsednik užaljen zaradi odmevov svetovne javnosti na poskuse, francoska vlada pa nanje zmedeno reagira.«

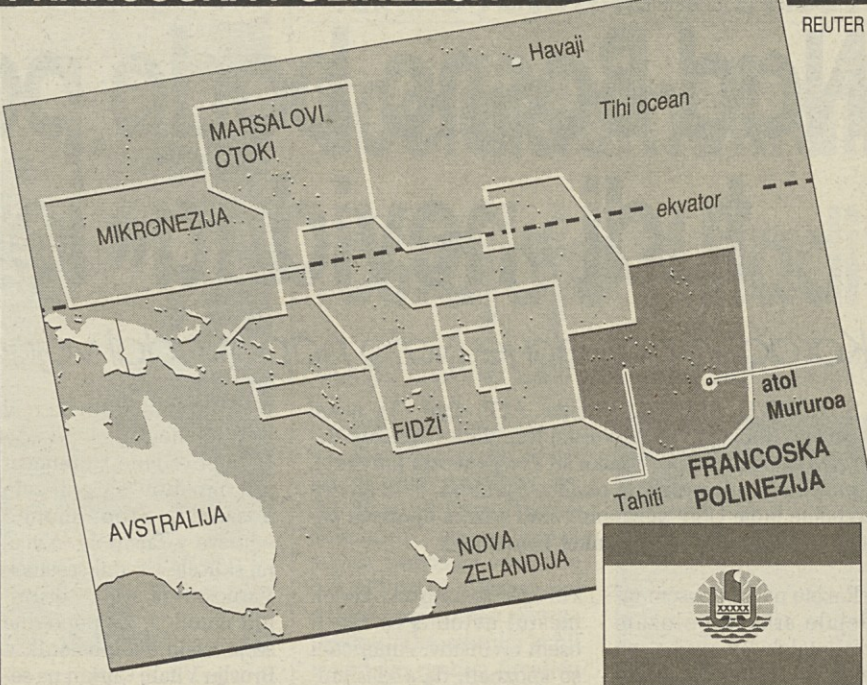
Francija, ki je prejšnji torek na atolu Mururoa po treh letih izvedla prvega iz serije načrtovanih jedrskih poskusov, je deležna ostrih obsodb

svetovne javnosti, na Tahitiu pa so nemiri trajali še trideset ur po poskusu. V blizini dvajsetkilometrskega močno varovanega pasu ob Mururoi je se vedno več protestnih ladij; nekatere od stiranjstih posadk, ki plujejo v blizini atola, še vedno načrtujejo vdor na Mururoa. Doslej so v prepovedane vode vplule stiri ladje, od tega tri Greenpeace; na krovu zadnje, ki so jo francoski komandosi zajeli v nedeljo, je bilo tudi osem politikov. Avstralski senator Tom Wheelwright je po vrnitvi na Tahiti izjavil, da bodo protestne ladje francoskim vojskim ladjam tudi v prihodnje povzročale težave.

»Veliko parlamentarcev in posameznikov je pripravljenih odpotovati tudi v Francijo,« je na letališču v Papeeti izjavil Wheelwright. Ian Cohen, član gibanja zelenih, je poudaril, da so francoske oblasti s protestniki dobro ravnale, vendar pa jim niso dovolile obiskati Mururoe, čes da so brez potnih listov.

»Menim, da smo francosko vlado dovolj ostro opozorili,« je dodal Cohen in se ozrl po ožganem letališkem terminalu. V Papeeti so zagovorniki tahitijske neodvisnosti

FRANCOSKA POLINEZIJA

GEOGRAFIJA

površina: Pet otocij, ki zajemajo stotridset otokov in atolov na površini 3265 kvadratnih kilometrov.

Privetni Otoki Tahiti, Moorea, Maio, Mehetia in Tetiaroa, otoki: na katerih živi 140.341 prebivalcev.

Zavetni Otoki Raiatea, Tahaa, Huahine, Bora-Bora, otoki: Maupiti in štirje manjši atoli. Na otočju živi 22.232 prebivalcev.

Otočje Skupina osemindesetih atolov, na katerih Tuamotu: živi 12.374 ljudi. Med atoli je tudi Mururoa.

Otočje Na otočju živi 6509 prebivalcev. Največji otoki so Tubai: Rimatara, Rurutu, Raivaevae in Rapa-iti.

Markeški Na največjih otokih Nukuhiva, Uapu, Uahuka, otoki: Hivaoa, Tahuata in Fatuhiva živi 7538 prebivalcev.

glavno mesto: Papeete, Tahiti, 24.200 prebivalcev

skupno število prebivalcev: 213.000

vera: rimskokatoliška

GOSPODARSTVO

Največ dohodka prinaša turizem ter izvoz kopre, kave, vanilije, južnega sadja in vzgojenih biseroev.

Letni dohodek (na prebivalca): 1450 USD

ZGODOVINA

Otoki so od leta 1843 francoski protektorat. V letih 1880-82 postanejo kolonija z nazivom Francoske naselbine v Oceaniji. Po letu 1958 imajo status prekomorskih ozemelj.

UPRAVNA UREDITEV

Francoska Polinezija ima svojo vlado. V poslanski zbornici v Parizu jo zastopata dva poslanca in v senatu en senator. Tudi v ekonomsko-socialnem svetu ima ozemlje enega svetnika. Francosko vlado zastopa visoki komisar.

sti in nasprotniki jedrskih poskusov z molotovkami skoraj povsem unicili letališko zgradbo. V nedeljo je policija še vedno iskala odgovorne za pretepe, v katerih je bilo ranjenih šestnajst ljudi. Varnostniki so tudi pozvali televizijske snemalne ekipe in fotografe, naj jim izročijo posnetke nemirov, da bi lahko našli odgovorne. Po Chiracovih

besedah je za spopade kriva peščica ekstremistov, ki so izkoristili protijedrsko kampanijo Greenpeacea, in »nekaj tujcev«, ki so poslali na ulice čisto navadne roparje.

Chirac je poudaril, da na francosko odločitev - do maja prihodnje leto načrtujejo še šest do osem jedrskih poskusov - ne bodo vplivali ne protesti v tujini ne nasprotovanje

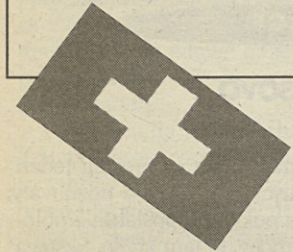
sedesetih odstotkov francoskih volilcev, ker zeli Francija preveriti svoje jedrske zmogljivosti. Včeraj so se protesti po svetu nadaljevali: najglasnejši in najbolj množični so bili na Filipinih, kjer so nasprotniki poskusov demonstrirali po ulicah vseh večjih mest.

Mark Bendeich, Reuter

Pismo iz Švice

Piše:
Zvone
Petek

Ra-ta-ta, igra naša muzika...

V nedeljo popoldne je na švicarskem prvem televizijskem programu poskocno odmeval venček slovenskih narodnih. »Ra-ta-ta, ra-ta-ta, igra naša muzika...« so z ekrana veselo prepevali slovenski policisti (in nekaj policistk), ki so pred dnevi nastopili na reviji evropskih policijskih godb v Zürichu. Ne zgodi se vsak dan, da godba na pihala zapoje in da dirigent namesto dirigentske palice vihti pisano mareljo.

Svicarsko občinstvo je originalni nastop pospremlilo s huronskim aplavzom in s prijatelji smo brz odprli steklenico zlate penine, ki je že bogve koliko casa zmrzovala v hladilniku.

Odlični nastop policijskih oberkrajnerjev (mimogrede, se najbolj mi je ugajala mala policistka z velikim fagotom) pa ni bil edini razlog za penece radgonsko veselje. Prva steklenica - naj mi bo dovoljeno malce osebnega - je z nekoliko zamude veljala tisoči številki Republike, z drugo smo zalili moj osebni jubilej. Če moja statistika drži, potlej nosi to Pismo iz Švice, ki ga pravkar berete, številko 100! Upam, da Vas nisem prevec dolgočasil, spoštovane bralke in bralci.

Za tretjo buteljko smo tudi nasli razlog - čez nekaj dni bo natanko deset let, odkar »združujem delo« v kapitalistični Svici. Priznati moram, da mi nedeljski popoldnevi, ko ponavadi sedem pred računalnik in si začnem razbijati glavo z razmišljanjem, kaj neki bi utegnili zanimati slovenske bralce, pomenijo več kot pa golo poročanje o švicarskem političnem in gospodarskem življenju. Dan za dnem se gibljem v tujem svetu, ki me je sicer sprejel medse in mi omogoča udobno in znani-

mivo življenje, vendar mi vedno znova, pa čeprav posredno, da vedeti, da sem kljub vsemu le tujec. Tujec v deželi, ki ima z več kot dvajsetimi odstotki največji delež prebivalcev drugih narodnosti v Evropi. Pisma iz Švice so kot nekakšen nedeljski obisk doma, zdi se mi, kot da bi pokramljal z nekdanjimi novinarskimi prijatelji in gledalci, za katere sem pripravljel televizijske prispevke in oddaje dolgih deset let.

V svojih švicarskih pismih sem Slovenijo poredko omenjal, pa čeprav sem ideje za veliko tem dobil iz domovine. Opazovalcu, ki od strani spremlja dogajanja v Svici in Sloveniji, se ponuja toliko podobnosti, da je nepoznavačen kar težko verjeti. Švicarjem, ki obožujejo Alvenike, moram nenehno razlagati, da so naša alpski kmetje prav tako konservativni kot njihovi kolegi v kantonu Schwyz, da je slovenski prazen krompir silno podoben »rōstiju« in da tudi v Sloveniji uspevajo imenitna bela vina, ne samo v vinogradih ob Ženevskem jezeru. Celo vladi sta si podobni, četudi je slovenska številnejša. V Svici jo sestavljajo stranke tako imenovane čarobne formule - socialisti, svobodnjaki, ljudska in krščanska stranka - v Sloveniji tudi sedijo za vladno mizo med seboj ne prevec prijateljsko razpoloženi liberalci, reformirani komunisti in krščanski demokrati.

Potem se v Svici pripeti referendum o locitvi Cerkve od države - vzporednice s Slovenijo, kjer si Cerkev in njene politične hčerke prizadevajo za obraten proces, se ponujajo kar same. V Sloveniji izbruhne afera o nakupu policijskih avtomobilov in sladko se nasmejem, ko v Sonntags Zeitungu preberem, da vozijo švicarski policisti najdražje avtomobile v Evropi: BMW, volvo, ford mondeo... Zürichski policisti so si poleg helikopterjev omislili celo superletalo za zasledovanje kriminalcev, z opremo, ki je ne premore niti najmodernejši MD-11. Doslej sicer z letalom niso ulovili še nobenega prestopnika, zato pa si je šef policije-

ske tehnike privoščil na stotine poletov »za trening«.

Da se Slovenija rada zgleduje po Svici in da se z njo rada primerja, je Švicarjem sicer povseči, vendar na nas kljub temu gledajo s precejšnjim nezaupanjem. Ko je zunanji minister Cotti nedavno obiskal Slovenijo, so mu menda dejali, da je Svica dežela, kjer bi Slovenci najraje živeli. Čudno, da nas živi v konfederaciji vsega pet tisoč. Ko bi vedeli, kako podobni smo jim, bi na Slovenijo gledali skozi drugacno optiko.

Danes Slovenija ni bila navzoča samo na televiziji. Tudi največji nedeljski casnik se v velikem intervjuju z »Rdecim Baslerjem« Remom Gysinom ukvarja predvsem s Slovenijo. Gysin namreč načeljuje švicarski svetovni skupini, ki v okviru vladne pomoči sodeluje pri projektu preobrazbe slovenske uprave. Zakaj so Slovenci izbrali prav švicarske svetovalce, so povprašali Gysina. »Svica uživa v Sloveniji velik ugled,« je odvrnil Gysin. »Slovenci cenijo našo pridnost, natančnost in zanesljivost in spoštujejo naše gospodarske uspehe in dobre zveze... Dežela (Slovenija) ima visoko kulturno in izobrazbeno raven. Kar se gledališča ali glasbe tiče, pa je Slovenija na svetovni ravni! Slovenci so zelo sposoben narod.« Clovek bi kar zavriskal, ko prebere tolikšno hvale!

Svica in Slovenija imata še marsikaj skupnega. Eni in drugi dobro smučajo in slabo igrano nogomet, oboji smo neznansko nesrečni, ker smo tako majhni, pa tudi z Evropo imamo oboji probleme. Švicarji nočejo vanjo, nas pa ne mara sprejeti. Tudi s praznovanjem konca druge svetovne vojne sta sestrski deželi imeli podobne težave. Švicarji ga sprva uradno sploh niso hoteli proslavljati, saj se morajo zavoljo vračanja židovskih beguncov svojega egoističnega početja sramovati. Slovenci pa tudi ne vemo, ali bi raje proslavljali konec vojne in zmago nad fašizmom ali pa objokovali poraz kolaboracionistov. Potem se v Slo-

veniji spet pojavi zahteva za preverjanje izdanih državljanstev »južnjakom«. Skoraj istočasno Švicarji na referendumu gladko zavrnejo pobudo za olajšano dodeljevanje državljanstva v Svici odraslim tujcem. Cloveku bi slo na smeh, ko ne bi bilo žalostno, toda tudi predsednikoma in ministrom obeh držav se godijo podobne reci. Ko na ljubljanski proslavi za predsednikom države spregovori predsednik neke predsedniku ne prevec naklonjene stranke in ga politično osmeši, je to se mogoče pripisati mladi demokraciji in njenim otroškim boleznim. Ko se pa na las podoben protokolarni zločin zgodi v državi, ki je pred petimi leti praznovala sedemstoletnico, to meji skorajda na politični čudež. Je že tako, da ima tudi Svica svojega Janšo, in ko Blocher zaradi povprek in počez, mu je težko kulturno oporekati. In tako je vsem protokolarnim pravilom navkljub Blocher pometel z ministrico Dreifussovo, ki je na veliki festi v Churu govorila pred njim in plašno omenila, da je Svica hočes nočes tudi v Evropi.

Enemu od »švicarskih« pisem sem pred časom dal naslov Alpsko konfederacijo zanaša na desno in roko dam v ogenj, da bi »Pismo iz Slovenije« zvenelo na las podobno. Tudi ko gre za prodajanje nepremičnin tujcem, gojimo podobno trmo in strah. Bo že res, da je alpska narava nezaupljiva do vsega, kar je tuje. Tudi kar se medsebojne ljubezni tiče, smo si na las podobni. Najbolje jo ilustrira naslednji vic: zakonca iz Züricha (ali pa iz Ljubljane), ki hočeta posvojiti otroka, izbereta v porodnišnici med petnajstimi belimi in enim črnim dojenčkom - črnčka: »Vsaj zadržno veva, da ni Bernčan (Mariborčan)!«

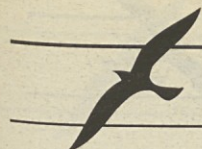
Tudi državni uradniki so na južni in na severni strani Alp podkupljivi in sosede sovražimo tako eni kot drugi. Švicarji ne marajo Nemcev, ker so preveliki in oholi, ter vztrajno govorijo svoj dialekt, da bi bili drugačni in da jih »Dütschi« ne bi razumeli. Francozov ne marajo, ker so prevec drugačni, Avstrijcev pa

zato, ker so jim prevec podobni. Do Italijanov imajo zaničljiv odnos, čeprav se hranijo skoraj samo se s picami in testeninami. Italijanov tudi Slovenci ne ljubimo prevec, Avstrijci nas puscajo hladne, z Madžari ni dobro imeti posla, Hrvatje pa so se slabi.

Ja, Slovenija in Svica. Spominjam se reportaze, ki je v Schweizer Illustrierte izšla že pred leti. Tedaj se je švicarski novinarski kolega prvic spomnil, da tujina, v katero me je zaneslo življenje, se zdalec ni tako tuja. V reportazi, ki jo je zaceł ob morju, je Obalo primerjal s Ticinom in res sta si podobna. Alpe imamo tudi oboji, pa jezera in gozdove. Dolenjska je kot Appenzell, le da dolenski kmetje ne nosijo ubanov, Prlekija s svojo cebulo pa je na las podobna Berner Mittelland, kjer ne samo da pridelujejo najboljšo cebulo v Svici, temveč jo na vsakoletnem »Zwibelimärit« tudi dostojno slavijo. Baselski pustni karneval diši po ptujskih kurentih in »Kirsch« iz luzernskih hribov ni nič boljši od snopckov iz Čezsoče.

Na žalost si v eni stvari Svica in Slovenija nista prevec podobni: Svica sodi med najbogatejše države na svetu, Slovenija pa se trudi, da bi ujela za rep evropsko blaginjo. Toda rečna je v primerjavi s Svico samo slovenska država. Kadarkoli se oglasim v domačih krajih, imam namreč občutek, da moji kolegi v revni Sloveniji živijo bolje kot jaz v bogati Svici. Predvsem pa veliko manj delajo. Toda to je že druga zgodba. Naj končam svoje jubilejno pismo in zazelim tako Republiki kot njenim bralkam in bralcem obilo zdravja. Kmalu sledijo nova Pisma iz Švice, saj se obeta vroča politična jesen, volitve, pa tudi kakšna afera se bo zagotovo pojavila v javnosti. Nekako tako kot v Sloveniji - kot da bi clovek v zrcalu tuje dežele opazoval svoje poteze.

P. S. Za tiste, ki spremljajo »Pisma« redno, se informacija o nekdanjem baselskem skofu Voglu. Pred dnevi se je vrnil v Svico in včeraj postal srečni očka hčerke. Če se bo oženil, pa še ne ve.

KLUB STARŠEV ZA BOLJŠO ŠOLO

Zanikrno ravnanje z našim največjim bogastvom - otroci

Klub staršev predlaga čimprejšnjo uvedbo dualnega visokošolskega sistema

LJUBLJANA - Starsi svojim solarjem vse prevečkrat svetujejo, naj ubogajo učitelje in jim ne nasprotujejo, četudi vedo, da jim je storjena krivica. In dodajo, da jih bo v nasprotnem primeru učitelj vzel »na piko«. Take in sploh vse starše, katerih otroci hodijo v solo, skuša Klub staršev za boljšo solo prepričati, da imajo pravico zasciti svojega solarja, ne da bi bil ta zato izpostavljen masevanju. Gonilna sila in predsednica kluba je Marja Strojina, s katero smo govorili o delovanju kluba.

Starsi solajocih se otrok so se v ta klub združili pred šestimi leti in si začeli prizadevati za boljšo komunikacijo med starši, učitelji in vodstvi sol. Delujejo predvsem s pomočjo medijev, na katere naslavljajo razne pobude in pozive. Klub ves čas deluje kot prostovoljna organizacija, ki nima evidentiranih članov niti ne dobi nikakršnih dohodkov. Se stanke sklicejo približno stokrat letno oziroma takrat, ko starše vznemiri kakšen problem.

Letos jih je najbolj razburila brezobzirnost slovenskega šolskega sistema, saj se mnogi otroci niso mogli vpisati na zeleno srednjo solo, prav tako pa je pred vrati fakultet ostalo mnogo maturantov. Vzrok za to je pomanjkanje prostora, ki pesti večino slovenskih sol. Generacije, ki so zdaj v višjih razredih osnovne sole in na srednjih solah, so namreč zelo številčne, kar se najbolj očitno pokaže ob vpisu v srednje sole in na fakultete. Solarji se morajo zato truditi za cim boljše ocene ze od petega razreda naprej, saj jim le to zagotavlja možnost za vpis v zeleno srednjo solo. Srednjesolce pa čaka ob koncu solanja se matura. Marja Strojina je v strokovnem

svetu za vzgojo in izobraževanje glasovala za uvedbo mature kot vstopnice za univerzo. Letos pa se je pokazalo, da se mnogi dijaki z odličnim in prav dobrim uspehom na maturi ne morejo vpisati na zeleno fakulteto. Zato klub predlaga čimprejšnjo uvedbo dualnega visokošolskega sistema, ki bi vključeval bolj specializirane višje in visoke sole. Hkrati bi take ustanove pomenile tudi konkurenco univerzi. Starsi v klubu so ogorčeni nad napakami, ki so bile storjene med letošnjim vpisom na univerzo, zato zahtevajo sprostitve vpisa, da bi se na zeleno fakulteto lahko vpisali vsi z opravljeno matura ali zaključnim izpitom. Seveda se ob tej zahtevi spet pojavi problem pomanjkanja prostora na fakultetah, vendar Marja Strojina trdi, da bolj zaupa naravni selekciji, ki bo razredčila vrste studentov, kot pa računalnikom, ki »jih ne vodi niti moralna niti strokovna odgovornost do mladih ljudi«. S tem mnenjem opozarja tudi na dejstvo, da je bil velik del selekcijskega postopka za vpis na univerzo letos prepuščen računalnikom, kar je povzročilo marsikatero čisto birokratsko napako. Ogorčeni

starsi zahtevajo tudi pojasnilo, kdo je odgovoren za nastale napake, in se ne bodo zadovoljili s početjem univerze ter ministrstva za solstvo in sport, ki zvrčata krivdo drug na drugega. Strojina se sprašuje, zakaj toliko dijakov ni razumelo postopka vpisa, kar se je pokazalo pri številu manjkajočih dokumentov in zamujenih rokov. »Ali postopek ni bil dobro razložen ali pa je nekaj narobe s solskim sistemom, da dijaki z opravljenim zrelostnim izpitom ne razumejo tega dokumenta,« trdi predsednica kluba. Mnogi starši pozivajo klub, naj organizira javno tribuno, ki bi jo spremljala televizija in na kateri bi lahko opozorili na svoje stiske oziroma na krivice, ki so se zgodile njihovim otrokom. »Skrani čas je namreč, da se v našem solstvu nekaj premakne, saj bo le se kakih sedem generacij ob vpisu na univerzo zelo številčnih, nato pa bo začelo njihovo število upadati,« poziva Marja Strojina. Letosnjih sedmosolcev je namreč ze obcutno manj kot njihovih predhodnikov, in ko se bodo ti vpisovali na fakultete, problemi s prostorom ne bodo več tako pereci. Vendar ne moremo čakati, da bo ta problem rešen »po liniji najmanjšega odpora« - poskrbeti je treba za generacije, ki hočejo priti na univerzo letos, in seveda za srednjesolce, ki se bodo vpisovali v prihodnjih letih. Sicer zavračamo možnost, da bi Slovenija imela bolj izobražene kadre.

Sergeja Sirca

Strojina bolj zaupa naravni selekciji kot računalniški izbiri (Foto: Barbara Reya)

Pred uvedbo dualnega šolskega sistema zahtevajo obrtniki vrsto ugodnosti

CELJE - Minister za solstvo in sport dr. Slavko Gaber je včeraj na posvetu o obrti in novi solski zakonodaji na mednarodnem obrtnem sejmu predstavil sistemske rešitve, ki jih prinasata zakon o organizaciji in financiranju solstva in zakon o poklicnem in strokovnem izobraževanju. Predstavniki slovenske obrtne zbornice so sicer pozdravili večino rešitev, hkrati pa predlagali, da bi država ob tem, ko del stroškov za poklicno solanje prelaga na ramena zasebnikov, zanje uvedla tudi nekatere vzpodbude.

Predsednik OZS Miha Grah je dejal, da si obrtniki želijo, da bi učenci strokovnih sol v prihodnje prihajali k zasebnikom tudi s strokovnimi znanji. Po besedah Tonea Lampica, predsednika odbora za izobraževanje pri OZS, takšna pričakovanja utrujejo tudi izkušnje z že nekaj generacijami učencev, ki se v Sloveniji po posebnih programih poskusno izobražujejo ze od leta 1988. Toda ob tem, ko naj bi po določilih zakonodaje, ki jo bo državni zbor v drugem krogu obravnaval se ta mesec, učenci opravljali praktični pouk pri zasebnikih in za svoje delo prejemali tudi denarne nagrade, bo solstvo razbremenjeno precejšnjih stroškov in zato bi bilo prav, če bi v oba

zakona vgradili tudi nekatere vzpodbude za zasebni sektor. Tako zbornica pričakuje, da bo predlagatelj zakonov predlagal oprostitve carine za didaktična sredstva, ki jih bodo kupovali zasebniki, da bo država sofinancirala stroške obrtnikov z učenci, da bo poenostavila postopke za izobraževalno verifikacijo delavnic in pomagala pri organizaciji izpitov in da bo sodelovala pri ustanavljanju in delovanju medpodjetniških centrov na slovenskih srednjih solah. Brez državne pomoči bo finančno breme novega dualnega sistema izobraževanja za slovensko obrt preveliko in lahko se celo pripeti, da bo z njegovim uvaenjem v praksi nemalo težav.

Minister Gaber je spregovoril tudi o zanimanju mladih za tako imenovani dualni sistem izobraževanja oziroma za vzporedno neuniverzitetno poklicno izobraževanje ne le na ravni poklicnih oziroma srednjih, temveč tudi višjih sol. Kar dobra četrtina srednjesolcev se zanima za tovrstno usposabljanje. Če bo državni zbor vzel oba zakona v tretjo obravnavo se letos, bi se lahko tovrstno izobraževanje vsaj za nekatere obrtniske programe začelo ze prihodnje solsko leto.

Brane Piano

PERLA / DVE LETI POSLOVANJA

Državi polni, sebi pa prazni žepe

NOVA GORICA - Podjetje Hit je na včerajšnji tiskovni konferenci javnosti predstavilo rezultate dveletnega poslovanja igralniško-zabaviškega centra Perle. Odprli so jo natanko pred dvema letoma (11. septembra 1993) in je (takrat in se zdaj) predstavljala prvi in edini zabavišni center takšne vrste v Evropi.

Ze kmalu po odprtju Perle - vredna je bila trideset milijonov nemških mark - se je pokazalo, da bo lahko poslovala zelo uspešno. To dokazujejo tudi številke: v dveh letih jo je obiskalo en milijon šeststo tisoč gostov, največ iz Italije, pa tudi Avstrije, Nemcije, Madžarske in od drugod, realizirala je 165 milijonov mark, stevilo zaposlenih pa se je povzpelo od 352 na 538. Država je v dveh letih dobila samo iz Perle 150 milijonov nemških mark deviznih sredstev in se osemdeset milijonov mark procracunskih prihodkov.

»Vendar nam ti lepi uspehi ne prinašajo nobenega zadovoljstva, pač pa upravičene skrbi,« pravijo v Hitovem vodstvu. Za te so kriva davčna bremena, ki jih država nalaga Hitovim igralnicam. V dveh le-

tih je namreč Perla ustvarila - naj se sliši se tako cudno - visoko finančno izgubo: osem milijonov nemških mark, kar predstavlja kar polovico dveletne Hitove izgube. Tudi izguba v Perli je posledica davčne obremenitve, ki Hitovim igralnicam nalaga kar za trinajst odstotkov višji prometni davek kot drugim slovenskim igralnicam. Če bi bile vse slovenske igralnice obdavčene enako, bi ob taksem prometu, kot ga Perla ima, imela enajst milijonov nemških mark dobička. Branko Soban, direktor Perle, je na tiskovni konferenci opozoril, da je poslovanje Perle resno ogroženo. Ogrožena so tudi delovna mesta zaposlenih, in to kljub iz meseca v mesec večjemu obisku gostov, zaradi česar se realizacija povečuje in da bi morali ze zaceti širiti zmogljivosti.

Bomo lahko tudi v prihodnje spremljali tak šov? (Foto: B. V.)

»Dobri morajo v Sloveniji očitno propasti,« resignirano ugotavljajo v Hitu. Takšna davčna politika, kakršno ima država do Hita, povzroca ne le stagnacijo

največjega turističnega podjetja pri nas, ampak resno ogroža razvoj na Goriskem, ki jo vlada namenoma siromasi in konec koncev skoduje tudi sama sebi. (V. C.)

VLADNA KOALICIJA

Cerkveni gozdovi spet burijo duhove

LDS o tem, kdo bo naredil red v njenih vrstah

LJUBLJANA - Poslanski klub liberalne demokracije je včeraj med drugim razčisteval nekatere »notranje« ne sporazume, ki so se zaostriili ze pred parlamentarnimi pocičnicami ob sprejemanju »Jelincicevega« predloga o moratoriju na vračanje gozdov Cerkvi. Takrat je del stranke to pobudo podprl, drugi pa je upšteval Drnovskovo zagato, ki jo je v ze sicer zapletena koalicijska razmerja vnesla Jelinciceva pobuda. Moratorij na vračanje gozdov se je namreč izkazal kot ena tistih ključnih prelomnih točk, ki lahko dokončno zamajajo in razbijejo vladno trojko.

Med drugim je pobuda posegla v zelo občutljivo vprašanje, kateri od treh strank desno od sredine bo Cerkve »podelila« svojo naklonjenost. Po soglasnem mnenju poznavalcev bi bila v primeru, če bi bil Jelincicev predlog sprejet, kršcanska demokracija prvič zares prisiljena izstopiti iz vladne koalicije, kar bi spet povzročilo celo vrsto nepredvidljivih političnih zapletov. Temu dejstvu gre pripisati taktično »manevriranje« poslancev liberalne demokracije, ki ga je združena lista nemudoma označila kot

»obračanje po vetru«.

Kakorkoli ze; poslanske vrste LDS je bolj kot očitki z leve zbudila premierova izjava, da bo prav ob vprašanju vračanja gozdov »treba narediti red«. Iz vrst največje parlamentarne stranke je bilo slišati zahteve, naj predsednik vlade (ki je, konec koncev, »zamenljiv«, kar poslanci v času svojega mandata niso) bolj natančno razloži svojo izjavo.

Kot je v LDS in v vladni koaliciji sploh ze navada, so z razčistevanjem »ne sporazuma« nekoliko pocakali. Medtem je svet stranke

sprejel znani predlog, naj se Cerkve odpove gozdovom, v zameno pa dobi nekaj drugih ugodnosti - državno »nadomestilo«, urejen status duhovnikov... Ta predlog so pred tednom dopolnili z ultimatom, da bodo - če se Cerkve ne bo pripravljena pogovarjati - Jelincicevo pobudo sprejeli.

Zaradi nekoliko ostrejših tonov, časovnega »odmika«, pa tudi zato, ker predsednika vlade na včerajšnjem sestanku ni bilo (zaradi »službene odsotnosti«), v vrstah največje vladne stranke ni pričakovati hujskih sporov na odprti sceni. Seveda pa zgodba z gozdovi se ni končala, na dnevnem redu pa bodo se druga sporna in kontroverzna vprašanja, o katerih so v vladnih strankah, se bolj pa v celotni koaliciji silno različnih mnenj in prepričanj...

Tanja Staric

RAI 1

6.30	Dnevnik, 6.45 Jutranja oddaja Unomattina, vmes(7.00, 7.30, 8.00, 8.30, 9.00) dnevnik
9.30	Nan.: Ocetov pes
9.55	Film: L' indiana bianca (western, ZDA '53), vmes (11.00) dnevnik
11.40	Aktualna poletna oddaja: Verdemattina estate
12.25	Vreme in dnevnik
12.35	Nan.: Gospa iz Westa (i. J. Seymour, J. Wyman)
13.30	Dnevnik
14.00	Film: In amore si cambia (kom., ZDA '80, i. S. MacLaine, Bo Derek)
15.50	Mladinski variete Solletico, vmes risanke
15.55	Nan.: Tarzan
17.50	Danes v Parlamentu
18.00	Dnevnik
18.15	Nan.: Alf
18.50	Variete: Poletje v Luna Parku
19.35	Vreme, dnevnik in sport
20.40	Variete: Pavarotti International C.S.I.O. San Marino za Bosno (vodi Milly Carlucci)
23.15	Dnevnik
23.20	Nan.: I viaggiatori delle tenebre
24.00	Dnevnik, zapisnik, horoskop in vreme
0.30	Danes v Parlamentu
0.40	Evropski kult. magazine

RAI 2

6.30	Nad.: Atto d' amore
7.20	Dok.: V kraljestvu narave
8.05	Varjete za najmlajše Quante storie!
9.55	Nan.: Saranno famosi
10.45	Nad.: Secrets (32. nad.)
11.30	TG2 33, 11.45 dnevnik
12.10	Nan.: L' arca del dott. Bayer
13.00	Dnevnik in vreme
13.40	Otroski variete: Quante storie Disney, risanke
14.15	Nad.: Paradise Beach, 14.45 Santa Barbara
15.30	Dnevnik
15.35	Nan.: Velika dolina, 17.25 Zdravnik med medvedi, vmes (17.20) dnevnik
18.10	Sport in vreme
18.35	Sereno Variabile
18.45	Nan.: Hunter
19.45	Dnevnik in sport
20.20	Variete: Go-Cart
20.40	Nogomet: Lugano-Inter (pokal UEFA)
22.30	Aktualno: Professione reporter
23.30	Dnevnik in vreme
0.05	Avtorska glasba
1.00	Filmske novosti
1.05	Nan.: Soko 5113
2.25	Variete: Separé

RAI 3

6.00	Jutranji dnevnik
8.30	Dok.: Pollice verde, 8.40 dok. Sicilija
9.10	Film: Il corvo (dram., Fr. '43, i. P. Fresnay)
10.40	Dok.: Vrtnarstvo, O. Hammerstein, 11.30 Ne-poznane Benetke
12.00	Dnevnik iz Milana
12.15	Film: Alto tradimento (dram., '49, i. Robert Taylor, Elizabeth Taylor)
14.00	Dezelne vesti, dnevnik
14.50	Sport: odbojka, Italija-Ceska, vojaske sportne igre - plavanje (finale)
19.00	Dnevnik, dezelne vesti
19.50	Variete: BlobSoup
20.30	Aktualno: Dan v preturi
22.30	Dnevnik, dezelne vesti
22.55	Nogomet: Lazio-Omonia Nikozija (pokal UEFA)
0.30	Dnevnik, pregled tiska, nočna kultura, vreme
0.45	Nan.: Philip Marlowe
1.30	Variete: Fuori orario
2.30	Nan.: I racconti di Padre Brown

RETE 4

7.20	Nan.: Tre nipoti e un maggiordomo
7.45	Nad.: Piccolo amore, 8.30 Il disprezzo, 9.35 Rubi, 10.30 Felicità, 11.15 Il prezzo di una vita, 12.20 nan. Hisa v preriji, vmes (11.25, 13.30) dnevnik
14.00	Nad.: Sentieri
14.45	Film: Per fortuna c'è un ladro in famiglia (kom., ZDA '83, i. M. Mason)
17.00	Nan.: A cuore aperto, 18.00 Colombo, vmes (19.00) dnevnik
20.30	Film: Uragano (dram., ZDA '79, i. J. Robards, M. Farrow, Max von Sydow)
22.50	Film: La venexiana (kom., It. '86, r. M. Bolognini, i. L. Antonelli, J. Connery, M. Guerritore), vmes (23.30) dnevnik
0.35	Pregled tiska
0.50	Nan.: Hisa v preriji

CANALE 5

6.00	Na prvi strani
8.45	Maurizio Costanzo Show
11.30	Aktualno: Forum - Televizijsko sodišče
13.00	Dnevnik TG 5
13.25	Sgarbi quotiani
13.40	Nad.: Beautiful, 14.10 Amarsi (i. H. Tom)
15.00	Nan.: Pappa e Ciccio (i. R. Barr), 15.30 La tata
16.00	Otroski variete
18.00	Kviza: OK, il prezzo è giusto, 19.00 La ruota della fortuna
20.00	Dnevnik TG 5, vreme, 20.25 Paperissima sprint
20.40	TV film: Un amore per sempre (dram., ZDA '93, i. J. Garth, C. Berko)
22.50	Večerni dnevnik
23.15	Variete: Maurizio Costanzo Show, vmes (24.00) nočni dnevnik
1.30	Sgarbi quotidiani

ITALIA 1

6.30	Otroski variete
11.30	Nan.: Le strade di San Francisco
12.25	Odprti studio
12.45	Aktualno: Fatti e misfatti
12.50	Sport studio
13.00	Otroski variete
15.00	Nan.: Classe di ferro, 17.00 Magnum P.I. (i. T. Selleck), 18.00 Tarzan, 18.30 Palm Springs
19.30	Odprti studio, vreme
19.50	Sport studio
20.00	Variete: Nati per vincere
20.40	Nogomet: Milan-Zagreb Lubin (pokal UEFA)
22.30	Sportna odd. o nogometnem pokalu UEFA
23.30	Aktualno: Fatti e misfatti
23.40	Nan.: Renegade (i. Lorenzo Lamas, K. Kinmont)
0.45	Italija 1 sport
2.00	Nan.: Baretta
3.00	Film: Il giuramento di Zorro (pust., It. '65)

TELE 4

13.30	19.30, 22.00, 24.00 Dogodki in odmevi
20.30	Film: Athena e le sette sorelle (glas., ZDA '56)

MONTECARLO

14.00	18.45, 20.25, 22.30, 24.00 Dnevnik, 13.30 Sport
14.10	Film: In questa nostra vita (dram., '42, i. B. Davis)
20.35	Film: Il cantante matto (kom., '51, i. J. Lewis)
23.30	Variete: Tappeto volante

RAI 3
slovenski
program

20.25	Risanka: Filip
20.30	TV dnevnik
20.45	Veselje na kotalkah (1. del)

SLOVENIJA 1

10.05	B. A. Novak: V ozvezdju postelje, gledalska predstava
10.55	Harry Tracy, kanadski film
12.45	Ze veste
13.00	Poročila
13.05	Sedma steza
14.05	Sobotna noč, ponovitev
16.20	Mostovi
17.00	TV dnevnik 1
17.10	Otroski program
	Arabela se vrača, 22/26 del češke nadaljevanke
17.40	Risanka
17.55	TV 101: Vse, kar ste si želeli vedeti o najstnikih, pa si niste upali vprašati, 2. del ameriške nadaljevanke
18.45	ABC - itd., tv igrice
19.13	Risanka
19.30	TV dnevnik 2, vreme, sport
20.05	Hisa iz kart, 2/4 del angleške nadaljevanke
21.00	Osmi dan
22.00	TV dnevnik 3, vreme, sport
22.20	Zarišce
22.40	Poslovna borza
22.50	Sova
	KYTV, 2. del angl. serije
23.20	Severna obzorja, 2/25 del

SLOVENIJA 2

13.05	»Pravica do upanja«, ob 50-letnici OZN, pon.
13.15	Malo angleščine, prosim, ponovitev
13.40	Mustang: Skrito kraljestvo, dokumentar. oddaja
14.40	Studio City
15.50	TV 101, 1. del am. serije
16.40	Sova, ponovitev
	Seinfeld, 11/18 del
17.10	Severna obzorja, 1/25 del
18.00	Regionalni program
18.45	Iz življenja za življenje
19.15	Videošpon
20.05	Po sledih napredka
20.55	MOS Celje, 1. del
21.00	Roka rocka
	MTV Unplugged: Bruce Springsteen, 1. del
21.50	Svet poroča
22.20	Delicatessen, francoski film
00.00	»Pravica do upanja«, ob 50-letnici OZN

KANAL A

10.20	Luč svetlobe, ponovitev
11.10	Alica v glasbeni deželi, ponovitev
12.30	A-shop, Spot tedna
17.10	Spot tedna, A-shop
17.15	Blog, 4. del španske nanizanke
18.15	Generacija transforme-rjev II, ponovitev
18.45	A-shop
19.00	Vreme, risanka
19.10	Luč svetlobe, 510. del
20.00	MOS '95, pon. reportaže
20.30	Hermanova glava, 2. del
21.10	Marušini kristali
21.55	Računalniška kronika
22.15	Tropska vročica, 22. del ameriške nanizanke
23.05	Vreme

Koper

16.00	Euronews
18.00	Slovenski program
	Studio 2, magazin
18.45	Primorska kronika
19.00	TV dnevnik
19.25	Cakajoc Petra Pana, otroška oddaja
20.35	Sredozemlje
21.00	Rhythm & News, vodi Andrea F.
22.00	Euroturismus: Burgenland
22.15	Vsedanes - tv dnevnik
22.30	Slovenski program
	Poletni studio 2

ORF Avstrija 1

06.00	Ponovitve
13.00	Otroski program
13.00	Tiny Toon
13.25	Mila Superstar
13.50	Smrkci
14.05	Ewoki
14.35	Popaj in sin
15.00	Kremenčkovi
15.25	Mini čas v sliki
15.40	Vesoljska ladja Enterprise: Slavnostna predstava
16.20	Baywatch
17.10	Strasno prijazna družina: Potovanje v Anglijo, 2. del
17.35	Zlata dekleta: Spolna bolezen
18.05	Stara mačka: Klarisa
19.00	Pri Huxtablovih: Dvojčka so ugrabili!
19.30	Cas v sliki, kultura
19.53	Vreme
20.00	Pogledi od strani
20.15	Nogomet, pokal UEFA
22.20	Pustolovca z Rio Verda: Sence včerajšnjega dne, francoski pustolovski tv film, 1991
	Režija: Duccio Tessari
	Igrajo: Gledys Ibarra, Jean-Pierre Bouvier in dr.
23.20	Cas v sliki
23.55	Plesalca, ameriška komedija, 1989
	Režija: Bill Forsyth
01.25	Strasno prijazna družina, ponovitev
	Schiejok, ponovitev
01.50	Dobrodošli v Avstriji
02.50	Venerin dotik, ameriški glasbeni film, 1948

ORF Avstrija 2

09.00	Cas v sliki
09.05	Schiejok, ponovitev
10.05	Pesem donskih kozakov, nemski film, 1956
12.05	Klub za seniorje, pon.
12.50	Vreme
13.00	Cas v sliki
13.10	Tema, ponovitev
14.00	Slika Avstrije
14.25	Doktor Trapper John
15.10	Umor, je napisala
16.00	Vsak dan s Schiejokom
17.00	Cas v sliki
17.05	Dobrodošli v Avstriji
19.00	Avstrija danes
19.30	Cas v sliki, kultura
19.53	Vreme
20.00	Sport
20.15	Krila nad Serengentijem: Jastrebi in drugi strokovnjaki za recikliranje
21.10	Poročilo
22.10	Cas v sliki 2
23.00	Na prizoriscu, reportaža
23.30	Creature Comforts, risanka Nicka Parka
23.35	A Grand Day Out, animirani film N. Parka
00.00	Alice v plazmatični deželi
00.15	Markiz, franoski film, 1989
01.45	Pogledi od strani

RADIO

Slovenija 1

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00, 21.00, 23.00 Poročila; 19.00 Dnevnik; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.50 Blovreme; 8.30 Dnevnikov odmev; 8.40 Novakovi; 10.30 Pregled tiska; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.20 Osmrtnice in obvestila; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.15 Ekološki kotiček; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Slov. zemlja v pesmi in besedi; 20.35 Minute za; 21.05 Igra; 22.30 Informativna odd. v tujih jezikih; 23.05 Literarni nočno.

Slovenija 2

6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Kronika; 8.50 Koledar kulturnih prireditvev; 9.35 Pevki tedna; 11.35 Obvestila; 12.00 Opoldne; 13.40 Obvestila; 14.00 Drobčinice; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.15 Lingvistični kotiček; 17.50 Sport; 18.15 Flesta latina; 19.30 Štos - Še v torek obujamo spomine; 21.00 Zgodnja dela - Radiovizija; 22.00 Zrcalo dneva; 22.20-23.00 Stoletje improvizirane glasbe.

Slovenija 3

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00 Poročila; 8.05 Glasba; 10.05 Kulturni globus; 11.05 Človek in zdravje; 11.35 Danes smo izbrali; 13.05 Enajsta sola; 14.05 Izobraževalni program; 15.00 Big Band RTVS; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 Ljudsko izročilo; 16.40 Eseg; 17.00 Lubezenske pesmi; 19.30 Arie in monologi; 20.00 Literarni večer; 20.45 S koncertov; 22.05 Pretok idej; 22.25 Glasba našega časa; 23.55 Lirični utrinek; 24.00 Nočni pr. RS.

Radio Koper

(slovenski program)

8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, Poročila; 12.30, 17.30, 19.00 Dnevnik; 6.00 Otvoritev, jutranjik; 7.00 Kronika; 7.30 Pregled tiska; 7.40 OKC obvestilja; 7.45 Evergreen; 8.15 Vsak dan je dober dan; 9.00 Servisne informacije; 9.10 Glasb. rubrika: Od vrha do dna; 9.45 Tedenski horoskop; 10.45 Kviz rubrika; 11.00 Aktualno in zanimivo; 12.30 Opoldnevnik; 13.00 Kontaktna odd.; Daj, povej...; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.45 Informativni servis; 17.15 Borzno poročilo; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Iz kulturnega sveta; 19.00 Poročila; 21.00 Glasba.

Radio Koper

(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 6.45 Prireditve; 8.05 Horoskop; 8.40 Telefonski kviz; 9.00 Pred naše mikrofone; 9.50 Izbrali ste; 10.00 Pregled tiska; 10.05 Edig Galletti; 10.35 Souvenir d'Italy; 11.00 Kultura; 11.30 Aktualnosti; 12.00 Ballo è

bello; 13.00 Glasba po željah; 14.50 Single tedna; 15.00 Zoo station; 16.00 Modri val- glasbeno popoldne; 18.00 Italijanska glasba; 18.45 Il flauto magico; 20.00 RMI.

R. Glas Ljubljane

5.15, 7.15, 10.15, 13.15, 14.15, 17.15, 19.15 Novice; 7.35 Vreme; 8.15 Napoved; 9.30 Kam danes; 11.00 Anketa; 11.50 Borza znanja; 12.00 BBC novice; 12.15 Novinarjev gost; 14.05 Pasji radio; 15.15 RGL komentira in obvešča; 16.10 Spoznajmo se; 16.25 Uganka; 18.15 Okrogla miza; 21.30 Avstralska glasba; 23.00 Egostyle; 24.00 DJ Alf.

Radio Kranj

9.00, 14.00, 18.00 Gorenjska včeraj, danes, jutri; 5.30 Dobro jutro; 7.40 Pregled tiska; 10.40 Informacije, zaposlovanje; 11.20 Vedeževanje v živo; 12.30 Osmrtnice, zahvale; 13.00 Pesem tedna; 13.20 Tudi jeseni je lepo; 15.30 Dogodki in odmevi; 19.30 Večerni pr.

Radio Maribor

6.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00 Poročila; 17.00, 19.00 Dnevnik; 6.05 Kmetijski nasveti; 6.45 Pregled tiska; 7.00 Kronika; 9.05 Stajerske miniaturre; 11.45 Infoservis; 12.10 Mali oglasi; 13.05 Pod Pekrsko gorco; 15.10 Kmetijski nasveti; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Želeli ste; 17.30 Osmrtnice, obvestila; 18.00 Študij in glasba; 19.30 Sportna sobota; 21.00 Kulturno-umetniški program.

Radio Študent

8.00 RoboKaki; 11.00 Preklop; 14.00 Recenzije (knjižne novosti) & Napovedi; 15.00 OF, Jocular; 17.00 Tok Šou; 19.00 TB: Bone Thugz-N-Harmony; 20.00 Underground International, Hard'n'Heavy, Techno; 24.00 Reprize.

Radio Trst A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Vojna vojni; 8.40 Potpuri, vmes (9.15) Pravilni kotiček; 10.10 Simfonični koncert; 11.30 Odprta knjiga: New York, New York (V. Maidon, 8. del); 12.00 Na počitnice, nato Slov. lahka glasba; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Literarne podobe: Trinajst za trinajst; 14.40 Evergreen; 15.00 Poletni mozaik; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Klasični album; 18.00 Eseg; Adam, kje si? E. Kocbek in njegov čas (r. J. Babič, 12.); 18.30 Tropicana; 19.20 Spored za naslednji dan.

Radio Opčine

11.30, 15.

MENJALNIŠKI TEČAJI

11. september 1995

menjalnica	Nemška marka (tečaj za 1 DEM)		Avstrijski šiling (tečaj za 1 ATS)		Italijanska lira (tečaj za 100 ITL)	
	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni
A banka Ljubljana	84,35	85,35	11,86	12,22	7,52	8,05
A banka Koper	84,30	85,40	11,60	12,13	7,48	8,02
A banka Nova Gorica	84,60	85,50	11,85	12,22	7,72	8,03
Banka Celje d.d., t: 063/431-000	84,80	85,90	11,95	12,40	7,70	8,30
Banka Noricum d.d., t: 133-40-55	84,50	85,20	11,90	12,15	7,60	8,00
Banka Vip NG, t: 065/ 28-511	84,92	85,90	11,93	12,26	7,84	8,00
Come 2 us Tel: 061/ 15-92-635, od 8-15, sob od 9-12	84,75	85,05	12,00	12,15	7,75	8,10
Creditanstalt d. d.	84,60	85,30	11,95	12,25	7,50	8,10
Ilirika Ljubljana, t: 12-51-095	84,83	85,02	12,03	12,11	7,86	7,94
Kompas Hertz Celje Tel: 063/ 26-515, od 7-19, sob od 7-13	84,85	85,65	11,96	12,15	7,65	7,85
Kompas Hertz Velenje Tel: 063/ 855-552, od 7-15, sob od 7-13	84,85	85,20	11,96	12,15	7,65	7,85
Kompas Hertz Idrija Tel: 065/ 71-700, od 7-15, sob od 7-13	84,85	85,65	11,96	12,15	7,65	7,85
Kompas Hertz Tolmin Tel: 065/ 81-707, od 7-15, sob od 7-13	84,85	85,65	11,96	12,15	7,65	7,85
Kompas Hertz Bled Tel: 064/ 741-519, od 7-19, sob od 7-13	84,85	85,65	11,96	12,15	7,65	7,85
Kompas Hertz Nova Gorica Tel: 065/ 28-711 od 7-19, sob. od 7-13	84,85	85,65	11,96	12,15	7,65	7,85
Kompas Hertz Maribor Tel: 062/ 225-252, od 7-19, sob od 7-13	84,85	85,65	11,96	12,15	7,65	7,85
Nova kreditna banka Maribor d.d.	84,10	85,40	11,90	12,20	7,45	7,95
Ljudska banka d.d. LJ, t: 13-11-009	84,70	85,30	11,95	12,15	7,60	8,10
Poštna banka Slovenije	83,10	85,20	11,15	12,10	6,50	7,90
Publikum Ljubljana, t: 312-57	85,05	85,07	12,03	12,05	7,81	7,84
Publikum Piran, t: 066/ 747-370	84,80	85,20	11,93	12,00	7,75	7,88
Publikum Celje, t: 063/ 441-485	84,95	85,40	12,00	12,20	7,65	8,00
Publikum Maribor, t: 062/ 222-675	84,65	85,10	12,01	12,05	7,60	7,98
Publikum Šentilj, t: 062/ 651-355	83,70	85,00	11,95	12,13	7,20	8,00
Publikum Tolmin, t: 065/ 82-180	85,10	85,70	12,00	12,10	7,86	7,90
Publikum NM, t: 068/ 322-490	84,60	85,10	11,94	12,18	7,62	7,95
Publikum Kamnik, t: 061/832-914	84,90	85,10	11,92	12,20	7,70	7,95
Publikum Portorož, t: 066/747-240	84,75	85,10	11,90	12,00	7,74	7,88
Publikum Ljubljana Miklošičeva	84,95	85,05	12,03	12,06	7,83	7,89
SKB d.d., ***	83,90	85,50	11,88	12,23	7,50	8,00
SHP Kranj, t: 064/331-741	85,00	85,20	12,03	12,08	7,70	7,80
SZKB d.d. Ljubljana, t: 1263320	84,50	85,29	11,96	12,20	7,60	8,08
UBK Ljubljana, t:061/444-358	84,20	85,50	11,84	12,20	7,50	8,00
Upimo Ljubljana, t: 212-073	84,96	84,99	12,02	12,05	7,90	7,95

Tečaji po poslovnih enotah SKB banke d.d. so lahko različni:*** Včerajšnji tečaji *

BCIKB
BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKASedež: tel. +39/40/67001 - Agencija Stara mitnica:
tel. +39/40/636311 Agencija Rojan: tel. +39/40/411611
Agencija Domjo: tel. +39/40/831131

11. SEPTEMBER 1995	v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1574,00	1638,00
nemška marka	1071,00	1115,00
francoski frank	312,00	325,00
holandski gulden	957,00	996,00
belgijski frank	52,10	54,20
funt sterling	2449,00	2549,00
irski sterling	2494,00	2596,00
danska krona	277,00	288,00
grška drahma	6,60	7,10
kanadski dolar	1175,00	1223,00
japonski jen	15,90	16,50
švicarski frank	1306,00	1359,00
avstrijski šiling	152,40	158,60
norveška krona	246,00	256,00
švedska krona	221,00	230,00
portugalski escudo	10,30	10,80
španska pezeta	12,60	13,20
avstralski dolar	1184,00	1232,00
madžarski florint	11,00	14,00
slovenski tolar	12,80	13,30
hrvaška kuna	275,00	300,00

KMEČKA BANKA - GORICA

11. SEPTEMBER 1995	v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1582,00	1632,00
nemška marka	1083,00	1111,00
francoski frank	313,00	324,000
holandski gulden	961,00	989,00
belgijski frank	52,30	54,00
funt sterling	2459,00	2544,00
irski sterling	2503,00	2598,00
danska krona	278,00	288,00
grška drahma	6,70	7,30
kanadski dolar	1179,00	1219,00
švicarski frank	1318,00	1353,00
avstrijski šiling	153,00	158,00
slovenski tolar	12,50	13,60

TEČAJ TOLARJA V AVSTRIJI

11. SEPTEMBER 1995

država	banka	nakupni	prodajni
Avstrija	Posojilnica Pliberk	8,00	8,50
Avstrija	Posojilnica Železna Kapla	8,20	8,50
Avstrija	Posojilnica Borovlje	8,00	8,75
Avstrija	Posojilnica Šentjakob	8,20	8,70
Avstrija	Posojilnica Ločilo	8,20	8,70

FRANKFURTSKI DEVIZNI TRG

4. SEPTEMBER 1995

v DEM			
valuta	nakupni	srednji	prodajni
ameriški dolar	-	1.4588	-
francoski frank	-	28.955	-
nizozemski gulden	-	89.25	-
belgijski frank	-	4.8609	-
španska peseta	-	1.1652	-
danska krona	-	25.726	-
kanadski dolar	-	1.0859	-
japonski jen	-	1.4974	-
švicarski frank	-	122.09	-
avstrijski šiling	-	14.22	-
italijanska lira	-	0.8986	-
švedska krona	-	20.007	-

Nakup in prodaja deviz podjetjem na dan 12. 9. 95

Nakupni	Prodajni
1. REDNI tečaj za DEM	83,75 84,35
2. Banka nudi podjetjem tudi možnost TERMSKEGA nakupa deviz za tolarje.	

Podrobnejše informacije: tel. 17-18-452, 302-326 in 302-315

BANKA SLOVENIJE

Tečajna lista št. 174 z dne 11. 9. 1995 - Tečaji veljajo od 12. 9. 1995 od 00.00 ure dalje

ZA DEVIZE						
država	šifra	valuta	enota	nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	036	avstr. dolar	1	90,5692	90,8417	91,1142
Avstrija	040	šiling	100	1164,4020	1167,9057	1171,4094
Belgija	056	frank	100	398,2291	399,4274	400,6257
Kanada	124	dolar	1	89,6355	89,9052	90,1749
Danska	208	krona	100	2117,3476	2123,7188	2130,0900
Finska	246	marka	100	2754,1735	2762,4609	2770,7483
Francija	250	frank	100	2379,1702	2386,3292	2393,4882
Nemčija	280	marka	100	8189,6328	8214,2756	8238,9184
Grčija	300	grd	100	—	50,9778	51,1307
Irsko	372	funt	1	—	191,1051	191,6784
Italija	380	lira	100	7,4755	7,4980	7,5205
Rep. Hrvaška	191	hrv. kuna	100	—	2226,1262	—
Japonska	392	jen	100	121,1902	121,5549	121,9196
Nizozemska	528	gulden	100	7312,3593	7334,3624	7356,3655
Norveška	578	krona	100	1877,7190	1883,3691	1889,0192
Portugalska	620	escudo	100	79,0627	79,3006	79,5385
Švedska	752	krona	100	1690,9953	1696,0836	1701,1719
Švica	756	frank	100	9994,6278	10024,7019	10054,7760
Velika Britanija	826	funt sterling	1	186,7482	187,3101	187,8720
ZDA	840	dolar	1	120,3548	120,7170	121,0792
Evropska unija	955	ECU	1	153,2813	153,7425	154,2037
Španija	995	peseta	100	95,8760	96,1645	96,4530

Opomba: Tečaj HRK se uporablja za izkazovanje rezultatov poslovanja z Republiko Hrvaško, kjer je omenjena valuta plačilno sredstvo.

Cena za vpis v odstotkih in tekoča nominalna vrednost dvodelnih blagajniških zapisov Banke Slovenije na dan 12. 9. 1995

št. dni do zapadlosti	veljavni srednji tečaj BS za 1 DEM	cena za vpis v % od nominalne vrednosti (tečaj)			tekoča nominalna vrednost za APOEN (v SIT)			
		(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj	APOEN	(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj
1) BLAGAJNIŠKI ZAPISI, IZPLAČLJIVI 5. 10. 1995:					1,700,000	864,227	819,152	1,683,379
23	101.6738%	96.3709%	99.0223		170,000	86,423	81,915	168,338

Tečajnica borznega trga
št.: 171 Datum: 11. 9. 1995

Vrednost papir	qbr. m. div.	ex. kupon št. dat.(3)	enotni tečaj	% sprem	datum	popravn	ponudba	Max.	Min.	pro. 1000 SIT
BORZNA KOTACIJA A - Redne delnice										
LEKC	800	(11.5.95)	11.800		1.9.	11.300	11.750			
PRB	665	(13.6.95)	16.153	2,15	11.9.	16.050	16.240	16.190	16.150	7.156
SAL	500	(2/11.9.95)	19.591	3.18	11.9.	19.500	19.790	19.800	19.300	32.717
SKBR	1000	(24.2.95)	33.457	1.05	11.9.	33.350	33.540	33.550	33.030	8.966
BORZNA KOTACIJA A - Obveznice										
RCE1	10,0	2(1.10.95)	102,0	48	11.9.	102,2	104,0	102,0	102,0	437
RSO1	8,0	5(30.6.95)	100,9	03	11.9.	100,8	101,1	101,1	100,7	101
RSO2	9,5	9(1.4.95)	110,5	1,11	11.9.	110,9	111,5	110,9	110,4	5.374
RSO8	5,0	4(31.5.95)	91,8		8.9.	91,0	92,5			
RS11	7,0	5(15.7.95)	97,5		6.9.	97,1	98,5			
RS11D	8,0	5(30.6.95)	99,9A	13	11.9.	100,0	101,9	100,0	99,9	26
RS12D	9,5	9(1.4.95)	107,7		7.9.	107,8	113,0			
SKB1	10,0	4(1.11.94)	103,4	33	11.9.	103,2	104,0	104,0	103,2	1.381
SKR1	5,0	3(30.6.95)	75,7		8.9.	75,0	78,0			
BORZNA KOTACIJA B - Redne delnice										
BTRR	300	2(28.7.95)	12.738		8.9.	12.700	12.850			
DAD	10.000	(1.6.94)	114.944	63	11.9.	115.000	115.600	115.600	114.000	8.621
FMD	1715	(24.5.95)	14.314		4.9.	14.800	15.300			
GPGR		(10)	20.895		8.9.	19.800	21.870			
HEMER		(1)	15.700		8.8.	14.200	16.500			
MKZ	218	(30.3.93)	10.050	1,04	11.9.	10.010	10.280	10.100	10.000	1.005
NKR	200	(26.6.95)	3.852	1,39	11.9.	3.851	3.910	3.910	3.791	370
UTIT		(5)	778,5	1,07	11.9.	775,0	780,0	784,0	775,0	1.790
BORZNA KOTACIJA B - Prednostne delnice										
KBT	2750	(22.6.95)	29.782	7,22	11.9.	30.230	31.990	30.550	28.000	38.449
PPNP		(1)	27.520A	1,05	11.9.	27.550	28.600	27.520	27.520	991
UBKP	720	(25.5.95)	9.470A	2,56	11.9.	8.500	9.470	9.470	9.470	833
VIP		(1)	41.153		14.8.	40.050	41.990			
BORZNA KOTACIJA B - Obveznice										
LEK2	12,0	4(1.11.94)	99,4		8.9.	97,3				
OZG	11,0	4(1.1.95)	102,5		4.9.	101,9	103,5			
PCE	12,0	7(1.6.95)	102,0		28.8.	101,2	102,5			
PGO	10,0	2(1.6.95)	101,8		8.9.	100,6	103,0			
SZB1	10,0	2(15.9.95)	102,6		7.9.	103,1	105,0			

GLEDALIŠČA SLOVENIJA

SNG Drama

Vpis abonmajev za sezono 1995/96

SNG Drama je podaljšala vpis abonmajev se do petka, 15. septembra. Abonma lahko vpišete v pisni pisarni SNG Drama, Erjavceva 1 (službeni vhod), od 9. do 14. ure. Studentske abonmaje bodo vpisovali od 2. do 7. oktobra.

Abonmajski program za sezono 1995/96

- Ivan Cankar: HLAPCI, režija Mile Koruni;
- Anton P. Cehov: TRI SESTRE, režija Meta Hočevar;
- Sofokles: FILOKTET, režija Paolo Magelli;
- Heiner Müller: FILOKTET, režija Paolo Magelli;
- Peter Handke: URA, KO NISMO NICE-SAR VEDELI DRUG O DRUGEM, režija: Ernst M. Binder;
- izbirna predstava po želji abonenta.

Cetrtek, 14. septembra, ob 19.30: Tom Stoppard: **ARKADIJA**, komedija z mozgani. Za izven.

Levi oder

Danes, 12., in v sredo, 13. septembra, ob 22. uri ter v cetrtek, 14., v petek, 15., in v soboto, 16. septembra, ob 23. uri: Damir Zlatar Frey: **CARMINA SLOVENICA**, izvenabonmajsko gostovanje Koreodrame..

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANSKO

Vpis abonmajev za sezono 1995/96

Vpisovanje abonmajev za dosedanje abonente - zamudnike in za nove abonente bo potekalo od 11. do 15. septembra od 10. do 12. in od 16. do 18. ure pri blagajni MGL. Abonente, ki so abonmaje plačali s položnico, a niso prejeli abonmajske izkaznice, vljudo prosimo, naj se zglasijo pri blagajni MGL.

Abonmajske predstave v sezoni 1995/96

H. H. Gudmundsdottir: JAZ SEM MAE-STRO (režija: Hallmar Sigurosson);

Evald Flisar: IZTROHNJENO SRCE (režija: Zvone Sedlbauer);

J. J. Bricaire: DOHODNINA (režija: Vinko Möderndorfer);

Alfred Jary: KRALJ UBU (režija: Bojan Jablanovec);

Artur Miller: POGLED Z MOSTU (režija: Mario Ursic);

V cetrtek, 14. septembra, ob 19.30: premiera: H. H. Gudmundsdottir: **JAZ SEM MAE-STRO**; repriza v petek, 15. septembra, ob 19.30; za abonma Repriza in izven.

V soboto, 16. septembra, ob 19.30: T. Partljic: **STAJERC V LJUBLJANI**.

PDG NOVA GORICA

Danes, 12. septembra, ob 18. uri: premiera: Antoine de Saint-Exupéry: **MALI PRINC**, režija: Jasa Jamnik.

GLEDALIŠČE KOPER

Vpis abonmajev za sezono 1995/96

Vpisovanje abonmajev bo potekalo v pisarni Zveze kulturnih organizacij Koper / Gledališče Koper, Verdijeva 3, od 11. do 25. septembra, in sicer vsak delovnik od 10. do 15. ure, ob sredah do 17. ure.

Abonmajski program za sezono 1995/96

Lanford Wilson: ZAZGI (MGL);

Tit Macij Plavt: CAZINA (Primorsko dramsko gledališče Nova Gorica);

Ray Cooney: TO IMAMO V DRUŽINI (PG Kranj);

Zoran Hočevar: SMEJCI (SLG Celje);

George Tabori: WEISMAN IN RDECE LICE (SNG Drama);

Sergej Verč: SAMOMOR KITOV (SSG Trst).

V Galeriji ZDSLU, Komenskega 8, je na ogled razstava instalacij nemške umetnice INKEN N. WOLDSSEN.

(na sliki: uporaba naravnih materialov, do katerih obstaja spoštljiv odnos)

GLASBA SLOVENIJA

KOPER

Danes, 12. septembra, bo ob 19.30 v Gledališču Koper letni koncert Mladinskega mešanega pevskega zbora srednjih sol iz Kopra.

JESENSKE SERENADE

Danes, 12. septembra, bo ob 16. uri na blejskem gradu in ob 20. uri v Kosovi grščini na Jesenicah Večer harmonike z glasbo 20. stoletja. Nastopata: Mateja Prem, harmonika, in Tomaž Lorenz, violina.

CANKARJEV DOM, LJUBLJANA

V ponedeljek, 18. septembra, bo ob

19.30 v okviru srebrnega abonmaja v dvorani Slovenske filharmonije koncert klasične glasbe. Nastopata: Julian Rachlin, violina, in Jurij Smirnov, klavir. Program: Brahms, Schubert, Prokofjev, Franck.

Najpopolnejši informator vseh prireditvev v CD - programska knjizica 1995/96! Ne zamudite promocijskega nakupa!

GROBLJE PRI DOMŽALAH

Danes, 12. septembra, bo ob 20. uri v baročni cerkvi sv. Mohorja in Fortunata koncert klasične glasbe. Nastopa-

ta: Slawomir Grenda, kontrabas, in Ivana Svarc, klavir.

MARIBOR

Danes, 12. septembra, bo ob 21.30 v dvorani Gustaf rock koncert. Nastopajo: Ambush (Berlin), Construct (Utrecht), Fish is not pidgeon (Maribor).

ROGAŠKA SLATINA

Danes, 12. septembra, bo ob 20. uri v razstavnem salonu Večer slovenske folklorne - plesi, pesni in glasba slovenskih pokrajin v izvedbi Akademске folklorne skupine Student.

GLASBA FJK

REPENTABOR

Gallus Consort - Glasbeni popoldnevi stare in sodobne glasbe

V nedeljo, 17. t.m., ob 18.00 - Od Trubarja do Ramovsa. nastopajo Sentjakovski otroci, Dina Slama, Milos Pahor, Irena Pahor, Valentina Gustin, Walter Piscanc, Tomaž Faganel, Walter Barbiero, Crtomir Siskovic, Aleksander Milošev, Marco Bontempo in Marco Verza. Koncert prireja Gallus Consort v sodelovanju z deželnim sedežem RAI in trzasko pokrajino.

BOLJUNEC

Gledališče F. Preseren - Festival Radio Onda Libera

Danes, 12. t.m., - ob 18.30 Srečanje s poezijo. Zvečer nastop skupine Assault Frontali in Aria di Golpe iz Vidma. Do 16. t.m. bo trajal festival s katerim bodo praznovali 10-letnico delovanja radijske postaje Radio Onda libera. Koncerti se bodo vršili vsak večer, na programu pa bodo tudi debate o medijih, o bivsi Jugoslaviji, o poeziji itd., predvajanje videofilmov in novjših filmov. Med ansambli, ki bodo nastopili na festivalu naj omenimo se 99 Posse, Biscia, Marlene Kuntz, Massimo Volume in se nesteti drugi.

PORDENON

Jutri, 13. t. m.: Koncert Pina Danieleja skupno s kitaristom Pat Mathenyjem.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Gledališče Verdi - Dvorana Tripovich
Jesenska simfonična sezona 1995
V petek, 22.9., ob 20.30 (red A) bodo s koncertom orkestra gledališča Verdi pod vodstvom Juliana Kovatcheva otvorili novo sezono. Blagajna gledališča Verdi bo zaprta se danes, 12. t. m. Od jutri dalje bodo na razpolago novi abonmaji in eventuelne rezervacije preostalih prostih mest.

Gledališče Rossetti

Predstavitve nove gledališke sezone bo v petek, 15. t. m., ob 12. uri v fojerju gledališča.

Pomorska postaja - Dvorana Saturnia
V nedeljo, 17. t. m., ob 21. uri bo v organizaciji Akademije za glasbo in zborovsko pesem na sporedu »Carmina burana«, ob 100-letnici rojstva Carla Orffa. Izvajajo združeni zbori ob spremljavi tolkal in klavirja. Vodi Karol Borsuk.

KOROŠKA

TINJE:

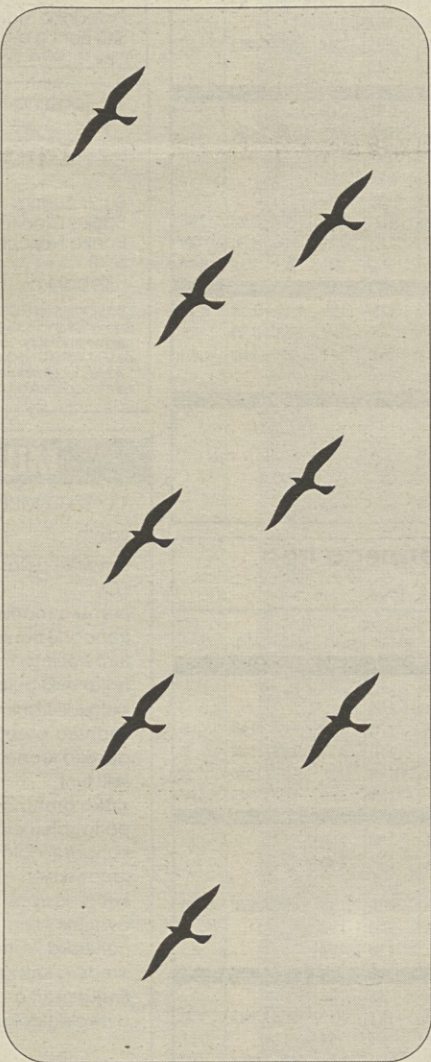
V Domu prosvete bo v cetrtek, 14. t. m., ob 19. uri predavanje Antona Polcerja iz Maribora o gobah.

ŠENTJANŽ V ROŽU

V k+k centru bo v petek, 15. t. m., ob 20. uri koncert skupine Sukar iz Ljubljane.

BILČOVŠ

Pri Miklavzu bo v nedeljo, 1. oktobra, ob 14. uri Redni občni zbor Zveze slovenskih izseljencev in srečanje bivših pregnancev.

RAZNE PRIREDITVE SLOVENIJA

SMG Ljubljana

POSTANITE ČLAN KLUBA SLOVENSKEGA MLADINSKEGA GLEDALIŠČA

Vpis in vse informacije v prodajni galeriji SMG, na Trgu francoske revolucije 5, ali po tel. 125 33 12 od 10. do 12. ure ter od 15.30 do 17.30.

GLASBENI NATECAJ
Studentska organizacija v Ljubljani, enota za kulturo, v sodelovanju s FD-jem razpisuje natečaj za izdajo CD-plosce studentskim glasbenim skupinam ali posameznikom, ki se nimajo izdanega CD-ja, na področju popularne glasbe. Prijava mora vsebovati: potrdilo o statusu študenta, pri skupinah mora biti vsaj polovica članov študentov, posnetke z vsaj 30 minutami glasbe, besedila, kratko biografijo in kontaktne skupine (ime, naslov in telefonsko številko). Prijave poslijte do 15. septembra na naslov: SOU v Ljubljani - enota za kulturo (za glasbeni natečaj), Kersnikova 4, 61000 Ljubljana.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Muzej Revoltella-Galerija moderne umetnosti (Ul. Diaz 27): do 15.10. razstavlja James Rosenquist.
Galerija Art Light Hall: do 30. t. m. razstavlja slikar Ugo Pierri.
Miramarski park- Konjusnica
Do 7.1.1996 je vsak dan od 9.00 do 19.00 na ogled razstava izkopanin antične Eble.

SESLJAN

Sedež letoviscarske ustanove: do 14.9. je na ogled razstava Vojka Gasperuta. Urnik: vsak dan 10-13, 16-19.

GORICA

Kulturni dom: v torek, 19. t.m., ob 18.30 bo v galeriji Kulturnega doma odprte razstave slikarja Jona Gala Planinca iz Ljubljane, ki bo trajala do 8. oktobra.

V Pokrajinskem muzeju na gradu in v Coroninjevem dvorcu je do 31.12. odprta razstava »Ottocento di frontiera«.

V dvorani Deželnih stanov na gradu je do 17.9. odprta razstava Gotske cerkve v dolini Soce in v Brdih.

ŠTANJEL

V Galeriji Lojzeta Spacala so na ogled do

30.9., poleg stalne zbirke, tudi novejša dela trzaskega umetnika. Urnik: od delavnikov 14-19 (razen ponedeljkov); ob sobotah, nedeljah in praznikih od 10-12, 14-19.

PASSARIANO

V Vili Manin bo do 10.12. odprta razstava o Pier Paulu Pasoliniju.

KOROŠKA

CELOVEC

Skofijski muzej (Lidmanskyygasse 10): odprto je do 15. oktobra.

BELJAK

Galerija ob mestnem zidu: se jutri, 13.t.m., razstavlja furlanski umetnik Mario Micossa.

TINJE

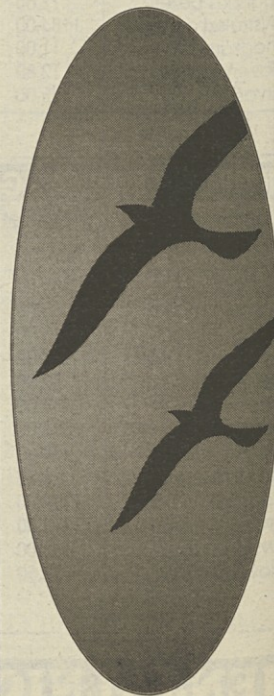
Galerija Tinje: Do 17.9. je na ogled stalna razstava lesorezov Wernerja Bergerja in sedemdelnega cikla Valentina Omana.

PLIBERK

Do konca septembra razstavlja Werner Berg.

ROŽEK

Galerija Sikorinja: v petek, 22. t. m., ob 19. uri »Price časa - tretji večer v ciklu Približevanja«.

TENIS / ODPRTO PRVENSTVO ZDA

Pete Sampras v finalu premagal utrujenega Andreja Agassija

Na koncu štejejo samo »slami« - Sampras jih ima že sedem, zadnjega pa si je zagotovil z odličnimi servisi in igro na mreži - Konec Agassijeve serije

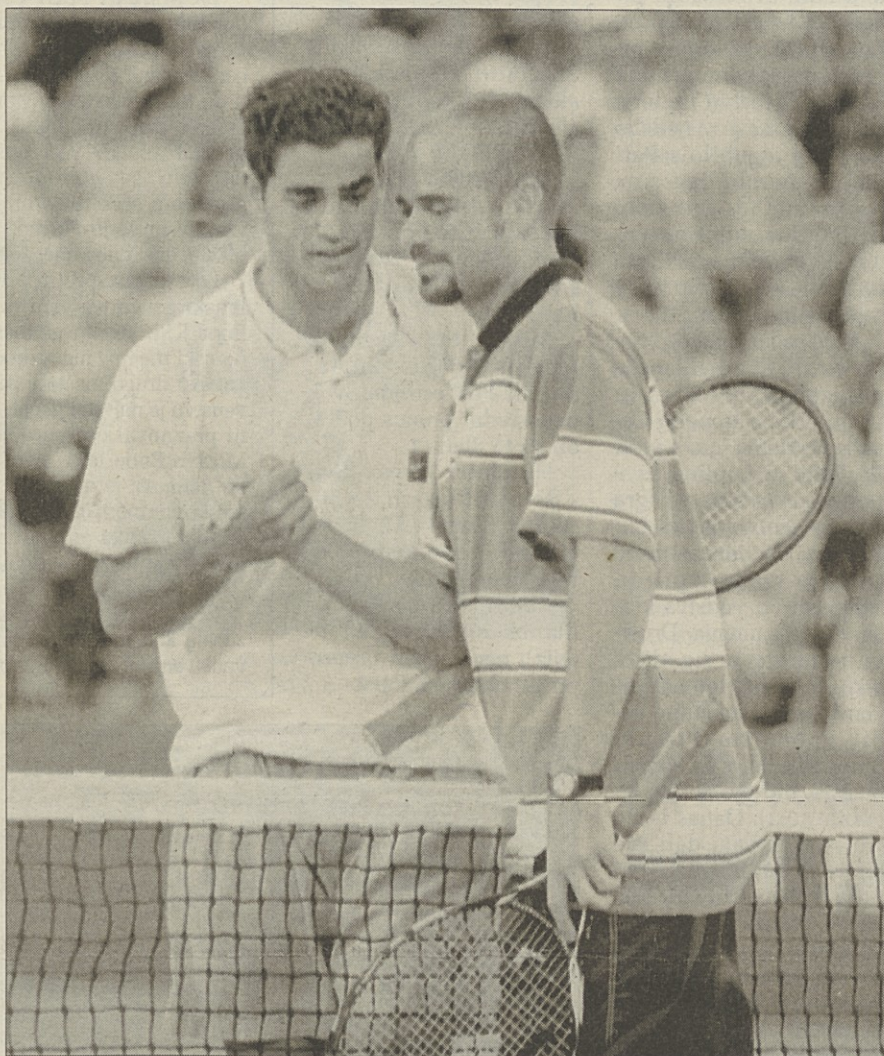
NEW YORK - Ko je Pete Sampras v nedeljo visoko dvignil roke, sta bila znamenitostni niz Andreja Agassija in prvo mesto na svetovni jakostni lestvici samo še drugotnega pomena. Sampras, ki je leto dni mlajši od svojega tekmeca v finalu odprtega teniskega prvenstva ZDA, je samo devet tednov po wimbledonski zmagi odgovoril na vprašanje, kdo je najgralec v letu 1995.

Kdo bi lahko bolje sodil o tem kot Agassi? »Na koncu štejejo samo 'slami',« je dejal prvi s svetovne lestvice po finalnem porazu proti Samprasu s 4:6, 3:6, 6:4 in 5:7. Svoje štiri zaporedne turnirske zmage bi zelo rad zamenjal za Samprasov uspeh. Noben igrarec se v devetdesetih letih ne more primerjati s Samprasovimi dosežki na turnirjih za Grand Slam. Po tretjem za-

porednem uspehu v Wimbledonu je kot edini igrarec osvojil dva od štirih najpomembnejših letosnjih turnirjev. Pred petimi leti je pri devetnajstih postal najmlajši zmagovalac odprtega prvenstva ZDA, tudi takrat proti Agassiju, do danes pa je dobil sedem Grand Slamov in je na skupni stopnički z Johnom McEnroejem in Matsom Wilandrom. Samo Björn Borg (enajst), Jimmy Connors in Ivan Lendl (po osem) so na seznamu pred Samprasom.

Sampras si je zmago zagotovil z odličnimi servisi in se boljso igro na mreži. Dosegel je 24 asov in bil resnično boljši nasprotnik. Agassi, ki je do finala Flushing Meadowsa zabeležil 26 zaporednih zmag, ni našel orožja za razpoloženega Samprasa. Ta mu je vračal nemogoče udarce in ga s tem spravljal v obup. O kakovosti finalnega dvoboja največ pove izmenjava žogice proti koncu prvega niza. Tekmeca sta žogico iz filca udarila čez mrežo desetkrat, petnajstkrat, dvajsetkrat in končno dvaindvajsetkrat, vsak udarec pa bi v navadnem dvoboju pomenil »winnerja«. Ko je Sampras končno z backhandom žogico udaril neulovljivo za Agassija, je mlajši tekmeec dobil ne samo prvi niz, temveč že skoraj ves dvoboj.

»To je bila najboljša točka, ki sem jo kdajkoli odigral. Če bi jo izgubil, bi mi šlo veliko težje,« je dejal Sampras. »To je bila najboljša točka, kar sem jih kdaj videl,« pa je dejal Samprasov pomožni trener Paul Annacone. Prvi trener Tom Gullikson je se vedno hudo bolan, tako da ga ni bilo ob igrišču. »Zmago poklanjam Tomu. Zelel bi si, da bi bil tu. Igral sem izredno dobro, skoraj na meji

Pete Sampras (levo) in Andre Agassi po končanem dvoboju (Telefoto AP)

popolnosti,« je na novinarski konferenci dejal Sampras. Tokrat je bil tudi Agassi bolj zgovoren, ceprav je izgubil srečanje: »Sampras je zaslužen zmagal. Igral je kot v transu. Točka, v kateri sva izmenjala 22 udarcev in v kateri je Sampras močne in natančne udarce vračal s se močnejšimi, je mogoče celo odločila o zmagovalcu, saj ti uspeh na tak način poveča samozavest. Sam sem igral pod svojimi sposobno-

stmi, predvsem zaradi utrujenosti od polfinalnega srečanja z Beckerjem.«

V dvoboju dveh najboljših igralcev na svetu Sampras vodi z 9:8, tekmeča pa sta v dveh tednih tekmoval v Flushing Meadowsu razumljivo vzbujala največ pozornosti. Od zadnjih dvanajstih turnirjev za Grand Slam sta jih Američana osvojila kar osem (Sampras pet in Agassi tri). Sampras se se ne more prirediti na veliko gneco okoli

sebe in zanimanje slavnih za njegovo igro. American je bil presenečen, ko je na tribuni zagledal nekatere znane ljudi: »Dosegel sem as in nenadoma zagledal Johna F. Kennedyja mlajšega. Zdel se mi je znan.« Malo pozneje je zagledal še Arnolda Schwarzeneggerja: »Nekaj se je premaknilo v množici in nenadoma je bil tam Terminator.«

Kaj takega si je najbrž med dvobojem mislil tudi Agassi.

NOVICE

Nov svetovni rekord Bartove v skoku s palico

SALGOTARJAN - Ceska atletinja Daniela Bartova je včeraj na atletskem mitingu v Salgotarjanu na Madžarskem že enajstič letos izboljšala svetovni rekord v skoku s palico. Nova rekordna znamka znaša 422 cm, kar je centimeter več od rekorda, ki ga je 22. avgusta letos Bartova postavila na mitingu v Linzu.

Sampras zmanjšal razliko

MONTE CARLO (STA/AFP) - Na najnovejši računalniški lestvici najboljših teniskih igralcev na vrhu ni prišlo do večjih sprememb. Se naprej vodi Andre Agassi, vendar je Pete Sampras s 660 novimi točkami občutno zmanjšal razliko. Pri ženskah je Steffi Graf po finalni zmagi v New Yorku proti »sostevilki ena« na lestvici WTA Moniki Seles povečala prednost pred španskima zasledovalkama Arantxo Sanchez-Vicario in Conchito Martinez. Najnovejša lestvica ATP: 1. Agassi (ZDA) 5400 točk, 2. Sampras (ZDA) 4959, 3. Muster (Avt) 3868, 4. Becker (Nem) 3420, 5. Chang (ZDA) 3015, 6. Ivanisevič (Hrv) 2719, 7. Kafelnikov (Rus) 2670, 8. Enqvist (Sve) 2073, 9. Rosset (Svi) 1984, 10. Ferreira (Jar) 1967, 11. Courier (ZDA) 1964, 12. Stich (Nem) 1933, 13. Bruguera (Spa) 1908, 14. Krajicek (Niz) 1906, 15. Larsson (Sve) 1824, 16. Berasategui (Spa) 1409, 17. Medvedjev (Ukr) 1385, 18. Martin (ZDA) 1263, 19. Edberg (Sve) 1257, 20. Gaudenzi (Ita) 1254.

Lestvica WTA: 1. Graf (Nem) 357 točk, 1. Seles (ZDA), 2. Sanchez-Vicario (Spa) 242, 3. Conchita Martinez (Spa) 226, 4. Novotna (Ces) 185, 5. Pierce (Fra) 172, 6. Date (Jap) 171, 7. Sabatini (Arg) 153, 8. Malejeva (Bol) 148, 9. Davenport (ZDA) 142, 10. Huber (Nem) 122.

Že 122 držav na OI v Atlanti

LAUSSANE (STA/AP) - Udeležbo na letnih olimpijskih igrah prihodnje leto v Atlanti je potrdilo že 122 držav. MOK je 19. julija letos poslal vabila 196 članicam te organizacije, tako da lahko na igrah, ki bodo označile stoletnico modernih olimpijskih iger, pričakujemo udeležbo več kot deset tisoč sportnikov.

Zmaga Nemca Roskopfja

HAMELN (dpa) - Nemec Jörg Roskopf je v Hamelnu v finalu 5. evropskega pokala masters v namiznem tenisu premagal Sveda Jana Oveja Waldnerja z izidom 3:2 (21:14, 9:21, 21:19, 19:21, 21:18). Izidi: predtekmovalje po skupinah - skupina A: 1. Primorac (Hrv) 2:0 (6:2), 2. Waldner (Sve) 1:1 (3:5), 3. Prause (Fra) 0:2 (4:6); skupina B: 1. Kong (Kit) 2:0 (6:0), 2. Grubba (Pol) 1:1 (3:5), 3. Karlsson (Sve) 0:2 (2:6); skupina C: 1. Creanga (Grč) 2:0 (6:1), 2. Roskopf (Nem) 1:1 (4:3), 3. Persson (Sve) 0:2 (0:6); skupina D: 1. Samsonov (Blr) 2:0 (6:2), 2. J. M. Saive (Bel) 1:1 (5:3), 3. Franz (Nem) 0:2 (0:6); četrtfinale: Roskopf - Primorac 3:0 (21:18, 21:19, 21:13); J. M. Saive - Kong 3:0 (23:21, 21:19, 22:20); Grubba - Creanga 3:2 (15:21, 22:20, 21:15, 15:21, 23:21); Waldner - Samsonov 3:2 (13:21, 29:27, 22:24, 21:15, 21:19); polfinale: Roskopf - J. M. Saive 3:1 (21:13, 21:13, 18:21, 23:21); Waldner - Grubba 3:0 (21:9, 21:13, 21:16); finale: Roskopf - Waldner 3:2 (21:14, 9:21, 21:19, 19:21, 21:18).

ODBOJKA / 19. EVROPSKO PRVENSTVO ZA MOŠKE

Prvi mesti v skupinah najbrž že oddani Hud boj za drugi mesti, ki še vodita v polfinale

ATENE - V pirejski dvorani Miru in prijateljstva in v patraški sportni dvorani se bodo danes s tekmarji četrtke kroga nadaljevali boji za vstop v polfinale letošnjega odbojkarskega evropskega prvenstva za moške, sicer že devetnajstega v stoletni zgodovini igre ob mreži. Po treh uvodnih krogih sta reprezentanci Nizozemske in Italije povsem upravičili vlogo favoritov. Nizozemci z maksimalnim izkupickom vodijo v skupini 1 v Pireju, Italijani pa prav tako v skupini 2 v Patrasu.

Nizozemci in Italijani na prvih treh tekmah niso oddali niti enega niza, toda pot do polfinala se ni povsem zagotovljena. Tulipani (137:49 v osvojenih točkah) se bodo zanj morali posteno potruditi, saj se bodo danes pomerili z izbrano vrsto Nemčije, ki prav tako kot Grčija in ZR Jugoslavija se upa na drugo mesto v skupini, ki vodi v polfinale. Za nameček pa se bodo jutri pomerili se z vročokrvnimi domaćini. »Azzurri« (136:70 v osvojenih točkah) bodo točke za polfinale nabirali danes proti Cehom, ki so v uvodu presenetili z zmago proti Rusiji, in jutri se proti Rusom.

Sicer pa je v odbojkarski srenji daleč najbolj odmevala zmaga ZRJ proti domaćinom. Varovanci trenerja Zorana Gajića so z izvrstnim blokom in servisom vzeli krila

Grkom in jih se enkrat, toda tokrat na odbojkarskem parketu, premagali v »balkanski vojni«. Gajić, ki že nekaj let vodi solunski Aris in dobro pozna grško odbojko, je znal prisluhniti toku igre. V prvih dveh nizih so zvezdniki jugoslovanske odbojke po sicer izenačeni igri prisli do zanesljivega vodstva z 2:0, v tretjem pa je pri vodstvu Grkov z 10:5 Gajić na klop poklical pet igralcev prve peterke in jim dal priložnost za odih. V nadaljevanju pa so znova zablesteli in osvojili pomembni točki v boju za polfinale. Tako je tudi razumljiv Gajicev optimizem: »Zmagali smo v dveh bojih, v enem izgubili, toda prepričan sem, da vojne ne bomo izgubili. Sicer pa smo Srbi in se nikogar ne bojimo.«

Grški trener Gilberto Herrera je potrdil, da ima ZRJ do konca prvega dela prvenstva lažji spored kot Grčija, vendar je tudi prepričan, da so Nemci kakovostnejše mostvo od ZRJ. Najbrž se Kubanec tudi nekoliko moti, saj so Grki premagali Nemce, Jugoslovani pa Grke. »Moji igralci so v letošnjem poletju veliko žrtvovali za odbojko, zato bomo storili vse, da se prebijemo do polfinala, sicer pa smo doslej izgubili le eno tekmo,« je bil kratek Herrera. Odlocitev, kdo bo v skupini 1 osvojil drugo mesto, pa bo padla sele jutri, ko se bodo

Grki pomerili z Nizozemci in Nemci z Jugoslovani.

V patraški skupini bo že danes na sporedu zelo pomembno srečanje med Rusijo in Bolgarijo, ki imata obe možnosti za polfinale. Toda Ruse zadnji dan čaka se tekma proti Italiji in malokdo verjame, da bi lahko varovanci trenerja Radina po igri, ki so jo pokazali v Patrasu, premagali slovite »azzurre« na čelu s trenerjem Juliom Velasciom.

Medtem ko so poti v polfinale se odprete, pa je veliko bolj jasen položaj na dnu. »Outsiderja« v prvi skupini sta kljub nekaterim slovitim imenom Ukrajina in Latvija, v drugi skupini pa Poljska in Romunija.

Izidi: 3. krog - skupina 1 (Pirej): Nemčija - Latvija 3:1 (15:2, 15:9, 13:15, 15:12); ZR Jugoslavija - Grčija 3:1 (16:14, 15:10, 7:15, 15:7); Nizozemska - Ukrajina 3:0 (15:5, 15:5, 17:15); **vrstni red:** 1. Nizozemska 6 (9:0), 2. Nemčija in Grčija po 4 (7:4), 4. ZRJ 4 (6:4), 5. Latvija 0 (1:9), 6. Ukrajina 0 (0:9).

Izidi: 3. krog - skupina 2 (Patras): Bolgarija - Ceska 3:1 (12:15, 15:7, 15:8, 15:9); Italija - Poljska 3:0 (15:8, 15:6, 16:14); Rusija - Romunija 3:0 (15:3, 15:4, 15:9); **vrstni red:** 1. Italija 6 (9:0), 2. Rusija 4 (8:4), 3. Ceska 4 (7:5), 4. Bolgarija 4 (6:4), 5. Poljska 0 (1:9), 6. Romunija 0 (0:9).

Statistika po treh krogih - največ osvojenih točk:

1. Samaras (Grč) 37 (23 napad, 6 blok, 8 servis) in Fomin (Rus) 37 (26, 8, 3), 3. Ganev (Bolg) 34 (22, 5, 7), 4. Oldenburg (Nem) 32 (24, 4, 4), 5. Siskin (Rus) 30 (24, 3, 3); **najuspešnejši napadalci:** 1. van de Goor (Niz) 75, 71 odstotka, 2. Satunov (Rus) 65, 3. van der Meulen (Niz) 64, 20, 4. Bernardi (Ita) 60, 34, 5. Papi (Ita) 58, 90; **najuspešnejši blokerji:** 1. van de Goor (Niz) 24, 49 odstotka, 2. Iancu (Rom) 23, 81, 3. Nowak (Pol) 22, 73, 4. Sadjin (Ukr) 21, 62, 5. Theodoridis (Grč) 21, 05; **najuspešnejši serverji:** 1. Bernardi 11, 54 odstotka, 2. van der Meulen (Niz) 11, 29, 3. Ganev (Bolg) 9, 72, 4. Vlaico (Rom) 9, 68, 5. Papi (Ita) 9, 52; **reševanje nizkih žog:** 1. Gardini (Ita) 48 odstotkov, 2. Sordyl (Pol) 45, 3. Stelmach (Pol) 42, 5, 4. Kovac (ZJR) in Smolka (Ces) po 41, 67; **podajalci:** 1. Blangé (Niz) 64, 31 odstotka, 2. Tofoli (Ita) 58, 22, 3. Krasilnikov (Rus) 57, 07, 4. Andreopoulos (Grč) 55, 57, 5. Heberlein (Nem) 54, 84; **sprejemalci servisov:** 1. Konstantinov (Bolg) 73, 91 odstotka, 2. Zwerver (Niz) 67, 21, 3. Papi (Ita) 64, 52, 4. Kovac (ZJR) 61, 90, 5. Popov (Ukr) 61, 54.

Mirjana Andrejč

VUELTA

Etapo dobil Skibby, Jalabert utrdil vodstvo

SEGOVIA - V deveti etapi kolesarske dirke po Spaniji je imel največ moči Danec Jesper Skibby. Na 122, 5 kilometra dolgi progi od Avimeta do Segovie si je Danec privozil minuto in deset sekund prednosti pred Francozom Laurentom Jalabertom in njegovim mostevnim kolegom, Spancem Melchorjem Maurijem. Zaradi časovne bonifikacije za drugo mesto je Jalabert povečal prednost v skupni razvrstitvi pred Špancem Abrahamom Olanom na 5 minut in 11 sekund. Tretji je se naprej Belgijec Johan Bruyneel, favorit pred dirko, Svicar Alex Zülle pa je z zaostankom 7.44 minute že izpadel iz boja za skupno zmago.

Pri vzponu na prelaz Navacerrada 25 kilometrov pred ciljem je vodstvo prevzela skupina, v kateri je bil tudi Skibby. Boljši kolesarji so bili občutno se sokirani po Jalabertovem nedeljskem pobegu in tudi tokrat niso reagirali. Malo pred ciljem se je Danec, ki že vrsto let nastopa za nizozemsko ekipo TVM, odlepil od skupine in zmagal. Včeraj popoldne se je celotna karavana iz Segovie preselila petsto kilometrov južneje v Andaluzijo. Današnja deseta etapa bo potekala od Cordoba do Seville.

Izidi - 9. etapa: 1. Skibby (Dan) 2:51:37, 2. Jalabert (Fra) + 1:10, 3. Mauri (Spa), 4. Bartoli (Ita), 5. Garcia (Spa), 6. Bruyneel (Bel), 7. Olan (Spa) vsi isti čas; skupno: 1. Jalabert 40:48:41, 2. Olan + 5:11, 3. Bruyneel (Bel) + 6:23, 4. Mauri + 6:34, 5. Rijs (Dan) + 6:58, 6. Zülle (Svi) + 7:44.

NAMIZNI TENIS / V ZGONIKU

»Kraški pokal« osvojila reprezentanca Slovenije

Krasove prvoligašice druge pred Hrvaško in reprezentanco Trsta - Kitajka Wang edina nepremagana igralka turnirja

Krasovke, ki so se udeležile četverboja v Zgoniku (od leve proti desni): Wang, I. Stubelj (z reprezentanco Trsta), K. Milič, V. Milič, A. Bersan, trener S. Milič (Foto Kroma)

Trijajsti mednarodni turnir za Kraški pokal v organizaciji namiznoteniskega odseka Kras je v celoti uspel. Na turnirju v Zgoniku so se v četverboju pomerile reprezentance Slovenije, Hrvaške in Trsta ter prva Krasova ekipa. Kot smo že poročali je zmagala reprezentanca Slovenije. Prvoligaška Krasova postava v sestavi Wang, Ana Bersan, Vanja in Katja Milič je zasedla drugo mesto pred Hrvaško in reprezentanco Trsta. Sistem igre (dvojni Davis), po katerem bodo naša dekleta tudi igrala v prvenstvu, je omogočil, da so se vse igralkе pomerile med seboj. Nekateri dvoboji pa so terjali tudi igro dvojic. Tekme so bile zelo zanimive in kakovostne, za kar sta poskrbeli predvsem reprezentanci iz tujine. Slovenijo so zastopale močne igralkе, članice članke reprezentance: Mojca Guzelj, Zvezdana Ignjatović, Spela Poloncič in juniorska reprezentantka Helena Halas, ki nosijo številke 5, 6, 7 in 10 na slovenskih jakostnih lestvicah. Trener Hrvaške Neven Cegnar je v Zgonik pripeljal št. 1 Eldiano Aganović in št. 5 Dubrovko Sisak ter dve mladinki Sanjo Pongras in Ivano Kostarić. Krasove igralkе so nevarnim nasprotnicam zelo dobro konkurirale. Po porazu v igri dvojic je Kras proti Sloveniji postavil končni rezultat 4:6, proti Hrvaški izenačen izid 5:5, s Trstom pa zmago z izidom 6:1. Za slednjo reprezentanco so igrala Marzia Pann, Vera Padure, Lara Posega in Ivana Stubelj. Nedvomno je bilo najzanimivejše srečanje med prvo in drugouvrščeno postavo, to je med Slovenijo in Krasom. Krasova tujka Xue Lan Wang je bila edina nepremagana igralka turnirja. Tudi Ignjatovičeva in Poloncičeva sta morali položiti orožje pred Kitajko. Vanja Milič je srečanje z Mojco Guzelj sicer izgubila, a je napravila točko po napetem boju v

tretjem setu s Halasovo. Ista usoda je doletela Ano Bersan: zmaga proti Ignjatovičevi in poraz s Poloncičevno. Po dveh porazih Katje Milič, ki se se ni prav opomogla po bolezni, so bile na vrsti dvojice. Medtem ko je bila slovenska dvojica Halas-Poloncič odločno boljša od Krasove Milič-Milič, je tekma med Wang-Bersan in Guzelj-Ignjatović terjala dodaten razplet v tretjem setu, ki so ga krasovke za las izgubile (-9, 19, -20). Kraški pokal je bil za Krasovo ekipo dober katalizator pripravljenosti na bližnje tekmovalne napore, ki jih čakajo v novi tekmovalni sezoni, saj se bo čez dva tedna pričelo ekipno državno prvenstvo.

»Score« krasovk na turnirju: Vanja Milič 5:1, Ana Bersan 2:4, Katja Milič 1:4. Izidi: Hrvaška - Trst 6:0, Slovenija - Kras 6:4, Hrvaška - Kras 5:5, Slovenija - Trst 6:0, Hrvaška - Slovenija 1:6, Kras - Trst 6:1. (J.J.)

MOTOCIKLIZEM

A. Zenič na Grobniku dvakrat na 2. mestu

Zamejski motociklist Alberto Zenič, ki nastopa za HB Racing Team iz Domžal in tekmuje v slovenskem prvenstvu, je v nedeljo nastopil na Grobniku, kjer je bila na sporedu dirka za državno prvenstvo Slovenije, ki je veljala tudi za posebno razvrstitev Alpe Adria. Zenič je bil s svojo priprilo v kategoriji 125 ccm uspešen in je v obeh razvrstitvah osvojil drugo mesto za Gregorjem Gorcem (Kamnik, yamaha), medtem ko je tretje mesto zasedel Miha Zupan (Kranj, honda). V kategoriji do 250 ccm je včeraj zmagal Zvonko Lavrič (Ljubljana) na yamahi, v kategoriji superbike pa Albin Stern (Kranj, yamaha).

V skupni uvrstitvi za slovensko prvenstvo je Zenič pred zadnjo dirko, ki bo prihodnji mesec, na 4. mestu. Z drugim mestom bi se prebil na tretje mesto, z morebitnim prvim mestom pa celo na drugo stopničko. Tudi ta dirka bo stela za uvrstitev v pokalu Alpe Adria, kjer pa je Zenič trenutno drugi za Gorcem, ki vodi tudi v razvrstitvi za slovensko prvenstvo. Na 3. mestu za Zeničem je Slovak Kacko na hondi.

ODBOJKA / MEDNARODNI TURNIR V CELOVCU

Zadovoljiv nastop Koimpexovih igralcev v močni konkurenci

Zmagal avstrijski prvoligaš Dob, slogaši 4.

V soboto in nedeljo se je moška odbojarska ekipa Koimpexa udeležila kakovostnega turnirja v Celovcu, ki ga je priredilo odbojarsko društvo Dob v okviru praznika tovarne Puntigammer, ki je glavni sponzor dobove ekipe. Na turnir je organizator povabil se slovenskega prvoligaša Bled in ekipo Zürich, ki je nastopal v švicarski prvi ligi. Ta prvi letosnji Koimpexov nastop je Slogino tehnično vodstvo povsem zadovoljilo. Slogaši so sicer zasedli četrto mesto, vendar so nastopili krepko okrnjeni. Zaradi drugih obveznosti se svojim soigralcem niso mogli pridružiti Aljosa Kralj, Stabile, Sgubin in Strajn, kar se

je v igri seveda poznalo. Zato pa sta tokrat prvič nastopila v prvi postavi Samo Mijot in Robert Volčič, ki sta dokazala, da dobro napredujeta in da je pri Slogi tudi zaledje več kot solidno in da bo z dobrim delom prav kmalu lahko prišlo do dopolnitve prve ekipe z igralci iz domačih vrst. Kot rečeno torej so se igralci Koimpexa na turnirju dobro odrezali. Mirno lahko trdimo, da so bili bolj renomiranim nasprotnikom povsem enakovredni dokler so zdržali ritem igre in so se predali le takrat, ko so jim zmanjkale moči. Z malo več sportne sreče bi lahko iztržili povoljniji izid v prvem srečanju, ki so ga izgubili po več kot

dveurnem igranju in z minimalno razliko v četrtem setu.

Izidi: Zürich - Koimpex 3:1 (15:8, 15:6, 8:15, 17:16), Dob - Bled 3:1, Dob - Koimpex 3:0 (15:13, 15:12, 15:4), Bled - Zürich 3:1, Dob - Zürich 3:2, Bled - Koimpex 3:1 (15:9, 9:15, 15:3, 15:5)

Končni vrstni red: 1. Dob, 2. Bled, 3. Zürich, 4. Koimpex.

KOIMPEX: Božič, Cac, David Kralj, Mijot, Riolino, Rovere, Volčič, Zuccon.

Prihodnji nastop Koimpexovih fantov in prvi pred domačo publiko pa bo že to soboto in nedeljo na mednarodnem turnirju za pokal bazovskih junakov. (INKA)

V Porcii koristen delovni turnir borovk proti ekipam iz iste lige

Borove odbojkarice, ki se pripravljajo za nastope v ženski C1 lige, so v nedeljo sodelovale na »delovnem« troboju v Porcii. Turnir je bil se posebej zanimiv, ker so se plave na njem pomerile z dvema ekipama iz iste lige. Vsaka tekma je trajala štiri sete, zadnji pa je bil tie break. Porcio so borovke premagale s 3:1 (15:2, 15:13, 9:15, 15:7), z Dolom pa so po vodstvu iz 2:0 igrane neodločeno 2:2 (15:6, 15:12, 15:17, 11:15). Trener Marko Kalc je preizkusil razne variante in vse igralkе in je bil z igro svojih igralcev kot zadovoljen. »V elementih, ki jim v tem času namenjam največ pozornosti, so dekleta pokazala spodbuden napredek,« je dejal Borov trener. Borove barve je branilo le osem igralcev, ker je Katja Vodopivec med poletnim odmorom staknila poškodbo meniskusa in se bo morala prihodnji te-

den operirati. Če se bo vse izteklo po pričakovanjih, bo lahko spet na svojem mestu že pred samim pričetkom prvenstva, kar bi bilo glede na ozek izbor igralcev tudi nadvse priporočljivo.

V Porcii so borovke tudi dobile nekaj koristnih informacij o nasprotnikih. Kljub lansnemu uspešnemu prvenstvu bo nastopil letos Doło s precej spremenjeno postavo, ki pa na prvi pogled ni bistveno boljša od lanske. Boljši vtis je zapustila Porcia, ki je najela odlično podajacico Furlanetto, pri nas znano se iz časov, ko je branila barve močnega drugoligaša Conegliana.

V naslednjih dneh bodo borovke odigrale se nekaj prijateljskih tekem, prvič pa se bodo pri nas »uradno« javnosti predstavile na Turnirju prijateljstva UI-SP-a, ki bo na Proseku v nedeljo 24. septembra.

JADRANJE / SESLJAN

Čupino društveno regato osvojila C'est la vie (Bezin)

JC Cupa je organiziral društveno regato za kajutne jadrnice. Izpred Sesslanskega zaliva se je tako v sončnem nedeljskem jutru zbralo kar 26 Cupinih posadk, porazdeljenih v štiri kategorije. Natanko ob 11.20 so cuparji zapluli v regatno polje trikotne oblike ter premce svojih jadrnic ob rahlem jugozahodniku (od 2 do 3 m na sekundo) usmerili proti Miljam. Po šestminutni plovbi v orco se je regata nadaljevala z vetrom v krmo v smeri proti Krizu, nakar so prvi jadranci zapluli nazaj proti Sessljanu. Kot že običajno je zagrizene cuparje pričakalo tudi zmerno brezvetrje, ki pa je spravilo ob živce »le« tri posadke. Po polurnem brezvetrju je zapihal termični popoldanski veter, ki je omogočil zaključitev regate. Ciljni signal si je ob 13.30 prvi izboril Alex Bezin z jadrnico C'est la vie, ki je po slabem startu z brezhibnim jadranjem najbolje izkoristil sibiak nestalen veter ter tako po drugi boji prevzel vodstvo ter ga do cilja še dodatno povečal. Na drugem mestu mu je sledil Andrej Vuga z jadrnico More & More, ki je sicer zmagal v E kategoriji, z majhnim zaostankom pa mu je na tretjem mestu sledil Paolo Milič z jadrnico Sciuscià. Po regati je jadrnalce pričakala v klubu se zakuska, ki je v prijetnem vzdušju zaključila uspešno športno manifestacijo.

Kategorija A: 1. Chiaro di Luna (Vinko Ferfolja), 2. Trobrežich (Fulvio Iskra), A Sava (Igor Čolja). Kategorija B/C: Atman (Stojan Stolfja), Planinka Race (Dejan Bogatec), Ro-ba de mati (Roberto Ballaben). Kategorija D: C'est la vie (Alex Bezin), No comment (Sergio Antoni), Eis II. (Milivoj Domenis). Kategorija E: More & More (Andrej Vuga), Siu-scià (Paolo Milič), Enif (Franko Lutman). (Domenis)

ODBOJKA / TRENING IN PRIJATELJSKI TEKMI

Koristne priprave valovcev v Kamniku

Mladi Simon Černic

Enajst ur in pol vadbe v dveh dneh in pol. To je obračun minipriprav odbojkarjev OK Val v Kamniku. »Priprave so bile izjemno koristne, ker smo v tako kratkem času opravili delo enega tedna,« je povedal športni vodja našega goriskega drugoligaša Ivan Plesnicar. Valovci so odigrali tudi dve prijateljski tekmi s tamkajšnjim slovenskim prvoligašem, v prvi od teh pa so ga tudi zelo resno zaposlili in izgubili samo po petih nizih, čeprav trener Lorenzo Zamò ni klical minut odmora in med seti ni menjal postav. Kljub temu so bili vsi seti izenačeni in so se končali na razliko. Nasprotno, v drugem srečanju (3:1 za Kamnik) so bili gostitelji prepričljivo boljši, tudi zato, ker je v Valovih vrstah prišla na

dan utrujenost od naporne vadbe.

»Ta prvi test je že pokazal, da bo lahko računal trener med prvenstvom na vseh dvanajst

igralcev, vključno na mlade, ki so letos nadomestili izkušene starejše igralce,« zadovoljno ugotavlja Plesnicar, hkrati pa opozarja, da je potrebno še veliko delati na uigranosti, saj bo mostvo nastopilo v precej spremenjeni postavi. Poudariti velja, da je nas klub na tem gostovanju spet obnovil stike z OK Kamnik, to je z društvom, s katerim je OK Val pred desetimi leti plodno sodeloval, potem pa je to sodelovanje nekoliko zamrlo. Spomladi prihodnjega leta bodo Kamničani z dvema mladinskima mostvom gostovali v Standrežu.

V soboto bo OK Val sodeloval na turnirju v Vidmu ob 100. obletnici odbojke. Poleg Goricanov bodo na tem turnirju nastopili se videmski VBU, OK Kamnik in Hip Klagenfurt iz Celovca.

Obvestila

OK VAL

vabi na redni občni zbor, ki bo v četrtek, 14. septembra ob 20.30 v prvem in ob 21. uri v drugem sklicanju v Kulturnem domu »A. Budal« v Standrežu. Dnevni red: otvoritev občnega zbora; izvolitev predsednika občnega zbora in volilne komisije; poročila odbora; pozdravi gostov; diskusija o poročilih; razrešnica staremu odboru; izvolitev novega odbora; razno.

SD POLET - KOTALKARSKA SEKCIJA

sporoča, da je v teku vpisovanje za novo sezono in za začetniški tečaj v kotalkanju. Informacije dobite na kotalkališču na Pikelcu od 17. do 20. ure ali po telefonu na št. 213420.

SZ JADRAN

sezona 1995/96 državno prvenstvo B lige, Trzaska sportna palaca - prodaja abonmajev : podporni abonma (koristnik dobi članstvo SZ Jadran) 300.000 lir, abonma (veljaven za 16 tekem) 140.000 lir, abonma po znižani ceni (mladina pod 18.letom starosti) 95.000 lir. Osnovnosolska mladina ima brezplačen vstop, popust za družinske abonmaje, prodaja abonmajev: na sedežu in vseh podružnicah Trzaskе kreditne banke, cvetličarna Nadja na Proseku.

PLAVALNI KLUB BOR

organizira v sezoni 95/96 tečaja plavanja za neplavalce, rojene pred letom 1991 in plavalce. Vpisovanje od torka do petka v Borovem športnem centru od 19. do 20. ure in po tel. na št. 51377.

Horoskop

zapisal
B. R. K.

OVEN 21. 3. - 20. 4.: Negotovost, ki jo boste izrazali pri neki pomembni odločitvi, bo pretirana. Ne zanašajte se na mnenje drugih, saj vendar sami najbolj poznate svoje zmožnosti in potrebe.

BIK 21. 4. - 20. 5.: Kolo dogodkov boste hoteli na vsak način pospešiti, saj se bo dan odvijal prepočasi glede na vaš notranji tempo. Tudi v redu, če vam bo le uspelo dohajati posledice.

DVOJČKA 21. 5. - 21. 6.: Izpostavljeni boste nevarnosti, da vam povečana naklonjenost sodelavcev zamegli razsodnost. Pazite: ne boste si le zaprli poti k cilju, ampak se boste znasli na začetku.

RAK 22. 6. - 22. 7.: Posumili boste, da imajo vaši nadrejeni nekaj za bregom, saj bodo do vas zelo prijazni. Res imajo: kmalu vam bodo ponudili dolgo pričakovano napredovanje. Čestitke!

LEV 23. 7. - 23. 8.: Končno vam bo uspelo nadoknaditi večji del zamujenega. Odslej si nalagajte le toliko nalog, kolikor jih boste lahko reševali sproti. Razen če niste supermanov dvojček.

DEVICA 24. 8. - 22. 9.: Spomini iz otroštva bodo kar vreli na dan. Kot ponavadi boste neprijetne odganjali, lepe pa videli še lepše. Poskusite raje obratno, pa bodo na lepem prav vsi lepi.

TEHTNICA 23. 9. - 22. 10.: Negodovali boste ož delovne razmere, čeprav vam bo povsem jasno, da zajec tici v drugem grmu. Prizanesite vsaj tistim, ki so vam pripravljeni pomagati pri iskanju pravega.

ŠKORPIJON 23. 10. - 22. 11.: Na videz boste zelo radodarni, v resnici pa se boste hoteli prepričati, kdo vam je pripravljen za malo vrniti več. Nekdo bo dojel vašo igro in vam vzel vse.

STRELEC 23. 11. - 21. 12.: Glede na vašo izčrpanost bo bolje, da v posteljo lezete sami, saj se boste sicer vanjo sesedli. Ne domisljajte si, da lahko v nedogled plesete po norem ritmu želja.

KOZOROG 22. 12. - 20. 1.: Na daljšem sprehodu boste uslišali svoj notranji glas in si privosčili nekaj, kar vas bo dvignilo v visave radosti. Odtlej vam bo slo vse lažje od rok.

VODNAR 21. 1. - 19. 2.: V vlogo velikega osvajalca se boste zatopili s tolikšno vnemo, da ne boste opazili niti tega, da se je plen že izmuznil iz vašega dometa. Strategija, vredna razmisleka.

RIBI 20. 2. - 20. 3.: Svojega brezglavega dirjanja se boste zavedli šele zvečer, ko boste padli vznak. Se dobro, da vas bo tam čakala postelja, in še bolje, če bo ogreta z ljubečim ognjem bližnjega.

BAROMETER RAZPOLOŽENJA

Trigon med Plutonom in Luno bo tudi ta teden zelo ploden

Vpliv trigona, ki ga je tvoril Pluton z Luno takoj po njeni polnosti, bo odmeval tudi v tem tednu. Pri tem aspektu, ki velja med vsemi konstelacijami za najboljšega, tvorita nebesni telesi kot 120 stopinj. Pri tem pride med njima do zelo močnega sodelovanja.

V primeru trigona med Plutonom in skoraj se polno Luno se je sprostila izrazita intuicija, ki je vsekakor pomemben dejavnik pri vsaki inovativni ustvarjalnosti. Medsebojni položaj obeh teles nam bo pomagal ohranjati cut za realnost, kar nas bo varovalo pred morebitnimi fikcijami in iluzijami. V svojih mislih in potezah bomo prepričljivi, zato bodo primeri sodelovanja pogosti.

Ena od zanimivosti delovanja trigona med Plutonom in Luno je tudi dvoumnost, ki je tokrat resnično ne bo manjkalo. Ta nemalokrat nepričljivi pojav se bo v luci trigona izkazal za zelo plodnega, saj nam bo dal misliti bolj subtilno, globlje, bolj natančno in bolj celovito. Prihajalo bo do situacij, ko za trenutek ne bomo vedeli, v katerem grmu tici zajec, to pa nas bo opozarjalo na dejstvo,

da je grmov vsekakor več, kot smo si v priučenem poenostavljanju navajeni domisljati. Trenutki, ko bo v naših glavah prihajalo do neoprijemljive praznine, bodo v naših miselnih strukturah omogočali povsem nove, pogosto mnogo bolj ustrezne zveze. Lahko se bomo naučili marsikaj novega, predvsem pa to, da je moč razmišljati tudi hitreje, pravilneje in bolj uspešno.

Venera bo 17. septembra iz Device presla v znamenje Tehtnice. Ker je to znamenje njen domicil, bo delovala precej močno. Navdajala nas bo z nežnostjo, dobroto in ljubeznijo. V nas bo podpirala cut za pravičnost, ki se bo lahko glede na visoko stopnjo čuta za ralnost polno zamahnila. Popravili bomo marsikatero napako, storjeno v preteklosti, s cimer si bomo omogočili boljši jutri. Se zlasti bodo dobrodošli poskusi debanalizacije pojma resnične ljubezni, pri katerih bomo odkrivali doslej neslutene globine. Tudi Saturn, Uran in Neptun bodo pripomogli k globalnosti dogajanja na zemlji, saj bo njihovo gibanje se naprej retrogradno.

(A. O.)

ANEKDOTA

O newyorskem županu La Guardi

Nekdanji newyorski župan Fiorello La Guardia je sprejel nekega dne sovjetsko trgovsko misijo. Rusi so bili po navodilih svoje vlade zelo elegantno oblečeni. La Guardia ni bil posebno urejen, ker se mu obleka ni zdela nikoli posebno pomembna. »Gospodje moji,« je rekel Rusom, »morate mi oprostiti, ampak jaz predstavljam tukajsnji proletariat.«

TOR SRE CET PET SOB NED PON

POCUTJE, ZDRAVJE

sprostitev	○	○	✓	✓	✓	○	○
sport	✓	✓	○	✗	○	○	✓
post, dieta	✗	○	○	○	○	✗	✗
tezja fizična dela	○	○	○	✗	✗	○	○
izlet	○	○	✓	✓	✓	✓	○

DRUŽBA, ODNOSI

obisk znancev	○	○	○	✗	○	○	○
domaća zabava	○	○	✓	✓	✓	○	○
družinski posvet	✓	✓	✓	○	○	○	○
družabne igre	○	○	✓	✓	✓	✓	○
urejanje uradnih zadev	✓	✓	✓	○	○	○	✗

POSEL, DENAR

poslovno srečanje	○	✓	✓	✓	○	○	✗
nalozbe in nakupi	✓	✓	✓	○	○	✗	✗
zamenjava službe	○	○	○	✗	✗	✗	✗
izposoja denarja	○	✓	✓	○	○	✗	✗
igre na srečo	✓	✓	✓	○	○	○	○

LJUBEZEN, SPOLNOST

osvajanje	○	○	✓	✓	✓	✓	○
iskren pogovor	○	✓	✓	○	○	○	○
zmenek	○	○	○	✓	✓	✓	✓
ljubljenje	✓	✓	✓	○	○	✓	✓
prekinitev zveze	○	○	✗	✗	✗	○	○

UMSKE DEJAVNOSTI

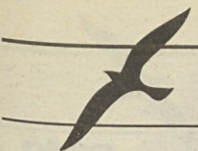
branje	✓	✓	✓	○	○	✓	✓
učenje, sirjenje obzorja	✓	✓	○	○	✓	✓	○
raziskovanje	○	○	○	○	✓	✓	○
umetniško ustvarjanje	✓	✓	✓	○	○	○	✓
reševanje težav	○	○	✓	✓	✓	✓	○

LEGENDA: ✓ ugoden dan, ○ nevtralen dan, ✗ neugoden dan

SKANDINAVSKA KRIŽANKA

364	STREJNIK PRI KATOLISKIH OBREDIH	NAJVEČJI SL. DRAMATIK	LESENA PLITVA POSODA ZA MESENE	IT. NOVINARKA IN PISATELJICA FALLACI	JAPONSKI DROBIZ	HRVASKI KARIKATURIST VOLJEVICA	SL. PISATELJ (IVAN, "CVETJE V JESEN")	AVTOR: SIMON BIZIAK	VZPOSTAVLJANJE STIKOV Z DUHOVI	KANON	TELEVIZIJSKI ZASLON	IGRA VPRASANJ IN ODGOVOROV	IZRASTEK NA GLAVI	PRITOK SAVE V SLAVONJI	ŠVEDSKI SKAKALEC V VISINO (PATRIK)	KRALJ ZIVALI	IVAN NAPOTNIK	MEDSEBOJNO RAZMERJE, ODVISNOST	POKRAJINA V S. ARABJI (IZ CRK RISA)	LUKNJAC (STAR.)
CLAN REDA FRANCISKANOV								UMETNIK, KI UPODABLJA NA STEKLU												
IVERNA PLOŠCA								IZPRIJENOST DIKTAT												
VRSTA NEPREGIBNE BESEDE																	TUJE ZENSKO IME PRIPRAVA ZA VEZANJE			
INKOVSKI POGLAVAR					VRSTA ENOCELICARJA, MENJACICA	PRIVLACNOST MIK				ALEKSANDER ZORN ZAHODNI MONGOLI			JANEZ ERZEN			TRZASKI GLEDALSKI DELAVEC DINO RISI				
LIKOVNA OPREMA V GLEDALISCU, FILMU						STGR. PESNIK MORSKA RIBA						STOLNICA, KATEDRALA (IT.)	GAMAL ? NASER LIBUSKI KRALJ						MOSKO IME IGNAC (LJUBK.)	DELO PODLOZNIKOV V FEVDALIZMU
TJASA ANDREE			AMORJEVI SPREMILJEVALCI LADJA ARGONAVTOV								IZVRŠILEC VOJASKE UNICEVALNE AKCIJE									
RIBONUKLEINSKA KISLINA				ERBU SP. PIŠEC IN FILOZOF (EUGENIO)			PERZUSKI VLADAR ZMKAVT				SILOVIT NAPAD MADŽARSKO M. IME					ESTONSKI ESTRADNI PEVEC (GEORGIJ)	STEINBECKOV JUNAK IZUMRLO GOVEDO			
CIRKUSKI TELOVADEC								JEČA, AREST						PISAVA GOTOV NIKOLA TESLA						
PRIZNANJE								TKANINA ZA GARDINE IN ROČNA DELA							KOSCEK SNOVI, KI PRIDE V ORGANIZEM					
SPORA					ANTON TRSTENJAK			USMILJENJE SOCUTJE							KRADLJIVA PTICA					

SRAKA
MILOST
AT
TROS
TUJEK
ETAMIN
NAGRADA
GOTICA
ZAPOR
AKROBAT
CAL
UDAR
KIR
ER
RNA
DIVERZANT
AMORET
TA
ABDEL
ARION
SCENA
VERO
JE
AZ
CAR
INKA
RIA
SLOV
NACIONALNI PRI
POKVARJENOST
IVERICA
STEKLOSLIKAR
MINORI
RESTITUT
VODORAVNO:

VITEŠKE IGRE

Prešerne norčije pred Predjamskim gradom

Obleganci so se tolažili s sladoledom

Viteške igre so v nedeljo popoldne oživele Predjamo. Vse je bilo kot v starih srednjeveških casih, ko so gradovi predstavljali središča življenja. Vitezi so se srečevali na lovu in turnirjih, tod mimo so tudi tovorili hrastov leš za jambore beneskih galej. Zlasti v casih znamenit-

ter lepoto grajskih gošpodčen... Se največ časa pa so prebili v blizini »sankov«, kjer so ponujali tudi kračo po Erazmovu in Erazmove skorejce po receptu iz 15. stoletja.

Obleganje gradu graščakov ni pretirano vznemirjalo. Le zakaj bi jih, saj so poleg krače po-

njati konja. Na pomoč ji je priskočil grof od Ograj in ji posodil svojega lipicanca. Ne vemo, zakaj je bil tako prijazen... In se mimogrede, moske-mu recemo vitez, kaj pa je zenska - vitezinja, vitezka, vitezica, vitezulja, vitezkinja, vitezaca...?

Kakorkoli že, spor sta resila vitez. Po vnetem

tega roparskega viteza Erazma Predjamskega je bil grad tudi večkrat oblegan.

Toda v nedeljo je skoraj tri tisoč obiskovalcev Predjamski grad oblegal na sodoben način - bili so namreč brez orožja, prisli pa so z jeklenimi konjicki. Bolj od dejanjskega zavzetja gradu in osvajanja oblasti jih je zanimala zabava. Občudovali so spretnost vitezov in njihovih konjev

Erazmovu in česenj jedli celo sladoled. Se več, bili so zelo dobre volje. Kajti čeprav so namesto zlatnikov steli nekakšne papirčke, so kmalu razumeli, da se jim bo obleganje izplačalo, četudi so vitezom odsteli nekaj denarcev.

Turnirski konji so bili malce nemirni, ker niso vajeni zvenketa mečev in navijanja občinstva. Zato je morala Lepa Vida namesto moza zame-

mahanju s težkimi meci je bil porazen vitez iz celjskega gledališča, ki je bil sicer zelo čeden. Menim, da zato, ker se je nosil po italijanski modi, ki je sicer nekoliko starejša, tam iz 14. stoletja. In kaj je vitez rekel na koncu, ko mu je zmagovallec poklonil življenje? »Dost mam', tam za vogalom imam račun v gostilini, gremo na pivo.«

Mateja Bertonec
foto: Boban Plavevski

ALCATRAZ

Nekoč najbolj varovan in zloglasen zapor na svetu (3)

Na zdravniškem pregledu so ugotovili, da ima Capone sifilis. Čeprav je odklonil zdravljenje, ker naj bi bil predhodni pregled v Chicagu negativen, je bil prepričan, da so ga do leta 1938 zdravili brez njegove vednosti.

Takrat so se pri njem prvič pokazali znaki zmedenosti. Namesto delovne obleke si je oblekel nedeljsko in se po zajtrku postavil pred napacno celico. Ugotovili so, da gre za parezo, ki jo je povzročil sifilis. Capone je privolil v zdravljenje, a so nadaljnje preiskave pokazale, da gre za poskodbno živčevja in nepopravljivo možgansko okvaro. Terapija je le upočasnila slabšanje njegovega zdravja. Izpustili so ga iz Alcatraza, nekaj let je preživel v

različnih bolnišnicah, zadnje obdobje svojega življenja pa na svojem družinskem posestvu v Miamiu, kjer je 25. januarja leta 1947 tudi umrl.

Robert Stroud

Imenovali so ga tudi Ptica z Alcatraza. O njem so posneli celo film, ki pa ga je prikazal kot bistveno bolj prijaznega, kot je bil v resnici.

Stroud je bil zvodnik v majhnem mestu na Aljaski. Leta 1909 je ubil in oropal nekega gostilničarja, ker je eno od njegovih deklet trdilo, da jo je ogoljufal za placilo. Ko je Stroud prinesel dekletu denar, ga je prišla policija. Obsodili so ga na dvanajst let zapor. Ker je napadel dežurnega v jejniški bolnišnici, ki ga je

obtožil, da je kradel narkotike, je Stroud dobil še šest mesecev in premestitev v drug zapor, kjer je pred 1200 zaporniki smrtno ravnal ječarja. Za to dejanje so ga obsodili na smrtno kazen z obesenjem. Kazen bi morali izvršiti 23. aprila leta 1920. Toda osem dni pred usodnim dnevom so zaradi nenehnih pozivov in prosenj njegove matere, naslovljenih na soprogo takratnega ameriškega predsednika Wilsona, njegovo kazen spremenili v dosmrtno ječo v osami.

Takrat se je Stroud začel zanimati za ptice. V tistih casih ni bilo nenavadno, če so zaporniki skrbeli za kanarčka ali dva, saj za zapornike ni bilo drugih del. Stroud pa je zbral skoraj tristo ptic in zanje tudi

skrbel. Zato so mu dali dve dodatni celici. Vendar so se pojavile govorice, da se Stroud zanima za ptice samo zato, da bi za svoje poskuse dobival alkohol. Preiskali so njegovo celico in v njej odkrili več kot trinaest litrov 88-odstotne alkohole mešanice, pripravo za destilacijo, izdelano iz starega električnega kuhinjskega aparata, pipo in gumijasto cev in majhne zarnice - spremenjene v stekleničke in bodalo.

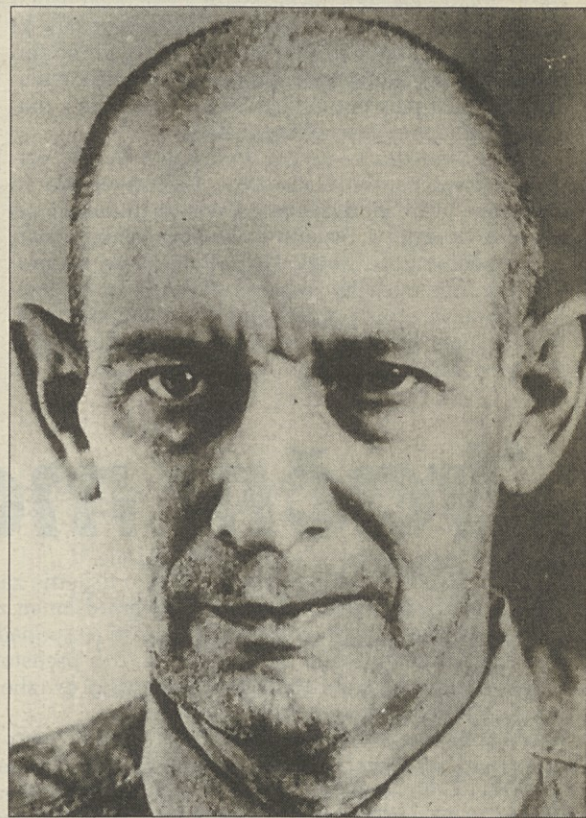
Strouda so premestili na Alcatraz leta 1942. Zapor-niške oblasti so ga v poročilu ob izročitvi označile kot perverzneža in homoseksualnega nasilneža, zato so ga takoj po prihodu na otok dali v samico. Prebiral je tehnične knjige. Napisal in izdal je dve knjigi z naslo-

vom Bolezni kanarčkov in Stroudovi poudarki o boleznih ptic, ki so v pomoč rejcem ptic in perutnine.

Leta 1955 je izšel Stroudov življenjski zapis, po katerem so posneli film. Stroud je imel vedno več težav z zdravjem, tako fizičnim kot psihičnim. Veliko časa je preživel v bolnišnicah. Tik pred zaprtjem Alcatraza ga je državni tožilec spustil na prostost, saj je bilo jasno, da se njegovo življenje izteka. Stroud je v zaporu preživel več kot petdeset let.

George »Machine gun« Kelly

Kelly je prihajal iz premožne družine. Denar, ki ga je dobil z nezakonitimi posli, je tako zaslepil njegovo dekle, da ga je spodbujala k še večjim zločinom.

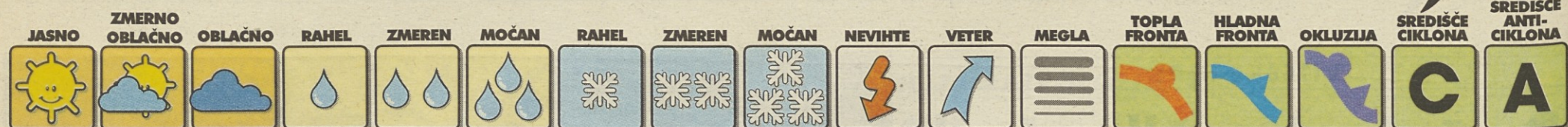

Robert Stroud je v zaporih preživel petdeset let

Leta 1933 je s sodelavcem ugrabil bogataša, za katerega sta dobila dvesto tisoč dolarjev odkupnine. Zvezna policija je Kellyja, Batesa in Baileyja - kljub

pravzaprav popolnemu načrtu - ulovila. Vse so bili obsodili na dosmrtno zaporne kazni.

Bernard Pesjak
(Se nadaljuje)

VREMENSKA SLIKA

Nad britanskim otokom in zahodno Evropo ter zahodnim Sredozemljem je območje nizkega zračnega pritiska. Hladna fronta je dosegla Alpe, pred njo priteka k nam z jugozahodnim vetrom tople, vendar postopno bolj vlažen zrak.

Podatke pripravlja in posreduje Hidrometeorološki zavod.

DOLŽINA DNEVA

Sonce bo vzšlo ob 6.36 in zaslo ob 19.20. Dan bo dolg 12 ur in 44 minut. Luna bo vzšla ob 20.53 in zasla ob 10.08.

TEMPERATURE MORJA IN REK

	°C		°C
Trst	21,0	Mura	14,1
Portorož	22,0	Sava (Radovljica)	9,8
Porec	22,0	Sora	11,9
Malinska	23,0	Ljubljana	12,8
Split	23,0	Soca	12,1
M. Losinj	23,0	Vipava	9,7
Dubrovnik	24,0	Bohinjsko jezero	18

NAPOVED ZA POMORSTVO

Veter v slovenskem Primorju: zjutraj: SE 8 do 14 vozlov
popoldne: SE 10 do 18 vozlov

PLIMOVANJE

Danes: ob 5.31 najnižje -39 cm, ob 11.47 najvišje 46 cm, ob 18.10 najnižje -40 cm, ob 0.08 najvišje 27 cm.
Jutri: ob 5.53 najnižje -30 cm, ob 12.09 najvišje 41 cm, ob 18.41 najnižje -35 cm, ob 0.41 najvišje 18 cm.

TEMPERATURE V GORAH

	°C
500 m	22
1000 m	17
1500 m	14
2000 m	10
2500 m	8
2864 m	6

BIOPROGNOZA

Vremensko občutljivi ljudje se bodo slabo počutili, bolj bodo utrujeni, nemirni, potrti in tudi spali bodo slabo.

VOX POPULI

Ce blizu debila list obleta, dobro letino obeta.
Samo sibki se ne upajo biti pravici.

DANES

JUTRI

SVET / SLIKA PRI SLIKI...ZGODBA PRI ZGODBI...PA ŠE RES JE

Ruska mafija osvaja Belgijo

BRUSELJ - Na prvi pogled so kot drugi plavalasi turisti, ki letujejo v najbolj znanih belgijskih obmorskih letovislih. Ko pa jih pozorneje pogledamo, opazimo, da jim kot sence sledijo oboroženi stražarji, ki iznicujejo njihova prizadevanja, da bi se potuhnili med turisti.

To je najbolj opazen dokaz navzočnosti ruske, ali bolje receno vzhodnoevropske mafije v Belgiji, ki je po preselitvi v velika glavna mesta v Zahodni Evropi svoje lovke razpredla tudi v malih zahodnoevropskih državah, med katerimi je na prvem mestu Belgija. Po pisanju tednika Le Vif - L'Espresso je belgijska zakonodaja nepripravljena, tako da ni kos pojavu novega kriminala. Do prvega prodora vzhodnoevropske mafije je prišlo v začetku devetdesetih let takoj po padcu berlinskega zida. Najprej so prispeli »poslovneži«, ki so na debelo kupovali nepremičnine, sledili so jim »trgovci«, ki v Antwerpnu prodajajo ponarejeno blago, na koncu pa so prišli tisti, ki prekučujejo z diamanti, kokainom in mehkimi mamili.

Skoraj sočasno s tem prodorom je v Belgiji prišlo do nepojasnjenih umorov. V Antwerpnu so neznanci ubili zidovskega trgovca z diamanti po rodu iz Gruzije, v Bruslju pa nekega ruskega nafnega poslovnika. Belgijska policija je že ustanovila posebne oddelke za boj proti mafiji in navezala se tesnejše stike s policijami držav Beneluksa in Izraela. Prav Izrael namreč služi kot odskočna deska številnim vzhodnoevropskim mafijcem.

Na »Broadway-Broadway« so bili glavni zvezdniki otroci

Broadwayski otroški pevski zbor je bil zvezda prireditve Broadway-Broadway. (AP)

Ruska kozmonavta sta se vmila na Zemljo

MOSKVA - Pri Arhaliku v Kazahstanu sta se včeraj z vesoljsko ladjico sojuz TM-21 vrnila na Zemljo ruska kozmonavta Anatolij Solovjov in Nikolaj Budarin, ki sta bila na vesoljski postaji Mir več kot sedemdeset dni. Na krovu postaje so ostali Rusi Jurij Gizenko in Sergej Avdejev ter Nemec Thomas Reiter, ki so jih iz Bajkonurja izstrelili 5. septembra.

Zaradi kolesa do smrti pretepel petletnega otroka

BANGKOK - V neki zahodnotajski vasi je v nedeljo enajstletni deček do smrti pretepel nekega petletnega otroka, ki mu ni hotel dati svojega kolesa. Deček je trupelce zakopal, kolo skril, toda policija ga je vseeno odkrila in izročila sodniku za mladoletne.

Nikolaja II. naj bi pokopali v Sankt-Petersburgu 5. marca

MOSKVA - Sanktpetersburški zupan Anatolij Sobčak je predlagal, da bi posmrtni ostanke zadnjega ruskega carja Nikolaja II. in njegovih svojcev pokopali v Sankt-Petersburgu 5. marca, ko pravoslavna Cerkev praznuje nedeljo odpuscanja. Po njegovem bi bil to najprimernejši datum »vesoljne sprave«. Z njegovim predlogom se strinja ruski predsednik Boris Jelcin, medtem ko guverner Jekaterinburga (Sverdlovsk) Edvard Rosel zahteva, da naj posmrtni ostanke carja in njegove družine, ki so jih ubili boljševiki, ostanejo v Jekaterinburgu, kjer so jih nasli.

Kolumbijski srečko tretjič ušel smrti

BOGOTA - Kolumbijski rdeči kriz je sporočil, da je edini preživeli v nedeljski letalski nesreči, ki je terjala dvajset življenj, Pedro Gaitan Puentes ze dvakrat ušel smrti. Pred mesecem dni se je cudežno rešil iz nekega avtobusa, ki je strmoglavil v prepad, pred desetimi leti pa je zapustil svojo vas, preden jo je popolnoma unčil izbruh ognjenika Nevado del Ruiz.

Zdravila kriva predpubertetne spolne dejavnosti kitajskih otrok

PEKING - Dnevnik Wanbao iz Tientsina je zapisal, da so v Sanghaju številni stari zaprosili za zdravniško pomoč, ker so pri predpubertetnih otrocih opazili »preuranjeno spolno dejavnost«. Dnevnik ni navedel kakšno, razvil pa je hipotezo, da so vsega kriva zdravila, s katerimi stari edinckov skrbijo za njihovo moč in rast.

Zračni most za časopise

WASHINGTON - Detroit kot Berlin ali Saigon: dva izmed najpomembnejših detroitskih dnevnikov sta uporabila helikopterje, da bi prelisicila 1500 delavcev, ki so oblegali tiskarno. Neobčajni zračni most je trajal več ur in je omogočil distribucijo več kot devetsto tisoč izvodov skupne nedeljske številke dnevnika Detroit News in Detroit Free Press.

Delavci stavkajo od 13. julija, ko so začeli oblegati izhode stavbe, da bi preprečili pot tovarnjakov založništva Detroit Newspapers. V soboto so nad

streho tiskarne začeli letati helikopterji. Namen založnika je bil izogniti se spopadam s stavkajočimi, trdi predstavnik za stike z javnostjo družbe Detroit Newspapers.

Stavka 2500 uslužbencev obeh časopisov se je začela pred dvema mesecema zaradi neso-glasij v zvezi s pogodbo oziroma plačo. Scasoma so se odnosi med obema stranema zaostriili. Casnika, ki od ponedeljka do sobote izhajata ločeno in imata skupno nedeljsko številko, sta doslej izhajala redno; stavkajoče so namreč nadomestili z uslu-

zbenci uprave in zacasno zaposlenimi. Odnosi pa so se zaostriili prejšnjo nedeljo, ko je tri tisoč demonstrantov dvanaest ur blokiralo izhod tovarnjakov iz tiskarne Sterlin Heights kljub posegu policije in varnostnikov, ki jih je najelo založništvo Detroit Newspapers. Naslednjega dne se je obleganje nadaljevalo in skoraj terjalo smrtno žrtev. Enega od zasebnih stražarjev so stavkajoči porinili pod kolesa prihajajočega tovarnjaka in le za las se je varnostnik izognil hujšim posledicam, zlomljeni ima le obe nogi, vendar je ostal živ.

Dan zatem je policija proti stavkajočim uporabila solzilec. V neredih, ki so temu sledili, je bilo šest oseb ranjenih, 23 demonstrantov pa so aretirali.

To je privedlo do uporabe helikopterjev za distribucijo nedeljske številke, ki jo navadno prodajo v 1,2 milijona izvodih. S helikopterji so iz tiskarne odnesli petsto tisoč izvodov, stitrosto tisoč pa so jih odpeljali s tovarnjaki. Kljub nedeljskemu neuspehu so delavci sklenili, da se bo stavka nadaljevala: v prihodnje bodo sku-sali ustaviti tudi helikopterje.